

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSTVU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

V Republiki Sloveniji je področje kmetijstva urejeno z Zakonom o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 in 22/18; v nadaljnjem besedilu: zakon), ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel aprila 2008.

Veljavni zakon temelji na načelih skladnosti, nevtralnosti in enakopravnosti ukrepov in programov kmetijske politike, kar pomeni, da morajo biti ukrepi in programi, ki se izvajajo na različnih področjih, usmerjeni k istim ciljem kmetijske politike. Zagotovljena mora biti tudi enakopravnost upravičencev, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, pri uveljavljanju oziroma izvajanju ukrepov oziroma programa. V zakonu so neposredno določeni cilji kmetijske politike za uresničevanje gospodarske, prostorske, ekološke in socialne vloge kmetijstva in njegovega trajnostnega razvoja.

Ti cilji so:

- stabilna pridelava kakovostne, čim cenejše in varne hrane ter zagotavljanje prehranske varnosti in čim višje stopnje samooskrbe;
- trajno ohranjanje rodovitnosti kmetijskih zemljišč;
- varstvo kmetijskih zemljišč pred onesnaženjem in nesmotrno rabo ter ohranjanje in izboljšanje virov za trajnostno pridelavo hrane;
- trajno povečevanje konkurenčne sposobnosti kmetijstva;
- ohranjanje poseljenosti in obdelanosti podeželja ter krajine;
- zagotavljanje primerne dohodkovne ravni kmetijskim gospodarstvom;
- uresničevanje načel varstva okolja in ohranjanja narave ter ohranjanje genskih virov.

Zakon je bil do sedaj spremenjen šestkrat. S spremembo iz sredine leta 2012 so bile uveljavljene spremembe v zvezi s posebno ureditvijo upravnega postopka in manjše spremembe, potrebne zaradi prilagoditve zakonodaji Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU). Poleg uskladitve postopkov in zahtev z veljavno zakonodajo in prakso pri izvajanju ukrepov skupne kmetijske politike (v nadaljnjem besedilu: SKP), je bil cilj tudi zmanjšati stroške in obremenitve strank, skupaj z zmanjšanjem administrativnih stroškov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) in Agencije Republike Slovenija za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija).

Drugič je bil zakon spremenjen konec leta 2012, in sicer v zvezi s spremembami pristojnosti na področju varne hrane in varstva rastlin.

Tretjič je bil zakon spremenjen aprila 2014 zaradi ukrepov SKP ter z namenom dolgoročnega načrtovanja razvoja kmetijstva in živilstva, učinkovitega in celovitega izvajanja ukrepov ter hitrejšega prilagajanja zahtevam konkurence.

Četrta sprememba zakona iz maja leta 2015 je bila potrebna zaradi podaljšanja prehodnega obdobja za nadaljevanje izvajanja javnih služb. Določeno je bilo, da do ustanovitve ali izbire izvajalca javnih služb, najdlje pa do 31. decembra 2017, opravljajo naloge javnih služb dosedanji izvajalci javnih služb, če izpolnjujejo pogoje iz tega zakona.

Petič je bil zakon spremenjen v letu 2017 s ciljem dopolnitve definicije kmetijskega gospodarstva in nosilcev kmetijskega gospodarstva, dopolnitve določb posebnega upravnega

postopka, ureditve področja podnebnih sprememb v kmetijstvu in gozdarstvu, izvajanja finančnih instrumentov, ureditev področja informiranja javnosti o kmetijski politiki, področja varstva potrošnikov in doniranja hrane.

Zakon je bil zadnjič dopolnjen leta 2018 z vsebinami, ki so se nanašale na področje verige preskrbe s hrano, kjer so se odpravile nekatere nove oblike nedovoljenih ravnanj. Vpeljala se je tudi možnost začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu, s čimer se je kmetijski panogi omogočilo, da s pomočjo izvajalcev del opravi potrebno delo v točno določenem časovnem obdobju glede na proizvodni proces v panogi.

Tokratna sprememba je potrebna zaradi izvajanja kmetijske politike v skladu s i predpisi EU, kot tudi za potrebe izvajanja nacionalne kmetijske politike. Natančneje se določa, kdo je upravičenec za ukrepe kmetijske politike, ki ga je potrebno uskladiti zaradi določenih nepravilnosti, ki jih je ugotovila revizija Evropske komisije. Hkrati zakon ureja poročanja o stanju organske snovi za oceni emisij in odvzemov toplogrednih plinov iz kmetijstva. Zaradi varovanja proizvodne sposobnosti kmetijskih zemljišč se uvaja spremljanje stanja kmetijskih tal. Za izvajanje ukrepov kmetijske politike se poenostavlja nekatere administrativne postopke, bolj natančno opredeljuje nekatere ukrepe inšpektorjev in natančneje določa vodenja zbirke podatkov in vzpostavlja nekatere nove zbirke podatkov. Urejajo se določbe plačilnih rokov za hitro pokvarljive živilske proizvode delovanje varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano, nedovoljena ravnanja v verigi preskrbe s hrano. Prav tako pa se tudi usklajujejo določbe na področju ekološke pridelave in spremljanja s predpisi EU.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji zakona ostajajo nespremenjeni. S spremembo zakona se natančneje določa upravičence za ukrepe kmetijske politike. Dopolnjujejo pa se področja kot so: spremljanje organske snovi in hranil v kmetijskih tleh zaradi emisij toplogrednih plinov, spremljanje stanja kmetijskih tal, gnojenje, vključno z uporabo ostankov kmetijske pridelave in predelave, poenostavitve administrativnih postopkov za izvajanje ukrepov kmetijske politike. Spreminja se tudi poglavje V.a Veriga preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, ker se v to poglavje vnaša vsebina Direktive 2019/633/EU o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi. Direktiva na novo definira plačilne roke za hitro pokvarljive in druge kmetijske in živilske proizvode. Nekoliko se spreminjajo tudi določbe, ki določajo delovanje varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano. Na novo so opredeljena nedovoljena ravnanja, ki vsebujejo tudi novo opredelitev znatne tržne moči ter razširjen seznam nedovoljenih ravnanj, ki poleg že obstoječih nedovoljenih ravnanj vsebuje tudi nedovoljena ravnanja prenesena iz direktive. V skladu z Direktivo 2019/633/EU Direktivo so novelirani dopolnjeni tudi postopki po katerih bo delovala Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, ki je v tem primeru izvršilni organ. Ta agencija bo o svojem delu poročala tudi Evropski komisiji. Ta agencija bo o svojem delu poročala tudi Evropski komisiji.

Zakon nadalje določa pogoje za organizacije za kontrolo in certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov in določa nekatere pogoje za izvajanje javnih služb. Zakon predvideva tudi, da se vzpostavijo nekatere nove evidence, med katerimi evidenca standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev, evidenca pridelovalcev zelenjave in zelišč ter evidenca podatkov rastlinske genske banke. Prav tako zakon prinaša uskladitev področja ekološke pridelave s predpisi EU.

Temeljne določbe zakona se usklajujejo s predpisi EU, tako da so v predlogu upoštevani veljavni predpisi EU, katerih izvajanje ureja zakon.

2.2 Načela

Glede na zastavljene cilje, predlog zakona še vedno sledi načelom veljavnega zakona, postavljenim v letu 2008: načelo skladnosti, nevtralnosti in enakopravnosti ukrepov in programov kmetijske politike ter enakopravnosti upravičencev.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve lahko strnemo v naslednje vsebinske sklope:

- a) Upravičenci za ukrepe kmetijske politike
- b) Spremljanje bilance organske snovi in hranil v kmetijskih tleh (emisije in odvzemi toplogrednih plinov)
- c) Spremljanje stanja kmetijskih tal in gnojenja
- č) Poenostavitve administrativnih postopkov za izvajanje ukrepov kmetijske politike
- d) Ukrepi inšpekcije
- e) Plačilni roki za hitro pokvarljive in druge kmetijske in živiljske proizvode
- f) Delovanje varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano
- g) Nedovoljena ravnanja v verigi preskrbe s hrano
- h) Postopki delovanja izvršilnega organa – Javne agencije RS za varstvo konkurence
- i) Ureditev organizacije za kontrolo in certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov
- j) Uskladitev izvajanja javnih služb na področju kmetijstva, vključno z živinorejo ter poenostavitev priprave programa javnih služb
- k) Ureditev evidenc s področja kmetijstva (natančnejša določitev vodenja zbirk podatkov in določitev nekaterih novih zbirk podatkov)
- l) Urejanje področja ekološkega kmetovanja

V nadaljevanju so predstavljene pomembnejše vsebine posameznega sklopa.

- a) Upravičenci za ukrepe kmetijske politike

Zakon določa, da se prenos kmetijskega gospodarstva v obdobju po datumu za oddajo zbirne vloge upošteva le v primeru višje sile ali prenosa lastništva, oziroma drugih dokazil o pravici do uporabe, vseh površin in živali na zbirni vlogi. V tem primeru je za zadevno leto upravičenec nosilec, ki prevzame kmetijsko gospodarstvo, pod pogojem, da so izpolnjeni vsi pogoji za odobritev pomoči oziroma podpore v zvezi s prenesenim kmetijskim gospodarstvom.

- b) Spremljanje bilance organske snovi in hranil v kmetijskih tleh (emisije in odvzemi toplogrednih plinov)

Zaradi izpolnjevanja mednarodnih obveznosti, je predlagana dopolnitev 28.a člena tako, da se določi pristojnost za spremljanje in poročanje o stanju organske snovi in hranil v kmetijskih tleh, kar je potrebno za oceno emisij in odvzemov toplogrednih plinov, ki nastanejo pri dejavnostih v zvezi z rabo zemljišč, spremembo rabe zemljišč in kmetijsko proizvodnjo. Ker ministrstvo ni strokovno usposobljeno ter kadrovsko in tehnično opremljeno za izvajanje navedenih nalog, bo za te naloge podeljeno javno pooblastilo.

- c) Spremljanje stanja kmetijskih tal in gnojenja

Zaradi potrebe po varovanju proizvodne sposobnosti tal ter tveganj za zdravje ljudi in okolja, zagotavljanju možnosti za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, je Evropska komisija že leta 2006 predlagala Direktivo o okviru za varstvo tal. Zaradi nacionalnih interesov nekaterih večjih držav članic, ki so blokirale njeno sprejetje, je Komisija v letu 2014 predlog umaknila. V EUše vedno nimamo obvezujočega predpisa o varstvu tal, je pa Evropska komisija sprejela Tematsko strategijo za varstvo tal. Cilji strategije so: s preprečevanjem degradacije, ohranjanjem funkcij in ekosistemskih storitev tal ter sanacijo degradiranih tal, zagotoviti varstvo tal in hkrati njihovo trajnostno rabo. Pri doseganju ciljev trajnostne rabe ima svojo pomembno vlogo tudi SKP, kar se odraža pri vključitvi teh ciljev med cilje kmetijske politike v Republiki Sloveniji in njihovo navedbo v veljavnem Zakonu o kmetijstvu. Za zagotavljanje varstva tal in njihove trajnostne rabe, se kot prvi korak predlaga vzpostavitev sistematičnega spremljanja stanja kmetijskih tal. Za to je pristojno ministrstvo, katerega naloga bo tudi zagotavljanje

kakovosti in enotnosti rezultatov analiz tal, ki so podlaga za spremljaje stanja ter za pripravo rednega poročila o stanju kmetijskih tal.

V Sloveniji se trenutno spremlja stanje kmetijskih tal predvsem na podlagi fizikalno kemijskih analiz tal, ki se naredijo na podlagi vzorcev zemlje, ki jih odvzamejo kmetje sami. Takšno spremljanje ni sistematično urejeno, saj ni zagotovljenega odvzema reprezentativnega vzorca tal po enotni predpisani metodi, ni poenotenih metod analize niti nimamo uveljavljenega centralnega zbiranja in upravljanja s temi podatki.

Analize tal se zdaj izvajajo v laboratorijih, ki delujejo v okviru različnih javnih institucij in zasebnih ponudnikov storitev. Ker to področje ni celovito urejeno, laboratoriji uporabljajo različne metode in standarde za analizo tal in zato rezultati niso neposredno primerljivi. Vzpostavitev sistema, v katerem bodo analize tal lahko opravljali le pooblašteni laboratoriji po enotnih metodah so predlagali tudi revizorji Ministrstva za finance pri pregledu izvajanja SKP. Po vzpostavitvi sistema se bodo vsi podatki analiz vodili v enotni podatkovni zbirki, ki jo bo upravljalo ministrstvo. Podatkovna zbirka stanja tal bo namenjena za potrebe načrtovanja in spremljanja učinkov kmetijske politike.

Za namen zagotavljanja primerljivost rezultatov analiz med vsemi laboratoriji, ki bodo opravljali analize, bo minister predpisal metode in način za zagotavljanje kakovosti in enotnosti izvedbe in poročanja rezultatov. Minister bo predpisal tudi način oblikovanja cene analiz in na tak način preprečil morebitne neupravičene razlike pri stroških analiz za uporabnike. V skladu s trenutno veljavno zakonodajo, morajo narediti analizo tal samo tisti pridelovalci, ki so upravičenci pri nekaterih ukrepih kmetijske politike (npr. KOPOP: če uporabljajo mineralna gnojila, za kmetijska zemljišča na vodovarstvenih območjih).

Predlagana je tudi ureditev gnojenja, ki do zdaj ni urejeno s predpisi s področja kmetijstva. V praksi prihaja do težav, predvsem pri ravnanju z živinskimi gnojili, ker ni določeno kako se jih skladišči, z njimi ravna (npr. zorenje hlevskega gnoja) ter uporablja. Gnojenje ni namenjeno samo doseganju zelenih pridelkov kmetijskih rastlin, temveč je tudi eden od ukrepov za trajno ohranjanje rodovitnosti kmetijskih zemljišč. Če pridelovalci gnojijo brez analize tal obstaja velika verjetnost, da ne gnojijo optimalno. Samo s pravilnim in uravnoteženim gnojenjem, ki temelji na analizi tal, se doseže optimalna založenost tal s hranili in organsko snovjo, ohranja trajna rodovitnost kmetijskih zemljišč ter zmanjša obremenjevanje okolja.

Poleg gnojenja s sredstvi za gnojenje, v skladu s predpisi EU, ki urejajo sredstva za gnojenje, gnojil in sredstev za gnojenje v skladu z nacionalnimi predpisi, se predlaga tudi ureditev uporabe ostankov kmetijske pridelave in predelave (npr. oljčne tropine, substrat pri gojenju gob) za namen gnojenja oziroma izboljševanja tal. Z uporabo ostankov kmetijske pridelave in predelave za namen gnojenja, se omogoči njihovo kroženje in vračanje organske snovi in hranil v kmetijska tla in tako izboljša njihovo rodovitnost, ob tem da to ne predstavlja tveganja za okolje. Podrobnejše pogoje za skladiščenje, ravnanje in uporabo gnojil, vključno z ostanki kmetijske pridelave in predelave, na kmetijskih zemljiščih bo predpisala vlada.

Predlaga se tudi ureditev sredstev za gnojenje, ki izhaja iz nove Uredbe (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 ter nacionalna pravila o sredstvih za gnojenje. Sredstva za gnojenje EU, ki bodo proizvedena skladno z Uredbo 2019/1009/EU, bodo pridobila oznako CE in se bodo lahko prosto tržila na trgu EU. Uredba 2019/1009/EU pa dopušča tudi nacionalne ureditve sredstev za gnojenje, ki se lahko tržijo na trgu EU v skladu z Uredbo (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št.

764/2008.

č) Poenostavitve administrativnih postopkov za izvajanje ukrepov kmetijske politike

Predlaga se, da lahko pašne in agrarne skupnosti pridobijo oziroma obdržijo davčno številko, ki je nujna za nemoteno izvajanje ukrepov kmetijske politike, kot tudi samega poslovanja in sledljivosti pašnih oziroma agrarnih skupnosti. Trenutno se zaradi tega, ker nekatere pašne in agrarne skupnosti nimajo davčne številke, kažejo velike težave pri izvajanju kmetijske politike.

Do sedaj je bil za pripravo strokovnih podlag in informacij za usmerjanje ukrepov kmetijske politike ter spremljanje razvoja kmetijstva vedno izbran Kmetijski inštitut Slovenije, kot vodilna raziskovalna institucija na tem področju v Sloveniji. Navedene naloge obsegajo tudi analizo stanja v kmetijstvu, ki so potrebne za pripravo rednega letnega poročila o stanju na področju kmetijstva in živilstva, ki ga ministrstvo vsako leto predloži vladi. Zato je predlagano, da se Kmetijskemu inštitutu Slovenije, kot usposobljeni instituciji na tem področju, podeli javno pooblastilo za izvedbo nalog za namen priprave rednega poročila. Kmetijski inštitut Slovenije bo na podlagi javnega pooblastila izvedel zlasti naslednje naloge in analize: kmetijske proizvodnje, cen v kmetijstvu, ekonomskih rezultatov kmetijstva, zunanje trgovine s kmetijskimi pridelki, stanja v živilskopredelovalni industriji in spremljanja in analiza ukrepov kmetijske politike.

Zaradi uskladitve zakona z Uredbo (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES se predlaga, da ima kvalificirani elektronski podpis enakovreden pravni učinek kot lastnoročni podpis.

d) Ukrepi inšpekcije

Ustrezno se dopolnijo ukrepi inšpektorjev, tako za kmetijskega inšpektorja, inšpektorja za hrano kot tudi za uradnega veterinarja kot tudi kazenske določbe.

Zakon prinaša med drugim spremembo na področju javnega naročanje živil, kjer se daje pooblastilo kmetijskemu inšpektorju za nadzor nad izvedbo teh in ima hkrati tudi pravico pregledovati zadevne prostore, objekte, predmete ter poslovanje in dokumentacijo v javnih zavodih.

Za preprečevanje goljufij in za bolj učinkovit nadzor pri prodaji kmetijskih pridelkov neposredno potrošniku se predlaga sprememba, po kateri sme kmetija neposredno potrošniku v okviru osnovne kmetijske dejavnosti prodajati samo kmetijske pridelke, ki so pridelani na tej kmetiji. Ta nadzor je v pristojnosti inšpektorja za hrano oziroma uradnega veterinarja.

a) Plačilni roki za hitro pokvarljive in druge kmetijske in živilske proizvode

Vsebina Direktive 2019/633/EU, ki se prenaša v Zakona o kmetijstvu na novo določa tudi kmetijske in živilske proizvode, ki so po novem opredeljeni kot proizvodi, naštetih v Prilogi I k Pogodbi o delovanju EU, in proizvodi, ki niso naštetih v navedeni prilogi, vendar so predelani za uporabo v prehranske namene z uporabo proizvodov, naštetih v navedeni prilogi. Direktive 2019/633/EU prav tako določa, da se plačilni roki za hitro pokvarljive kmetijske in živilske proizvode do največ 30 dni od dneva dostave. Pri tem se spreminja tudi definicija hitro pokvarljivih kmetijskih in živilskih proizvodov, ki je sedaj definirani kot proizvodi, ki bi zaradi svoje narave ali stopnje predelave lahko postali neprimerni za prodajo v 30 dneh po spravlju pridelka, proizvodnji ali predelavi in jih bo podrobneje določil minister pristojen za kmetijstvo. Plačilni roki za druge kmetijske in živilske proizvode se skrajšujejo na največ 60 dni od dneva dostave.

b) Delovanje varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano

Zakon ne prinaša bistvenih sprememb v členih, ki določajo delovanje varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano. Na novo je dodana zahteva, da varuh pripravlja trimesečna redna poročila, v katerih navaja svoje aktivnosti o stanju na področju nepoštenih poslovnih praks v verigi preskrbe s hrano. Namen teh kvartalnih poročil je predvsem obveščanje ministrov pristojnih za kmetijstvo in trgovino o stanju v verigi preskrbe s hrano. To je potrebno predvsem za pripravo morebitnih ukrepov, ki bi lahko preprečili poslabšanje stanja na trgu. Nekoliko spremenjeni pa so tudi pogoji za imenovanje varuha, ki sedaj ne sme imeti funkcije v državnem organu, organu politične stranke ali organu sindikata ter ne sme biti član v organu upravljanja ali nadzora pravne osebe, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane, niti ne sme biti kmet, samostojni podjetnik posameznik ali ustanovitelj ali družbenik v gospodarski družbi, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane.

Varuh lahko tudi spodbuja prostovoljno uporabo učinkovitih in neodvisnih mehanizmov alternativnega reševanja sporov, kakršna je mediacija, z namenom rešitve sporov med dobavitelji in kupci v zvezi z uporabo nedovoljenih ravnanj s strani kupca.

c) Nedovoljena ravnanja v verigi preskrbe s hrano

V skladu z Direktivo 2019/633/EU o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi je na novo definirana tudi znatna tržna moč, ki je sedaj odvisna od letnega prometa dobavitelja in kupca ter je pripravljena stopenjsko in je pripravljena na podlagi prometa dobavitelja, ustvarjenega v preteklem letu. Lestvica je definirana, kot letni promet dobavitelja v preteklem letu do neke vrednosti ter promet kupca ustvarjen v preteklem letu, ki je nad to vrednostjo. Najvišja vrednost letnega prometa, do katere so zaščiteni dobavitelji je 350 mio EUR. Slovenija je v sedaj veljavnem zakonu o kmetijstvu že v letu 2018 opredelila 23 nepoštenih ravnanj v verigi preskrbe s hrano. S tem dejanjem je bila ena od 20 držav EU, ki so samostojno regulirale to področje. Direktive 2019/633/EU pa prinaša določene dodatne nepoštene prakse, ki so izrecno prepovedane ali pa so dovoljene, če se prodajalec in kupec o njih predhodno dogovorita in so vnesene v Zakon..

d) Postopki delovanja izvršilnega organa – Javne agencije RS za varstvo konkurence

Direktiva 2019/633/EU o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi opredeljuje tudi funkcijo izvršilnega organa v državi članici. V primeru kršitev pri poslovanju podjetij, ki poslujejo med državami članicami lahko dobavitelj vložijo vlogo v državi kjer posluje ali v državi v kateri je ustanovljen kupec. Vlogo lahko vložijo tudi organizacije proizvajalcev, druge organizacije dobaviteljev, ali njihova združenja. Predlog zakona določa tudi pooblastila, ki jih ima izvršilni organ pri svojem delu in so vezana predvsem na pobudo za začetek postopka, zahtevo za posredovanje informacij za izvajanje postopkov ter izvajanje nenapovedanih postopkov na kraju samem, ki morajo biti v skladu z nacionalnimi pravili in postopki. Predlog zakona opredeljuje tudi sodelovanje med izvršilnimi organi znotraj EU. Sodelovanje vključuje letne sestanke, izmenjavo informacij ter posredovanje priporočil držav članic. V skladu z Zakonom pa je na novo opredeljeno tudi poročanje Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence, ki je Komisiji do 15. marca naslednjega leta, dolžna poročati o izvedenih aktivnostih v preteklem letu. Prav tako je Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence dolžna do 15. marca, na svoji internetni strani, objaviti poročilo o svojem delovanju na tem področju v preteklem letu.

e) Ureditev organizacije za kontrolo in certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov

Zaradi uskladitve s predpisi EU se določa pristojni organ za kontrolo in certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov in ureja javno pooblastilo za opravljanje nalog certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov. Določene so še dodatne naloge organizacije za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov (priznavanje centrov za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov, imenovanje oseb, ki izvajajo certificiranje ter vodenje evidence centrov za certificiranje hmelja in evidence pridelka hmelja). Predlaga se tudi ureditev stroškov certificiranja in priznavanja centrov, in sicer bo minister predpisal višino stroškov certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov

in stroškov priznavanja centrov.

- f) Uskladitev izvajanja javnih služb na področju kmetijstva, vključno z živinorejo ter poenostavitev priprave programa javnih služb

Po veljavnem Zakonu o kmetijstvu se izvajalce javnih služb imenuje neposredno, kadar gre za organizacije, ki so pod neposrednim vplivom države, bodisi s potrjevanjem letnih programov dela ali pa s članstvom v organih upravljanja. Zakon določa, da vlada predpiše večletni program javne službe, minister pa, enotno za vse javne službe, da soglasje na letni program dela, ne glede na način izbire izvajalca javne službe. S tem bo poenotena priprava programov dela, vključno z večletnim programom javnih služb, za vse javne službe v kmetijstvu. Sedanja ureditev je namreč nedorečena in pušča različne interpretacije glede letnega programa dela in večletnega programa javnih služb. Sedaj imajo javne službe v kmetijstvu različno urejene svoje programe dela, večletni program javne službe pa imajo samo javne službe v kmetijstvu iz 122. člena Zakona o kmetijstvu (npr. kmetijsko svetovanje, strokovne naloge v proizvodnji kmetijskih rastlin, naloge genske banke in državna javna služba na osuševalnih in namakalnih sistemih). Zakon prav tako natančneje določa naloge javne svetovalne službe v čebelarstvu.

- g) Ureditev evidenc s področja kmetijstva (natančnejša določitev vodenja zbirk podatkov in določitev nekaterih novih zbirk podatkov)

Evidenca standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev

Evidenca standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev je namenjena izvajanju kmetijske politike, spremljanju ekonomskega stanja in strukturnih sprememb z vidika ekonomske velikosti kmetijskih gospodarstev in tipa kmetovanja, razporejanju posameznih kmetijskih gospodarstev v ekonomske velikostne razrede in statistični obdelavi ter analizam. Standardni prihodek je povprečna vrednost proizvodnje, ki jo kmetijsko gospodarstvo ob svoji strukturi proizvodnje lahko pričakuje.

Evidenca pridelovalcev in predelovalcev ekoloških in integriranih kmetijskih pridelkov ali živil

Predpisi EU določajo, da se lahko v sistem nadzora ekološke pridelave po novem vključijo tudi t.i. skupine izvajalcev, kar pomeni, da bo možno tudi skupinsko certificiranje ekoloških pridelovalcev. V Evidenci pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil bo potrebno voditi tudi te podatke, zato je potrebna predlagana sprememba. Z namenom izboljšanja učinkovitosti kontrole organizacij za kontrolo in certificiranje je potrebno zagotoviti, da se v to evidenco prevzemajo tudi podatki iz drugih evidenc ministrstva (npr. evidenc glede kontrole ukrepa ekološko kmetovanje in števila rejnih živali). V evidenco se bodo prenašali podatki o KMG-MID številki, nosilcu KMG, podatki o GERK-ih, vrstah rabe, vrsti kulture in številu in vrsta živali. Predlaga se tudi delno sofinanciranje evidence, ki jo vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje.

Evidenca shem kakovosti

S predlagano spremembo evidence shem kakovosti se ministrstvo prilagaja povečanim potrebam zaradi velikega povečanja vpisa proizvajalcev, ki so vključeni v nove sheme »izbrana kakovost« (dodatno 14.000 novih proizvajalcev). Prav tako se bo izboljšala funkcionalnost evidence, ki trenutno ne omogoča enostavnega iskanja in preverjanja za namen določenih izplačil ukrepov SKP. Poleg tega je za potrebe izvajanja nekaterih ukrepov kmetijske politike zahtevanih več podatkov o zavezancih oziroma certifikatih (npr. datum izdaje certifikatov, datum veljavnosti certifikatov, podatki o združenjih proizvajalcev, ki se skupinsko certificirajo, ipd.), kot jih trenutno predpisuje zakonodaja. Prav tako je potrebno za potrebe monitoringa vsebin na področju shem kakovosti in za bodoče lažje oblikovanje kmetijske politike na tem področju, nujno urediti tudi spremljanje certificiranih površin in letnih količin proizvodov oziroma živil iz

shem kakovosti. Zaradi različne narave shem in proizvodov ter zaradi predvidenega vključevanja novih proizvodov in novih shem, ki se bodo vodile v evidenci, se bo natančnejšo vsebino evidence in vire podatkov, ki bodo potrebni za vodenje evidence, uredilo v pravilniku, ki ga bo predpisal minister.

Evidenca priznanih naravnih mineralnih vod

Predlaga se vzpostavitev evidence za naravne mineralne vode, ki jo bo upravljala Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, ki je tudi pristojna za postopek priznavanja naravnih mineralnih vod v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: uprava). Področje mineralnih vod ni sorodno s področjem kmetijskih pridelkov in živil iz shem kakovosti, poleg tega pa so podane tudi drugačne zahteve po podatkih iz evidenc. Trenutno veljavni zakon predpisuje vodenje evidence naravnih mineralnih vod, vendar je to urejeno skupaj z nekaterimi drugimi evidencami, ki jih vodi ministrstvo. Evidenca bo vključevala podatke o imenu priznane označbe naravne mineralne vode, imenu izvira, kraju izkoriščanja, razvrščanju in označevanju glede na vsebnost ogljikovega dioksida ter številko in datum odločbe, ki jo subjektu izda uprava.

Evidenca pridelovalcev zelenjave in zelišč

Evidenca pridelovalcev zelenjave in zelišč je namenjena načrtovanju kmetijske politike, izvajanju ukrepov kmetijske politike, izvajanju shem kakovosti, priznavanju organizacij proizvajalcev, skupin proizvajalcev za skupno trženje in skupin proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti, izvajanju zakona, ki ureja promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov, izvajanju evidence posebnih kultur ter poročanju v skladu s predpisi Unije.

Evidenca imetnikov rejnih živali in evidenca rejnih živali

Predlaga se dopolnitev z razširitvijo namena evidence imetnikov rejnih živali in evidence rejnih živali za namen izvajanja zakona, ki ureja promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov. S to dopolnitvijo bo ministrstvu omogočeno, da iz evidence preveri kateri zavezanci izpolnjujejo pogoje v skladu s predpisi, ki urejajo promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov. Predlagana sprememba razširja namen tudi zato, da se lahko vzpostavitvi evidenca zavezancev iz že obstoječe evidence. S to spremembo izboljšujemo učinkovitost že obstoječih baz in preprečujemo dodatne administrativne ovire za zavezance, katerih podatki se že zbirajo, kakor tudi dodatne stroške za vzpostavitev nove evidence.

Evidenca ekološkega rastlinskega razmnoževalnega materiala in rastlinskega razmnoževalnega materiala iz preusmeritve, ekološko vzrejenih živali in ekološko gojenih nedoraslih organizmov iz akvakulture

Zaradi uskladitve s pravnim redom EU se vzpostavlja sistem za vodenje podatkov o ekološkem rastlinskem razmnoževalnem materialu in rastlinskem razmnoževalnem materialu iz preusmeritve, o ekološko vzrejenih živali in o ekološko gojenih nedoraslih organizmov iz akvakulture. Tako se bodo v evidenci vodili podatki o ekoloških živali, semenu in nedoraslih vodnih organizmih, ki so namenjeni za prodajo drugim ekološkim kmetom. Podrobnejše pogoje za vpis v evidenco bo predpisal minister.

Zbirka podatkov rastlinske genske banke

Predlaga se nova zbirka podatkov rastlinske genske banke, ki predstavlja seznam rastlinskih genskih virov za prehrano in kmetijstvo, ki se hranijo v rastlinski genski banki. Zbirko podatkov vodijo izvajalci javne službe nalog rastlinske genske banke, osnovni podatki pa bodo javno dostopni, kar bo zagotovilo večji dostop do genskih virov za prehrano in kmetijstvo in njihovo uporabo.

Evidenca o emisijah in odvzemih toplogrednih plinov in spremljanju stanja kmetijskih tal

Predlaga se dopolnitev in razširitev podatkovne zbirke o emisijah in odvzemih toplogrednih plinov v kmetijstvu s podatki o spremljanju stanja kmetijskih tal, predvsem s podatki o rezultatih analize vzorcev tal na osnovne parametre rodovitnosti tal (npr. pH, rastlinam dostopni fosfor (P) in kalij (K), vsebnost organske snovi v tleh). Zbirko podatkov vodijo nosilci javnih pooblastil (npr. laboratoriji, ki bodo opravljali analizo tal), upravlja pa jo ministrstvo.

Evidenca o izobraževanju, usposabljanju in svetovanju za potrebe kmetijstva in razvoja podeželja

Predlaga se dopolnitev podatkovne zbirke o izobraževanju in usposabljanju s podatki o izvedenih svetovanjih, predvsem s podatki o udeležencih, vsebini svetovanja, izvajalcu svetovanja in datumu ter lokaciji izvedenega svetovanja. Zbirka podatkov je namenjena zlasti kontroli izpolnjevanja pogojev za ukrepe kmetijske politike. Zbirko podatkov vodijo izvajalci izobraževanja, usposabljanja in svetovanja, upravlja pa jo ministrstvo.

Evidenca mojstrskih kmetij in mojstrskih izpitov

Predlagana dopolnitev določa, da je evidenca mojstrskih kmetij in mojstrskih izpitov namenjena evidentiranju mojstrskih kmetij za potrebe izvajanja praktičnega usposabljanja v kmetijstvu in vsebuje zlasti podrobnejše podatke o proizvodni usmeritvi kmetije, za katero je bil izdan mojstrski izpit, in kmetiji, na kateri dela mojster kmet. Podatki o mojstrih kmetih in mojstrskih kmetijah se javno objavijo na spletni strani ministrstva, razen davčne številke in EMŠO. Zbirko podatkov vodi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, upravlja pa jo ministrstvo.

h) Urejanje področja ekološkega kmetovanja

V letu 2018 je bila sprejeta nova Uredba o ekološkem kmetovanju in sicer Uredba (EU) 2018/848 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007, ki bo nadomestila trenutno veljavno Uredbo Sveta št. 834/2019. Nova uredba za ekološko kmetovanje, ki prinaša številne novosti na tem področju, se bo začela uporabljati s 1. januarjem 2021. Glavne novosti, ki jih prinaša nova uredba se nanašajo na nove proizvode, ki se bodo lahko uporabljali v ekološkem kmetovanju (npr. morska, sol, reja divjadi, reja kuncev, reja insektov, volna, kože, itd.), na nadzorni sistem, katalog kršitev in sankcij, nove evidence, uvoz ter na preventivne in previdnostne ukrepe, ki jih morajo izvajati ekološki pridelovalci in predelovalci. Vse države članice v EU bodo morale na podlagi novih izvedbenih in delegiranih uredb Evropske Komisije, ki so še v fazi priprave, sprejeti nacionalne predpise za izvajanje nove uredbe o ekološkem kmetovanju.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- Za delno sofinanciranje evidence, ki jih vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje, je v letu 2021 planirano 28.000 EUR (147. člen in 148. člen).
- Za vzpostavitev evidence standardnega prihodka bo v letu 2021 namenjeno 50.000 EUR z DDV
- Za vzpostavitev Evidence pridelovalcev zelenjave in zelišč ter Zbirke podatkov rastlinske genske banke je planirano v letu 2021 60.000 EUR z DDV.
- Za spremljanje stanja kakovosti tal in gnojenja je planirano 245.000 EUR z DDV v letu 2021.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH

SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona je urejen s pravnim redom EU.

a) spremljanje organske snovi in hranil v kmetijskih tleh (emisije in odvzemi toplogrednih plinov, ter kroženje hranil in snovi na kmetijskih zemljiščih) v EU, Avstriji, Nemčiji in Veliki Britaniji

EU

V EU področje emisij toplogrednih plinov in odvzemov iz kmetijskih in gozdnih zemljišč ureja Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU. V skladu z uredbo morajo države članice EU zagotoviti, da se emisije toplogrednih plinov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč ali gozdarstva (LULUCF)

izravnaajo z vsaj enakovrednim odstranjevanjem CO₂ iz ozračja v obdobju 2021 do 2030.

Uredba določa zavezujočo obveznost za vsako državo članico, da zagotovi, da se obračunane

emisije iz uporabe zemljišč v celoti nadomestijo z enakovrednim odstranjevanjem CO₂ iz

ozračja z aktivnostmi v sektorju. To je znano kot pravilo "brez obremenitve". Poleg tega uredba področje uporabe razširja z gozdov na vse rabe zemljišč (vključno z močvirji do leta 2026).

Nova pravila državam članicam zagotavljajo okvir za spodbujanje okolju prijaznejše rabe zemljišč. To bo kmetom pomagalo pri razvoju podnebnih pametnih kmetijskih praks in podprlo gozdarje z večjo prepoznavnostjo podnebnih koristi uporabe in gradnje z lesom, ki lahko shrani ogljik, ki se odstrani iz ozračja.

Države članice morajo vzpostaviti enoten sistem zbiranja podatkov ki bi se koristil za spremljanje emisij v sektorju LULUCF na nacionalni ravni do leta 2021. Na zemljiščih sektorja LULUCF je treba spremljati in poročati o stanju organske snovi v in na tleh. S takim sistemom bodo države ocenile napredek pri doseganju zavezujočih ciljev.

Avstrija

Avstrija ima v uporabi več ločenih sistemov, med katerimi se za spremljanje vsebnosti organske snovi v tleh v uporabljata predvsem Okoljski monitoring tal (Environmental Soil Survey) ter Monitoring tal Avstrije (Soil Monitoring System). Monitoring tal Avstrije se je izkazal za zelo koristnega, saj je z nekaj več kot 6.000 lokacijami prvič natančno popisal talne tipe za vso državo. Avstrija ima danes v veljavi nekoliko prirejen okoljski monitoring tal, ki temelji na 400 reprezentativnih lokacijah, izbranih po posameznih pokrajinah na podlagi geografskih karakteristik (relief, pedologija, kmetijske površine, urbano itd), onesnaženosti (zgodovina rabe, bližina virov onesnažil itd.) in vrsti rabe tal (gozdovi, obdelovalne površine, travniki itd.). Sistem je bil prvič izvajan med leti 1987 in 1995 in temelji na mreži vzorčnih mest 4 x 4 km, ki pa je zaradi specifičnosti reliefa in rabe tal ponekod zožena na 2,75 x 2,75 km. Del mreže je zaradi velike okoljske raznolikosti razpršen. Tla za analizo organske snovi v tleh se vzorči s polkrožno sondo okoli lokacije, torej kot povprečne vzorce. Predvidene globine vzorčenja so na globinah 0-10

cm, 10-20 cm, 20-30 cm, 30-50 cm. V vzorcih se laboratorijsko izmeri tekstura (glina, pesek, melj v odstotkih), organska snov, karbonati, pH, elektro-prevodnost, kationska izmenjalna kapaciteta (CEC), celokupni dušik (N_{tot}), hranila (P in K) in težke kovine. Zbiranje in hranjenje podatkov ima Avstrija urejeno z nacionalnim informacijskim sistemom BORIS (Soil Information System BORIS). Sistem predvideva ponovitev vzorčenja na vsakih tri do deset let.

Nemčija

Nemčija ima od leta 1980/1997 vpeljan sistem monitoringa tal, ki ga na zvezni ravni ureja Zvezni zakon o varstvu tal (Bundesbodenschutzgesetz - BBodSchG). V okviru tega se vzorči in analizira tudi organska snov v tleh. Metodologija in prostorska razporeditev vzorčnih lokacij je določena na podlagi priporočil zveznih strokovnjakov za monitoring in priporočena v dokumentu za vzpostavitev stalnih opazovalnih talnih ploskev. Posamezna opazovana ploskev ni natančneje opredeljena v nobenem od omenjenih dokumentov. Navodila Bayern iz leta 1991 so bila implementirana brez dodatnih metodoloških uskladitev na zvezni ravni. Izjemi sta bili deželi Brandenburg in Schleswig-Holstein, kjer so določili opazovalne lokacije na podlagi statistične in prostorske analize. Tako je sistem prostorsko heterogen, saj temelji na stratificirani mreži opazovalnih točk, pri čemer so točke večinoma določene na podlagi ekspertne ocene znotraj vsake zvezne pokrajine posebej. Nemčija je pokrita z 800 oz. 1 800 opazovalnimi točkami. Izvajanje in vodenje sistema je prav tako urejeno s strani posamezne deželne vlade in na zvezni ravni ni vedno popolnoma usklajeno. Poleg obstoječega monitoringa, ki pokriva vse rabe, je v uporabi še sistem vzorčenja gozdnih tal, kjer je bila v sklopu projekta BioSoil določena enakomerna mreža opazovalnih točk 8 x 8 km. Tla vzorčijo na globinah 0-5, 5-10, 10-30, 30-60 in 60-90 cm. Kjer je le mogoče, vzorčijo še na 90-120 in 120-140 cm. Zaradi razpršenosti podatkov je od leta 2010 v veljavi dogovor o centralnem zbiranju in analizi podatkov s strani zvezne vlade. Vzorčenje in kemijske analize ostajajo v deželni pristojnosti in pri analitiki se strogo držijo standardov ISO in uveljavljenih analitskih metod. Podatki se hranijo v centralnih bazah na zvezni ravni in sicer v Umweltdatenkatalog (UDK) oziroma German Environmental Information Network (GEIN).

Velika Britanija

Velika Britanija ima dobro uveljavljen sistem monitoringa tal, ki ga vodi nacionalni inštitut za tla - National Soil Resources Institute (NSRI), ki je del Cranfieldske univerze. V okviru monitoringa redno spremljajo talne parametre, med katerimi je tudi vsebnost organske snovi v tleh. Sistem je zasnovan na enakomerni mreži 5 x 5 km na kateri je izbranih 1 200 opazovalnih lokacij po vsem otoku, ki odgovarjajo vnaprej postavljenim kriterijem (ustrezna raba, talni tip, dostopnost in globina). Na vsaki lokaciji je predviden izkop talnega profila 40 x 40 cm do spodnje meje B horizonta oziroma globine 75 cm. Opišejo talne horizonte po klasifikaciji Organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO), okolico (zaraščenost, bližina vodotokov, površinski posegi...), rabo tal in lastnosti terena (nadmorska višina, oblika in % naklona). Kjer je to mogoče, zabeležijo tudi zgodovino rabe tal. Profil vzorčijo po horizontih (povprečen vzorec za horizont), pri čemer se zabeleži globina vzorčenega horizonta. Na globinah 10, 30 in 50 odvzamejo po tri cilindre z neporušenim vzorcem tal za analizo volumske gostote tal. Na vsaki lokaciji odvzamejo tudi povprečen površinski vzorec tal za analizo vsebnosti organske snovi v tleh. Ta je sestavljen iz 25 podvzorcev odvzetih s kombinirano pedološko sondo (0-15 cm) na enakomerni mreži 16 x 16 m (razmik 4 m) okoli mesta izkopa profila. Ves rastlinski material se iz vzorca sproti ročno odstrani.

V pripravljalni fazi vedno preverijo dostopnost in primernost vsake lokacije. Kjer ta pade na rob karte, se jo zaradi možnosti napak pri navigaciji prestavi na primernejše mesto, ki je v radiju 1 km. Da bi zagotovili kar najvišjo stopnjo ponovljivosti, pri navigaciji na terenu uporabljajo karto v merilu 1:10 000 in aeroposnetke, od leta 2005 pa tudi GPS napravo. Interval posameznih vzorčenj je predviden na vsakih pet do 15 let. Sistem ima tudi poseben protokol, pri katerem v primerih, ko lokacija ne ustreza zastavljenim pogojem, poiščejo ustrezno mesto po vnaprej natančno opredeljenem postopku. Ta določa radij 100 m od prvotne lokacije in iskanje

alternativnega mesta odvzema najprej 100 m na sever, nato 100 m na vzhod, zahod in na koncu 100 m na jug. Vsa merjenja razdalji in navigacijo po novem opravijo s pomočjo GPS naprave. Odvzeti vzorci so označeni in hranjeni v skladu z standardi BS 7755 Section 2.6 (1994) in v BS 7755 Section 3.5 (1995). Analiza vsebnosti organske snovi v tleh je predvidena po postopku z mokro oksidacijo (BS 1377 Method 3.1 Test 8, 1975), pri čemer se ostanek kalijevega dikromata določi s titracijo raztopine železovega sulfata.

b) spremljanje stanja kmetijskih tal in gnojenje v EU, na Irskem, na Poljskem in na Hrvaškem

EU

Zaradi potrebe po varovanju proizvodne sposobnosti tal ter tveganj za zdravje ljudi in okolja, zagotavljanju možnosti za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, je Evropska komisija leta 2006 predlagala Direktivo o okviru za varstvo tal. Zaradi nacionalnih interesov nekaterih večjih držav članic, ki so blokirale njeno sprejetje, je Komisija v letu 2014 predlog direktive umaknila. V Uniji še vedno ni obvezujočega predpisa o varstvu tal, je pa Evropska komisija leta 2006 sprejela Tematsko strategijo za varstvo tal. Tematska strategija usmerja k celovitemu zagotavljanju trajnostne rabe tal in zaščiti funkcij tal s preprečevanjem degradacije, ohranjanjem funkcij in ekosistemskih storitev tal ter sanacijo degradiranih tal, zagotoviti varstvo tal in hkrati njihovo trajnostno rabo.

Pri doseganju ciljev trajnostne rabe tal v kmetijstvu ima ključno vlogo SKP, kar se odraža tako v sedanjem programskem obdobju 2014-2020 kot v novem načrtu SKP od 2021 – 2027, ki je še v pripravi.

V sedanjem programu PRP 2014 – 2020 morajo upravičenci do subvencij v okviru navzkrižne skladnosti upoštevati dobre kmetijske in okoljske pogoje (DKOP) 4 (Minimalna pokritost tal), 5 (Upravljanje s tlemi za omejitve erozije) in 6 (Vzdrževanje oranske snovi v tleh).

V zakonodajnem predlogu SKP za obdobje 2021 do 2027 je varovanje naravnih virov, kot so tla, voda in zrak opredeljeno kot eden od specifičnih ciljev. Predlog SKP vključuje tudi obvezno uporabo orodja za trajnostno vzdrževanje kmetijskih hranil (*Farm Sustainability Tool for Nutrients* - FaST) za vse kmete ki bodo prejemniki podpor. Namen tega orodja je olajšati trajnostno uporabo hranil za vse kmete v EU. Orodje FaST bo kmetom samodejno zagotovilo informacije o izbranih parcelah, vključno s pridelki, številom živali na kmetiji in količino gnoja, ki ga ustvarijo. Na voljo bodo tudi dodatni podatki za ravnanje s hranili, kot so podatki o tleh, bližina zavarovanih območij in zakonske omejitve glede uporabe hranil. Seveda pa je za uporabo tega orodja predpogoj, da se na nacionalni ravni vzpostavi in poveže ustrezne podatkovne baze, vključno z bazo o stanju kmetijskih tal in založenosti s hranili ter gnojilnimi načrti.

Irska

Na Irskem je za aktivnosti spremljanja stanja tal in gnojenja pristojen Organ za razvoj kmetijstva in prehrane (v nadaljnjem besedilu: Teagasc), ki deluje v okviru njihovega Ministrstva za kmetijstvo, prehrano in pomorstvo (*Department of Agriculture, Food and Marine*). Teagasc je nacionalni organ, ki zagotavlja integrirane storitve raziskav, svetovanja in usposabljanja za kmetijstvo in prehransko industrijo ter podeželske skupnosti.

Upravičenci v shemi enotnega plačila, v shemi območij z omejenimi dejavniki in v shemah za ohranjanje okolja so dolžni spoštovati zahteve za dobre kmetijske in okoljske pogoje in eden od teh pogojev je vzdrževanje vsebnosti organske snovi v tleh. Vsi kmetje, ki so vključeni v okoljske sheme, morajo imeti načrt upravljanja s hranili na kmetiji. Ta temelji na analizi tal, številu živali, podatkih o rastlinski pridelavi in nakupu mineralnih in organskih gnojil. Ker ima Irska dovoljeno izjemo po nitratni direktivi in kmetje lahko gnojijo z večjimi odmerki živinskih gnojil kot določa direktiva, morajo imeti načrt gnojenja na podlagi analize tal. Analize tal je treba ponoviti na vsake štiri do pet let

Gnojilni načrt na podlagi analize tal je obvezen za vse poljedelske kmetije, vse kmetije ki so prostovoljno vključene v sheme za ohranjanje okolja in za vse kmetije z intenzivno živinorejo.

Od pravnega vzorčenja tal je odvisna kakovost in ustreznost rezultata analize, zato je metoda vzorčenja, vključno z opremo za vzorčenje, standardizirana. Kmetje lahko sami vzorčijo tla in

oddajo oziroma pošljejo vzorce v laboratorij po svoji izbiri. Posamezni vzorec tal je odvzet s površine od 2 do 4 ha, pogostnost vzorčenja oziroma analize tal je od štiri do pet let.

Analize tal izvaja Teagasc v svojih laboratorijih, kmetje pa lahko za analizo vzorcev tal izberejo tudi pooblaščen zasebne laboratorije. Laboratorije pooblasti njihovo Ministrstva za kmetijstvo, prehrano in pomorstvo, če so laboratoriji akreditirani po standardu ISO/IEC 17025:2000 s splošnimi zahtevami za usposobljenost laboratorijev za zahtevane analize. Analize tal se opravljajo po enotni metodi in obsegajo določitev petih najosnovnejših parametrov: kislost tal (pH vrednost tal), puferno sposobnost pH, rastlinam dostopni fosfor (P), dostopni kalij (K) in vsebnost organske snovi. Laboratoriji poleg rezultatov analize tal uporabnikom posredujejo tudi gnojilni nasvet oziroma predlog gnojilnega načrta. Gnojilni načrt vsebuje: predlog za apnenje tal za doseg optimalne kislosti tal in predlog za gnojenje z glavnimi hranili, kot so P in K, za doseg optimalnega pridelka in za izboljšanje založenosti tal ter postopno doseganje optimalnega stanja. Stroške analiz krijejo kmetje sami.

Pri gnojenju je velik poudarek na apnenju tal, saj imajo na Irskem v velikem obsegu kmetijskih zemljišč preokisljena tla. Gnojenje z dušikom in fosforjem je regulirano na podlagi predpisov o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Vsako leto na Irskem analizirajo približno 70.000 vzorcev tal. Največji del vzorcev analizira Teagasc, približno 45.000, preostalih 25.000 vzorcev analizirajo v zasebnih laboratorijih. Centralno zbirko podatkov o stanju tal vodi Teagasc in je namenjena spremljanju stanja in trendov rodovitnosti tal. Podatki o rezultatih analize tal kažejo na poslabševanje rodovitnosti kmetijskih zemljišč in na zelo nizko stopnjo pH (preokisljena tla) na večini zemljišč, kar posledično pomeni neučinkovito izrabo mineralnih gnojil in slabšo ekonomiko rastlinske pridelave ter večje obremenjevanje okolja.

Poljska

Poljska ima od leta 1995 vzpostavljen monitoring kakovosti obdelovanih tal (Monitoring of soil quality of arable land in Poland), ki ga ureja in izvaja Nacionalni inštitut za pedologijo in rastlinsko produkcijo (Institute of Soil Science and Plant Cultivation – State Research Institute) v Pulawy. Naročnik monitoringa kakovosti obdelovanih tal je krovni inšpektorat za varstvo narave in je financiran s strani nacionalnega programa za varstvo narave in gospodarjenje z vodami Poljske. Monitoring kakovosti obdelovanih tal je sicer del obsežnejšega nacionalnega monitoringa okolja (SEM). Posamezni deli SEM so v fazi harmonizacije, za kar skrbi krovni inšpektorat za varstvo narave. Monitoring kakovosti obdelovanih tal Poljske zajema le kmetijske površine v ruralnih predelih s ciljem spremljanja in ovrednotenja sprememb v sestavi in kakovosti obdelovanih tal kot posledice kmetijske in nekmetijske rabe. Sistem spremlja zelo dolg nabor parametrov tal, vključno z rastlinskimi hranili in vsebnostjo organske snovi v tleh.

Gostota opazovalnih lokacij je bolj gosta v predelih z bolj gosto industrijsko dejavnostjo, kar je posledica pestre in hitro spreminjajoče rabe tal. Mrežo sestavlja 216 opazovalnih lokacij. Pred vsakim vzorčenjem se lokacije določi na podlagi pedološke karte in aero-foto posnetkov. Navigacija in lociranje posamezne lokacije na terenu se opravi s pomočjo GPS naprave in aero-foto posnetkov. V primerih kjer lokacija ne ustreza kriterijem (npr. se spremeni raba), se določi nova lokacija v neposredni bližini. Glavna kriterija, poleg bližine, sta primerljiva raba (vrsta in intenzivnost) in tekstura tal. Tla se vzorči na globini od 0–20 cm in sicer v 20 ponovitvah na mreži 10 x 10 m okrog lokacije. Ob vzpostavitvi sistema leta 1995, so na vseh lokacijah izkopali in opisali tudi talne profile ter vzorčili tla po horizontih do globine 70 cm. Vzorčenje je predvideno vsakih pet let.

Nacionalni inštitut za pedologijo in rastlinsko produkcijo izvaja tudi projekt »Racionalno ravnanje z gnojili« (*Rational management of fertilisers*), ki zagotavlja vsem kmetijskim pridelovalcem in drugim uporabnikom primere dobre prakse kako gnojiti, katera gnojila uporabiti, način uporabe gnojil (količina in čas gnojenja) da se zagotovi optimalen pridelek in prepreči onesnaževanje okolja. Smernice za gnojenje so skladne tudi z nacionalnimi predpisi in predpisi Unije o varstvu okolja (npr. nitratna direktiva). Imajo tudi navodila za pripravo gnojilnega načrta, ki omogoča upravljanje gnojenja na kmetiji in pravilno načrtovanje gnojenja posevkov.

Stroške analiz tal za določanje osnovnih parametrov za rodovitnost tal plačajo uporabniki sami

in se gibljejo med 25 in 50 EUR na vzorec.

Predpisi ki urejajo to področje so Zakon o gnojilih in gnojenju iz leta 2007 in Uredba ministra za kmetijstvo in razvoj podeželja o podrobnih metodah uporabe gnojil in izvajanja usposabljanja za njihovo uporabo iz leta 2008, dopolnjena leta 2012. Poleg tega izdaja ministrstvo tudi kodeks dobre kmetijske prakse, ki med drugim vsebuje tudi pravilno in racionalno ravnanje z gnojili.

Hrvaška

Za sistematično spremljanje stanja kmetijskih tal je pristojna Hrvaška agencija za kmetijstvo in prehrano (*Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu*). Agencija je v sedanji obliki pričela delovati 1. januarja 2019, ko so se v enoten organ pod okriljem Ministrstva za kmetijstvo združile tri obstoječe agencije s področja kmetijstva. V okviru agencije je za izvajanje aktivnosti na področju tal in kmetijskih zemljišč pristojen Zavod za tla. Temeljni nalogi zavoda sta varstvo tal in kmetijskih zemljišč z opravljanjem naslednjih nalog:

- stalno spremljanje stanja - monitoring kmetijskih zemljišč,
- analiza rodovitnosti tal in zbiranje podatkov prek referenčnega laboratorija,
- vzpostavitev in upravljanje informacijskega sistema za varstvo kmetijskih zemljišč,
- strokovna in znanstvena podpora Ministrstvu za kmetijstvo.

Podlaga za varovanjem kmetijskih zemljišč pred poškodovanjem je v Zakonu o kmetijskih zemljiščih iz leta 2018. Ena od aktivnosti za varovanje kmetijskih zemljišč pred zmanjšanjem ali izgubo sposobnosti za kmetijsko pridelavo je trajno in sistematično spremljanje stanja kmetijskih zemljišč, s katerim se spremlja stanje vseh sprememb zemljišč (tako fizikalnih, kemijskih kot bioloških). V skladu z zakonom morajo vse fizične in pravne osebe, vpisane v register kmetov, spremljati stanje kmetijskih zemljišč, ki so v registru kmetijskih zemljišč evidentirana kot zemljišča v uporabi. Spremljanje stanja se izvaja z analizo tal, uporabniki zemljišč pa morajo voditi tudi evidenco o uporabi gnojil, izboljševalcev tal in sredstev za varstvo rastlin.

S pravilnikom o metodah spremljanja stanja kmetijskih zemljišč je podrobnejše predpisan način spremljanja stanja tal, metode in oprema za vzorčenje tal ter metode in standardi za analizo tal. V pravilniku so predpisani naslednji osnovni parametri za spremljanje stanja tal: kislota tal (pH vrednost tal), vsebnost humusa, vsebnost skupnega dušika (N) (samo pri trajnih nasadih), rastlinam dostopni fosfor (P) in kalij (K), hidrolitska kislota ali skupna vsebnost karbonatov, vsebnost skeleta (za skeletna (kamnita) tla).

Laboratorij Zavoda za tla deluje kot referenčni laboratorij za analize tal in tudi upravlja centralno podatkovno bazo o stanju kmetijskih tal na Hrvaškem. Rutinske analize tal smejo opravljati samo pooblaščen laboratoriji, ki jih imenuje minister pristojen za kmetijstvo na podlagi vloge zainteresiranega laboratorija. Trenutno imajo štiri pooblaščen laboratorije, ki izpolnjujejo predpisane kadrovske in tehnične pogoje in morajo redno sodelovati v medlaboratorijskih primerjalnih testih. Vsi laboratoriji morajo podatke o rezultatih analiz posredovati Zavodu za tla in jih vnesti v enotno bazo podatkov.

Referenčni in pooblaščen laboratoriji, poleg rezultatov analiz, uporabnikom posredujejo tudi tolmačenje rezultatov, v skladu s tehnološkimi navodili agencije. V skladu s predpisi gnojilni načrt ni obvezen; uporabniki ga lahko na podlagi analiz pridobijo od znanstvenih ustanov ali svetovalne službe. Stroške izdelave gnojilnega načrta morajo uporabniki plačati izvajalcu. Na Hrvaškem nimajo posebnega predpisa, ki bi urejal gnojenje.

Spremljanje stanja kmetijskih zemljišč na podlagi analiz se izvaja redno na zahtevo uporabnika zemljišč, najmanj na vsake štiri leta. Za uporabnike, ki pridelujejo po načelih integrirane pridelave in za ekološke kmete pa velja pogostnost opravljanja analiz kot je opredeljena v zahtevah za tako pridelavo. Na Hrvaškem imajo uporabniki zemljišč v državni lasti poseben režim spremljanja stanja tal, v skladu s katerim morajo analizirati tla v prvem in zadnjem letu zakupa in redno vsake štiri leta uporabe. Stroške analize tal nosijo uporabniki zemljišč. Iz te obveznosti so izvzeti uporabniki, ki obdelujejo majhne površine. Minimalno površino za spremljanje stanja tal predpiše minister za kmetijstvo in je enaka površini 1 ha ali več kmetijskih zemljišč v uporabi.

c) uskladitev ekološke pridelave in predelave s predpisi Unije

EU

Junija 2018 bila v Uradnem listu Evropske unije objavljena nova Uredba o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta 834/2007 in sicer uredbe EU št. 2018/848. Nova Uredba se bo uporabljala od 1. januarja 2021.

Ker se bo uredba v celotni EU začela uporabljati šele s 1. januarjem 2021 primerjalno pravnega pregleda ni mogoče narediti, saj bo do konca leta 2020 sprejetih še približno 20 delegiranih in izvedbenih aktov, ki bodo podrobneje uredila področja glede pravil pridelave, predelave, nadzora, skupinskega certificiranja, vodenja evidenc, postopkov uvoza in pravil obveščanja med državami članicami in državami članicami in Evropsko Komisijo. Vse države članice EU bodo šele potem, ko bodo sprejeti glavni delegirani in izvedbeni akti, začele pripravljati nacionalno zakonodajo na tem področju, saj prej to ni možno. Nato pa bo v letu 2021 sprejetih še dodatnih cca 20 delegiranih in izvedenih aktov, ki bodo podrobneje uredila pravila glede pridelave morske soli, reje insektov, prehodna pravila glede uvoza iz tretjih držav za namen enakovrednosti, pravila glede »ekološke sorte« semenskega materiala in pravila glede uporabe dovoljenih snovi in tehnik v ekološkem kmetovanju. Glede na navedeno so v nadaljevanju podane glavne novosti na področju ekološkega kmetovanja v EU po letu 2021.

Glavna novost je uvedba bolj enotnih evropskih pravil, ki bodo veljala za celotni sektor ekološke pridelave v EU ter tudi enotna pravila za uvožene ekološke proizvode iz tretjih držav. Stara ureditev je omogočala prilagodljiv sistem izjem, včasih na ravni posameznega pridelovalca, nova pravila pa upoštevajo potrebo po prilagodljivosti, ki so jo v preteklosti zagotavljala navedena odstopanja (še vedno bodo mogoče ustrezno utemeljene izjeme, na primer začasno nadomeščanje ekološke sestavine z neekološko v primeru omejenih zalog), vendar bodo odstopanja zdaj časovno omejena, redno se bodo ocenjevala in se po potrebi zaradi poštenega obravnavanja vseh udeležencev uporablja za vse pridelovalce v EU. Za vse ekološke pridelovalce in proizvode se bodo torej uporabljala ista pravila v EU.

Ta enotni sklop pravil se bo uporabljal tudi za kmete izven Unije, ki svoje ekološke proizvode izvažajo na trg Unije. Nadomestil bo preko 60 različnih standardov, ki sedaj veljajo za enakovredne evropskim in se uporabljajo za uvoženo ekološko hrano. Trenutno se lahko uporabljajo različni standardi za pridelovalce v isti državi, kadar slednja z EU nima sklenjenega dogovora o enakovrednosti, saj certifikacijski organi določijo lastne standarde. Načelo enakovrednosti bo nadomestila skladnost z enotnimi pravili EU. Pomembno se bo izboljšala tudi trgovina, zlasti ker bodo zdaj veljali enaki konkurenčni pogoji za gospodarske subjekte EU in tretjih držav.

Nova uredba prinaša tudi poenostavitve za kmete. Mali kmetje se bodo lahko na primer odločili za skupinsko certificiranje, ki bo zmanjšalo stroške certificiranja in jim omogočalo lažjo vključitev v sistem ekološke pridelave. Nove priložnosti bo ustvarilo tudi odprtje novega trga ekoloških semen in heterogenega rastlinskega razmnoževalnega materiala z visoko stopnjo genetske raznovrstnosti. To bo izboljšalo biotsko raznovrstnost, povečalo vzdržnost kmetijske proizvodnje in spodbudilo inovacije. Izboljšala se bo odpornost na škodljivce in bolezni, v ospredju pa bo boljše prilaganje na lokalne razmere.

Glavne novosti, ki bodo veljale od 1. januarja 2021 v vseh državah članicah EU in v tretjih državah, ki bodo izvažale svoje ekološke proizvode v EU, so tako:

- pravila pridelave bodo poenostavljena in dodatno usklajena s postopno odpravo številnih izjem in odstopanj v celotni EU,
- sistem nadzora bo okrepljen s pomočjo strožjih varnostnih ukrepov in pregledov na podlagi tveganj v celotni dobavni verigi. Nadzor se bo sedaj vršil v skladu z novo EU uredbo, ki ureja uradni nadzor nad hrano in živili,

- proizvajalci iz tretjih držav se bodo morali držati istih pravil kot proizvajalci iz EU,
- potrjevanje skladnosti bo lažje za male kmete zaradi novega sistema skupinskega certificiranja,
- pristop za zmanjšanje tveganja naključnega onesnaženja s pesticidi bo bolj enoten,
- v sistem nadzora bodo lahko vključeni novi proizvodi kot so: kože živali, morska in kamena sol, eterična olja, bombaž, čebelji vosek, volna, zeliščni pripravki. Prav tako bo v prihodnosti mogoče dodajati nove proizvode in se s tem odzivati na spremembe v sektorju in povpraševanje potrošnikov, kar bo pridelovalcem prineslo nove možnosti.
- povsem nova bodo pravila za rejo divjadi, kuncev in insektov.
- evidence ekoloških živali za vse vrste živali (govedo, drobnico, kopitarje, divjad, prašiče, perutnino): kmetje bodo lahko na spletni strani vseh pristojnih organov v EU videli, kdo v določeni državi članici ponuja ekološke živali za prodajo. Tako se bo olajšal nakup tistim ekološkim kmetovalcem, ki želijo razširiti svoje črede ali jate, saj bodo vse informacije o ekoloških živalih na enem mestu,
- nova oblika certifikata za ekološka živila: novi certifikat bo mnogo bolj pregleden in enostaven.

Glede na to, da gre za korenito reformo ekološke zakonodaje ministrstvo predvideva sprejetje nove nacionalne zakonodaje oziroma uredbe o ekološki pridelavi in predelavi, ki se bo začela pripravljati takoj po sprejetju glavnih delegiranih in izvedbenih aktov na EU ravni.

č) ureditev organizacije za kontrolo in certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov

ČEŠKA

Za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov skrbi Hmeljarski centralni inštitut (Inštitut), ki je akreditiran za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov in za izvajanje nadzora. Podpira ga Ministrstvo za kmetijstvo. Z organizacijskega vidika je inštitut razdeljen na znanstveno-raziskovalno bazo v Žatcu in specialno kmetijo v Stekniku, za posebne namene. Mesto Žatec je tudi center za predelavo hmelja.

Inštitut opravlja svetovanje in usposabljanje pridelovalcev hmelja, preverjanje označevanja hmelja in hmeljnih proizvodov s pisnim potrdilom (potrdilo o poreklu) in preverja izpolnjevanje obveznosti, določenih v skladu z Zakonom o varstvu hmelja in z uredbami Evropske skupnosti. Skrbi, da je hmelj označen, tehtan, oštevilčen in zapečaten glede na katastrsko območje izvora in vrsto sort.

Potrditev porekla hmelja je zagotovljena s postopkom, ki ga ureja nacionalna zakonodaja, v skladu z EU zakonodajo.

FRANCIJA

Za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov skrbi FranceAgriMer (FAM), ki je državni inšpekcijski organ, pristojen za certificiranje hmelja in kontrolo v Franciji in ima javno pooblastilo.

FAM odobri centre ali kmetijska gospodarstva za certificiranje in zagotavlja skladnost s tem dovoljenjem (ustrezna oprema za tehtanje, skladnost s postopki spremlja sledljivost hmelja,..itd.), izvaja kontrole v centrih za certificiranje hmelja ali kmetijskih gospodarstvih, da zagotovi skladnost s postopki (vzorci za analizo, rezultati, sledljivost serij, namestitve pečatov itd.), potrdi deklaracije za tovorke, predložene v certificiranje, ki izpolnjujejo tržna merila, skrbi za sledljivost tovorok predloženih v certificiranje in skrbi za kakovost (vlaga, listi in stebila, odpadki, semena za nepripravljen in pripravljen hmelj) ter izdaja certifikate, ki jih spremljajo potrdila (dobavnica, račun). Analizo kakovosti opravi pooblaščen organ (certifikacijski center ali neodvisni laboratorij).

NEMČIJA

Za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov skrbi Hofenring, državni zavod, z javnim

pooblastilom – pooblaščen organizacija za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov, ki skrbi za pospeševanje tržne in kakovostne pridelave hmelja, svojih članov, za centralni zajem podatkov, izdajanje certifikatov, arhiviranje tehničnih listov pridelovalcev hmelja in potrdil o poreklu hmelja.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Vzpostavlja se sistem spremljanja stanja kmetijskih tal in priprave poročila o stanju, ki se o izvajalo kot javno pooblastilo. Predvideva se vzpostavitev novih evidenc, ki bodo v veliki meri povzemale podatke iz že obstoječih evidenc ali pa se bodo evidence vodile v okviru javnih služb oziroma po javnem pooblastilu.

Dopolnitev v 61. členu je namenjena prepovedi obcestne prodaje sadje in zelenjave na stojnicah, predvsem ker na teh mestih niso izpolnjeni higiensko tehnični pogoji za prodajo živil. Večinoma jo izvajajo podjetja, ki so ustanovljena za zelo kratek čas in pri katerih inštitucije, kot so Finančna uprava RS in Tržni inšpektorat RS ugotavljajo številne nepravilnosti. Hkrati pa je dovoljena prodaja kmetu na mestu pridelave, vsem ostalim pa na stojnicah na registriranih tržnicah, iz registriranih premičnih prodajnih objektov, s prodajo od vrat do vrat, ter s prodajo na stojnicah na sejmi, prireditvah ter na stojnicah v zaprtih javnih prostorih.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Pridelovalci zelenjave in zelišč bodo morali letno poročati o pridelovalni površini posamezne vrste zelenjave in zelišč.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Sprejetje zakona bo imelo pozitivne posledice za okolje, saj ureja spremljanje emisij in ponorov toplogrednih plinov na področju kmetijstva in gozdarstva, spremljanje stanja rodovitnosti kmetijskih tal in gnojenje ter zbirko rastlinske genske banke.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Dopolnitev evidenc za sheme kakovosti in vzpostavitev evidence pridelovalcev zelenjave in zelišč bo imela pozitivne posledice za kmetijski sektor, ker bo omogočala učinkovitejše izvajanje ukrepov kmetijske politike (npr. izvajanje promocije za lokalno pridelano hrano in finančne podpore pridelovalcem in živilsko predelovalni industriji) in z boljšo sledljivostjo pridelkov zagotavljala večje zaupanje potrošnikov in povpraševanje po lokalnih pridelkih in proizvodih.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Predstavitve sprejetega zakona ciljnim skupinam (seminarji, delavnice) in širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).

Ciljne skupine bodo o sprejetju zakona obveščene neposredno prek njihovih predstavnikov,

javnost pa prek spletne strani ministrstva in z obvestili medijem.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7 PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Sledeče vsebine, ki jih obravnava trenutna novela zakona so bile objavljene na objavljeni na spletni strani E-demokracija od 26. aprila 2019 in na spletni strani ministrstva;

- spremljanje bilance organske snovi in hranil v kmetijskih tleh (emisije in odvzemi toplogrednih plinov);
- spremljanje stanja kakovosti kmetijskih tal in gnojenja;
- poenostavitve administrativnih postopkov za izvajanje ukrepov kmetijske politike, ukrepi inšpekcije;
- uskladitev ekološke pridelave in predelave s predpisi Unije;
- ureditev oranizacije za kontrolo in certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov;
- poenostavitev priprave programa javnih služb;
- ureditev evidenc s področja kmetijstva (natančnejša določitev vodenja zbirk podatkov in določitev nekaterih novih zbirk podatkov).

Mnenja, predloge in pripombe so podali:

- Trgovinska zbornica Slovenije,
- Čebelarska zveza Slovenije,
- Inštitut za trajnostni razvoj / Plan B za Slovenijo,
- Zadružna zveza Slovenije,
- Sindikat kmetov Slovenije,
- Zveza društev ekoloških kmetov Slovenije,
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije,
- Dr. Borut Vrščaj, Kmetijski inštitut Slovenije,
- Ga. Danica Hren.

Prejete pripombe so bile v večini upoštevane v okviru obsega novele. Glede nekaterih določb so bila podana dodatna pojasnila na dveh usklajevalnih sestankih z deležniki. Predlog zakona je obravnaval tudi Svet za kmetijstvo in podeželje RS.

Dne 7. 2. 2020 so bile v javno obravnavo poslane sledeče vsebine:

- spreminjanje definicije kmeta;
- spreminjanje definicije kmetijskega gospodarstva;
- urejanje področja ekološkega kmetovanja;

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Javna razprava je potekala od 7. februarja 2020 do vključno 7. marca 2020. Na objavo so se odzvali:

Institucije:

- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
- Zadružna zveza Slovenije
- Trgovinska zbornica Slovenije
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Nevladne organizacije:

- Čebelarska zveza Slovenije
- Zveza slovenske podeželske mladine
- Zveza društev ekoloških kmetov Slovenije

Fizične osebe (1)

Zaposleni v državni upravi (3).

Zakon smo ponovno poslali v javno obravnavo 10.7.2020, zaradi večjega obsega sprememb.

8 NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Jože Podgoršek, minister,
- mag. Miran Mihelič, državni sekretar,
- dr. Darja Majkovič, generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo,
- Ana Le Marechal Kolar, v. d. generalne direktorice Direktorata za hrano in ribištvo,
- mag. Marjeta Bizjak, namestnica generalne direktorice Direktorata za kmetijstvo,
- Andrej Hafner, vodja Sektorja za pravno sistemske zadeve v kmetijstvu.

I. BESEDILO ZAKONA

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSTVU

EVA 2018-2330-0101
REDNI POSTOPEK

1. člen

V Zakonu o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 in 22/18) se v 1. členu v drugem odstavku 15. točka spremeni tako, da se glasi:

»15. Uredbe (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L št. 150 z dne 14. 6. 2018, str. 1);«.

29. točka se spremeni tako, da se glasi:

»29. Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/20 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 671), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2017/2393 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2017 o spremembi uredb (EU) št. 1305/2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), (EU) št. 1306/2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike, (EU) št. 1307/2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike, (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in (EU) št. 652/2014 o določbah za upravljanje odhodkov v zvezi s prehransko verigo, zdravjem in dobrobitjo živali ter v zvezi z zdravjem rastlin in rastlinskim razmnoževalnim materialom (UL L št. 350 z dne 29. 12. 2017, str. 15), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1308/2013/EU);«.

Na koncu 35. točke se pika nadomesti s podpičjem in se dodata nove 36., 37. in 38. točka, ki se glasijo:

»36. Uredbe (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 1);

37. Uredbe Komisije (ES) št. 1850/2006 z dne 14. decembra 2006 o določitvi podrobnih pravil za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov (UL L št. 355 z dne 15. 12. 2016, str. 72), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 519/2013 z dne 21. februarja 2013 o prilagoditvi nekaterih uredb ter odločb in sklepov na področjih prostega pretoka blaga, prostega gibanja oseb, pravice do ustanavljanja in svobode opravljanja storitev, prava družb, politike konkurence, kmetijstva, varnosti hrane, veterinarske in fitosanitarne politike, ribištva, prometne politike, energetike, obdavčitve, statistike, socialne politike in zaposlovanja, okolja, carinske unije, zunanjih odnosov ter zunanje, varnostne in obrambne politike zaradi pristopa Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. 6. 2013, str. 74);

38. Uredbe (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št.

1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 (UL L št. 170 z dne 25. 6. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu Uredba 2019/1009/EU).«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Ta zakon vsebinsko prenaša:

1. določbe 17. člena Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L št. 279 z dne 31. 10. 2019, str. 23) glede pogojev, pod katerimi se direktiva ne uporablja;

2. določbe Direktive 2019/633/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi (UL L št. 111 z dne 25. 4. 2019, str. 59, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/633/EU).«.

2. člen

V 3. členu se za 7. točko dodajo nove 8. do 11. točka, ki se glasijo:

»8. kmetijski in živilski proizvodi so proizvodi, naštetih v Prilogi I k Pogodbi o delovanju Evropske unije, in proizvodi, ki niso naštetih v navedeni prilogi, vendar so predelani za uporabo v prehranske namene z uporabo proizvodov, naštetih v navedeni prilogi;

9. kupec je vsaka fizična ali pravna oseba, ne glede na kraj njene ustanovitve, ali vsak javni organ v Uniji, ki kupuje kmetijske in živilske proizvode; izraz kupec lahko vključuje skupino takšnih fizičnih in pravnih oseb;

10. javni organ pomeni nacionalne, regionalne ali lokalne organe, osebe javnega prava ali združenja enega ali več takšnih organov oziroma ene ali več takšnih oseb javnega prava;

11. dobavitelj pomeni vsakega kmetijskega proizvajalca ali vsako fizično ali pravno osebo, ki prodaja kmetijske in živilske proizvode, ne glede na njegov oziroma njen kraj ustanovitve; izraz dobavitelj lahko vključuje skupino takšnih kmetijskih proizvajalcev ali skupino takšnih fizičnih in pravnih oseb, kot so organizacije proizvajalcev, organizacije dobaviteljev in združenja takšnih organizacij.«.

3. člen

V 5.a členu se za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Pašna ali agrarna skupnost lahko za potrebe opravljanja kmetijske dejavnosti pridobi davčno številko.«.

4. člen

V 13. členu se za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek, dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»(2) Za namen poročila iz prejšnjega odstavka Kmetijski inštitut Slovenije kot javno pooblastilo za ministrstvo izvede analize, zlasti: kmetijske proizvodnje, cen v kmetijstvu, ekonomskih rezultatov kmetijstva, zunanje trgovine s kmetijskimi pridelki, stanja v živilskopredelovalni industriji.

(3) Medsebojna razmerja med Kmetijskim inštitutom Slovenije in ministrstvom se uredijo s pogodbo.«.

5. člen

17. člen se spremeni tako, da se glasi:

»17. člen
(upravičenci)

(1) Upravičenec za ukrepe kmetijske politike je:

- nosilec in
- fizična, pravna osebe in združenje pravnih oziroma fizičnih oseb na ozemlju Republike Slovenije, ki opravljajo kmetijsko, živilsko, trgovinsko ali drugo dejavnost.

(2) Prenos kmetijskega gospodarstva iz 142. člena zakona se lahko izvede le v obdobju od 1. januarja tekočega leta do prvega dne za oddajo zbirne vloge za ukrepe kmetijske politike. V primeru prenosa kmetijskega gospodarstva vse pravice in obveznosti nosilca, ki so nastale do trenutka prenosa kmetijskega gospodarstva in se nanašajo na ukrepe kmetijske politike, preidejo na nosilca, ki prevzema kmetijsko gospodarstvo, pod pogojem, da so izpolnjeni vsi pogoji za odobritev pomoči oziroma podpore v zvezi s prenesenim kmetijskim gospodarstvom.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se prenos kmetijskega gospodarstva v obdobju po datumu za oddajo zbirne vloge upošteva le v primeru višje sile ali prenosa lastništva, oziroma drugih dokazil o pravici do uporabe, vseh površin in živali na zbirni vlogi. V tem primeru je za zadevno leto upravičenec nosilec, ki prevzame kmetijsko gospodarstvo, pod pogojem, da so izpolnjeni vsi pogoji za odobritev pomoči oziroma podpore v zvezi s prenesenim kmetijskim gospodarstvom.

(4) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena nosilec prevzame pravice in obveznosti iz naslova plačilnih pravic in plačila za mladega kmeta v skladu s predpisi, ki urejajo sheme za neposredna plačila.

(5) Upravičenci, ki so pridobili sredstva, morajo dokumentacijo, ki je bila podlaga za pridobitev sredstev, hraniti še pet let od dneva zadnjega izplačila sredstev, razen če predpisi, ki urejajo ukrepe kmetijske politike, določajo drugače.

(6) Upravičenec odgovarja za osebe, ki po njegovem naročilu v zvezi z ukrepi kmetijske politike izvajajo dela in storitve, kot da bi jih opravil sam.«.

6. člen

V 23. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Upravičenci do sredstev pomoči so nosilci kmetijskih gospodarstev, katerih kmetijska gospodarstva so nekrivdno zašla v težak finančni položaj.«.

7. člen

28.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»28.a člen
(emisije in odvzemi toplogrednih plinov v kmetijstvu)

(1) Ministrstvo je pristojno za spremljanje:

- vsebnosti organske snovi v tleh,
- odmrle nadzemne biomase,

- lesne biomase,
- fizikalno-kemijskih lastnosti tal v kmetijskih rabah, (ki se nanašajo na: suha snov/vsebnost vode, pH, skupni dušik (N), organski ogljik, tekstura tal (delež peska, melja, gline) in navidezna specifična teža) in
- načina rabe kmetijskih zemljišč, ki so kmetijska zemljišča v skladu s predpisom, ki ureja evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, (v nadaljnjem besedilu: kmetijska zemljišča), za oceno emisij in odvzemov toplogrednih plinov, ki nastanejo pri dejavnostih v zvezi z rabo zemljišč, spremembe rabe zemljišč in kmetijske proizvodnje.

(2) Ministrstvo je pristojno tudi za:

- zbiranje in analiziranje podatkov iz prejšnjega odstavka tega člena,
- pripravo poročil, informacij in drugih aktivnosti za izvajanje predpisov Unije, ki urejajo obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov, ki nastanejo pri dejavnostih v zvezi z rabo zemljišč, spremembo rabe zemljišč in kmetijske pridelave.

(3) Način vzorčenja, kriterije za vzorčenje tal, nadzemne in lesne biomase na kmetijskih zemljiščih, parametre in metode laboratorijskih analiz, zagotavljanje kakovosti vzorčenja in način vodenja rezultatov analiz v zbirko podatkov iz 161.a člena tega zakona predpiše minister.

(4) Naloge iz prvega in drugega odstavka tega člena se izvajajo kot javno pooblastilo.

(5) Nosilec javnega pooblastila iz prejšnjega odstavka je lahko pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki sama ali skupaj z drugo pravno osebo ali samostojnim podjetnikom posameznikom, s katerim ima sklenjeno pogodbo o izvajanju del, izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima zaposlene strokovnjake z znanji in izkušnjami za vsebine iz prvega odstavka tega člena,
- je ustrezno tehnično opremljena,
- ima laboratorij, akreditiran v skladu z evropskimi in mednarodnimi priznanimi standardi, za izvajanje analiz iz drugega odstavka tega člena,
- ni v postopku prenehanja, prisilne poravnave, stečaja, prepovedi delovanja, sodne likvidacije, izbrisa iz registra in
- ima poravnane vse davke, prispevke in druge dajatve, določene s predpisi.

(6) Merila za izbor nosilca javnega pooblastila na javnem razpisu so izkazana znanja, reference in delovne izkušnje s področja rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in kmetijske proizvodnje na področju emisij in odvzemov toplogrednih plinov in poznavanje zahtev za potrebe poročanja v skladu s predpisom predpisov Unije, ki urejajo obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov, ki nastanejo pri dejavnostih v zvezi z rabo zemljišč, spremembo rabe zemljišč in kmetijske pridelave. Podrobnejša merila se določijo v javnem razpisu. Pri izboru se upošteva na javnem razpisu doseženo najvišje število točk na podlagi meril.

(7) Javno pooblastilo iz drugega odstavka tega člena podeli minister z odločbo v upravnem postopku za obdobje petih let. Medsebojna razmerja med nosilcem javnega pooblastila in ministrstvom se uredijo s pogodbo.

(8) Podrobnejše pogoje iz petega odstavka tega člena, ki jih mora izpolnjevati nosilec javnega pooblastila in način oblikovanja cene storitev iz tega člena, predpiše minister.

(9) Nadzor, razen inšpekcijskega nadzora nad nosilcem javnega pooblastila, izvaja ministrstvo.

(10) Javno pooblastilo preneha sporazumno ali če nosilec javnega pooblastila preneha izpolnjevati pogoje, določene s tem zakonom ali predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, ali

predpisi Unije, če krši pogodbo ali če ravna v nasprotju z navedenimi predpisi, kar ugotovi ministrstvo z odločbo v upravnem postopku.«.

8. člen

Za 28.a členom se doda nov 7. oddelek »Spremljanje stanja kmetijskih tal in gnojenje« in novi a28.a, b28.a, c28.a, č28.a in d28.a člen, ki se glasijo:

»a28.a člen (spremljanje stanja kmetijskih tal)

(1) Spremljanje stanja kmetijskih tal obsega spremljanje osnovnih pedoloških parametrov, ki opredeljujejo glavne kemijske in fizikalne lastnosti horizonta ali sloja tal, in so: suha snov, kislost (pH), delež talne organske snovi, skupni dušik, rastlinam dostopna fosfor in kalij, zrnavost tal (tekstura), kationska izmenjalna kapaciteta ter prostorninska gostota tal.

(2) Zaradi ugotavljanja degradacije kmetijskih tal spremljanje stanja kmetijskih tal poleg osnovnih pedoloških parametrov iz prejšnjega odstavka obsega tudi spremljanje:

biotskih lastnosti tal;

- erozije tal;
- zbitosti tal;
- zakisanja tal in
- vsebnosti težkih kovin in drugih onesnaževal.

(3) Spremljanje stanja kmetijskih tal iz prvega in drugega odstavka tega člena se izvaja kot javno pooblastilo.

(4) Minister predpiše način vzorčenja in analize tal, kriterije za vzorčenje tal, način za zagotavljanje kakovosti in enotnosti rezultatov analiz tal ter vzorčenja tal, parametre in metode laboratorijskih analiz in vsebino poročila o stanju kmetijskih tal.

(5) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena, se kot podatki o spremljanju stanja kmetijskih tal štejejo tudi podatki iz prvega odstavka 28.a člena tega zakona in podatki o kakovosti tal, pridobljeni v skladu s predpisom, ki ureja spremljanje kakovosti tal.

(6) Lastnik oziroma uporabnik kmetijskega zemljišča mora omogočiti dostop do zemljišča, kjer se izvaja spremljanje stanja kmetijskih tal iz tega člena.

(7) Sredstva za izvajanje spremljanja stanja tal iz tega člena zagotavlja ministrstvo.

b28.a člen (referenčni nosilec javnega pooblastila za spremljanje stanja kmetijskih tal)

(1) Javno pooblastilo iz tretjega odstavka prejšnjega člena izvaja referenčni nosilec javnega pooblastila za spremljanje stanja kmetijskih tal (v nadaljnjem besedilu: referenčni nosilec javnega pooblastila).

(2) Referenčni nosilec javnega pooblastila iz prejšnjega odstavka je lahko pravna oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- mora biti registrirana za opravljanje tehničnega svetovanja ali tehničnega preizkušanja ali analiziranja;

- mora razpolagati z ustrezno opremo za spremljanje stanja kmetijskih tal;
- mora biti usposobljena za izvajanje spremljanja kmetijskih tal in ima akreditacijsko listino za laboratorij za analizo tal, ki jo izda Slovenska akreditacija ali akreditacijska služba druge države članice, ki ima z Evropsko akreditacijo sklenjen sporazum o medsebojnem priznavanju akreditacij;
- sodelovanje v mednarodni primerjalni laboratorijski shemi za zagotavljanje kakovosti in primerljivost laboratorijev
- ima zaposlene strokovnjake z znanji s področja pedologije in izkušnjami, ki se nanašajo na pedološki opis značilnosti tal, vzorčenje in oceno kakovosti kmetijskih tal;
- ni v postopku prenehanja, prisilne poravnave, stečaja, prepovedi delovanja, sodne likvidacije, in izbriša iz registra, ter ima poravnane vse davke, prispevke in druge dajatve, določene s predpisi.

(3) Podrobnejše pogoje iz prejšnjega odstavka, ki jih mora izpolnjevati referenčni nosilec javnega pooblastila, predpiše minister.

(4) Naloge referenčnega nosilca javnega pooblastila so zlasti:

- vzorčenje, pedološki opis značilnosti tal na kmetijskem zemljišču in ocena kakovosti kmetijskih tal;
- izvajanje laboratorijskih analiz vzorcev tal;
- interpretacija analiz in priprava podatkov o stanju kmetijskih tal za vnos v zbirko podatkov iz 161.a člena tega zakona;
- organizacija oziroma izvajanje primerjalnih laboratorijskih testov za zagotavljanje kakovosti in primerljivosti laboratorijev nosilcev javnega pooblastila za spremljanje stanja kmetijskih tal;
- izvajanje usposabljanja vzorčenja tal in pedološkega opisovanja tal na kmetijskih zemljiščih in
- priprava poročil o opravljenih aktivnosti na področju spremljanja stanja kmetijskih tal.

(5) Merila za izbor referenčnega nosilca javnega pooblastila na javnem razpisu so izkazana znanja in delovne izkušnje s področja spremljanja stanja kmetijskih tal, pedologije kmetijskih tal, laboratorijskih analiz kmetijskih tal ter vzorčenja kmetijskih tal. Podrobnejša merila se določijo v javnem razpisu. Pri izboru se upošteva na javnem razpisu doseženo najvišje število točk na podlagi meril.

(6) Javno pooblastilo podeli minister z odločbo v upravnem postopku za obdobje petih let. Medsebojna razmerja med nosilcem javnega pooblastila in ministrstvom se uredijo s pogodbo.

(7) Nadzor, razen inšpekcijskega nadzora nad nosilcem javnega pooblastila, izvaja ministrstvo.

(8) Javno pooblastilo preneha sporazumno ali če nosilec javnega pooblastila preneha izpolnjevati pogoje, določene s tem zakonom ali predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, ali predpisi Unije, če krši pogodbo, ali če ravna v nasprotju z navedenimi predpisi, kar ugotovi ministrstvo z odločbo v upravnem postopku.

c28.a člen

(nosilec javnega pooblastila za spremljanje stanja kmetijskih tal)

(1) Ne glede na prvi odstavek b28.a člena tega zakona lahko spremljanje stanja kmetijskih tal izvajajo tudi druge institucije, ki jim ministrstvo podeli javno pooblastilo za spremljanje stanja kmetijskih tal (v nadaljnjem besedilu: nosilec javnega pooblastila).

(2) Nosilec javnega pooblastila iz prejšnjega odstavka je lahko pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- mora biti registrirana za opravljanje tehničnega svetovanja ali tehničnega preizkušanja ali analiziranja;
- mora razpolagati z ustrežno opremo za spremljanje stanja kmetijskih tal;
- mora biti usposobljen za izvajanje spremljanja kmetijskih tal;
- ima vzpostavljen sistem notranje kontrole kakovosti v skladu z načeli standardov za izvajanje laboratorijskega dela;
- mora imeti ustrezne strokovne izkušnje glede spremljanja kmetijskih tal;
- se mora udeleževati primerjalnih laboratorijskih testov za zagotavljanje kakovosti in primerljivosti laboratorijev, ki jih organizira referenčni nosilec
- ni v postopku prenehanja, prisilne poravnave, stečaja, prepovedi delovanja, sodne likvidacije, in izbrisa iz registra, ter
- ima poravnane vse davke, prispevke in druge dajatve, določene s predpisi.

(3) Podrobnejše pogoje iz prejšnjega odstavka, ki jih mora izpolnjevati nosilec javnega pooblastila, predpiše minister.

(4) Naloge nosilca javnega pooblastila so zlasti:

- vzorčenje tal in pedološki opis značilnosti tal na kmetijskem zemljišču,
- izvajanje laboratorijskih analiz vzorcev tal;
- priprava poročil o rezultatih vzorčenja, pedološkem opisu in analizah tal ter
- priprava podatkov o vzorčenju, pedološkem opisu in analizah tal za vnos v zbirko podatkov iz 161.a člena tega zakona.

(5) Za pridobitev javnega pooblastila iz prvega odstavka tega člena mora vlagatelj na ministrstvo vložiti vlogo z dokazili o izpolnjevanju pogojev iz drugega odstavka tega člena. O vlogi odloči minister z odločbo v upravnem postopku. Javno pooblastilo podeli minister z odločbo v upravnem postopku za obdobje petih let. Medsebojna razmerja med nosilcem javnega pooblastila in ministrstvom se uredijo s pogodbo. Seznam nosilcev javnega pooblastila za spremljanje stanja kmetijskih tal vodi ministrstvo in je javno dostopen.

(6) Nadzor, razen inšpekcijskega nadzora nad nosilcem javnega pooblastila, izvaja ministrstvo.

(7) Javno pooblastilo preneha sporazumno ali če nosilec javnega pooblastila preneha izpolnjevati pogoje, določene s tem zakonom ali predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, ali predpisi Unije, če krši pogodbo, ali če ravna v nasprotju z navedenimi predpisi, kar ugotovi ministrstvo z odločbo v upravnem postopku.

č28.a člen (gnojenje kmetijskih zemljišč)

(1) Gnojenje je agrotehnični ukrep, ki zagotavlja trajnostno rabo in rodovitnost kmetijskih tal, zagotavlja primerno vsebnost hranil v tleh in vzdrževanje ali izboljšanje fizikalno-kemijskih in biotskih lastnosti tal.

(2) Za gnojenje na kmetijskih zemljiščih se lahko uporablja:

- sredstva za gnojenje, v skladu s predpisi Unije, ki urejajo sredstva za gnojenje;
- gnojila in sredstva za gnojenje v skladu z nacionalnimi predpisi, ki urejajo gnojila in sredstva za gnojenje; ter
- ostanke kmetijske pridelave in predelave.

(3) Pred začetkom gnojenja mora lastnik ali uporabnik kmetijskega zemljišča izdelati analizo tal in gnojilni načrt za vsa kmetijska zemljišča, razen za tista za katera vlada s predpisom iz sedmega odstavka tega člena predpiše izjeme in če drugi predpisi ne določajo drugače.

(4) Analiza tal se lahko opravi le pri nosilcih javnega pooblastila iz c28.a člena ali pri referenčnem nosilcu javnega pooblastila iz b28.a člena tega zakona.

(5) Odvzem vzorca za analizo tal se izvede v skladu s predpisom iz četrtega odstavka a28.a člena tega zakona.

(6) Podatke analiz tal nosilci javnega pooblastila iz c28.a člena in referenčni nosilec javnega pooblastila iz b28.a člena tega zakona vodijo v zbirki podatkov iz 161.a člena tega zakona.

(7) Vlada predpiše vrste ostankov kmetijske pridelave in predelave ter podrobnejše pogoje za ravnanje in uporabo sredstev za gnojenje iz prve in druge alineje drugega odstavka tega člena, gnojil ter ostankov kmetijske pridelave in predelave iz druge in tretje alineje drugega odstavka tega člena. Vlada predpiše tudi kriterije za izjeme za izvajanje gnojenja brez analize tal in gnojilnega načrta iz tretjega odstavka tega člena. Vlada predpiše tudi parametre za analizo tal ter vsebino in način izdelave gnojilnega načrta.

d28. a člen (sredstva za gnojenje)

Vlada predpiše sredstva za gnojenje, pristojne organe, nadzor in sankcije za izvajanje Uredbe 2019/1009/EU in druga sredstva za gnojenje.«.

9. člen

V 29. členu se črta besedilo »in identifikacijske številke kmetijskega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: KMG-MID)«.

10. člen

V 30. členu se v prvem odstavku besedilo »z varnim elektronskim podpisom s kvalificiranim digitalnim potrdilom« nadomesti z besedilom »s kvalificiranim elektronskim podpisom.«.

11. člen

V 30.a členu se v prvem odstavku besedilo »z varnim elektronskim podpisom s kvalificiranim digitalnim potrdilom« nadomesti z besedilom »s kvalificiranim elektronskim podpisom«.

12. člen

Doda se novi 35.a člen, ki se glasi:

»35.a člen (pridobivanje podatkov o poravnanih davčnih obveznostih)

Kadar mora upravičenec v skladu s predpisi iz 10. člena tega zakona za pridobitev pravice do sredstev iz ukrepov kmetijske politike izpolnjevati pogoj poravnanih davčnih obveznosti do države, davčni organ agenciji v postopku odločanja o pravici do sredstev v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, posreduje podatek o tem, ali ima upravičenec poravnane davčne

obveznosti do države. Ob pridobivanju podatka iz prejšnjega stavka upravičenca, na katerega se ta podatek nanaša, ni potrebno predhodno seznaniti. Vloga za uveljavljanje pravice do sredstev iz ukrepa kmetijske politike vsebuje opozorilo vlagatelju, da agencija v postopku obravnave vloge po uradni dolžnosti pridobi podatek o poravnanih davčnih obveznostih do države.«.

13. člen

Za 58.a členom se doda 58.b člen, ki se glasi:

»58.b člen
(javno naročanje živil)

(1) Naročniki po predpisih o javnem naročanju so pri realizaciji javnih naročil, ki se nanašajo na živila, dolžni upoštevati delež ekoloških živil ter živil iz shem kakovosti, katerega višina izhaja iz predpisa, ki ureja zeleno javno naročanje.

(2) Naročniki iz prejšnjega odstavka v roku treh mesecev po plačilu končnega računa pripravijo poročilo, iz katerega so za vsako leto realizacije javnega naročila razvidne količine vseh prejetih živil ter količine prejetih ekoloških živil in živil iz shem kakovosti, vse izraženo v kilogramih. Pri ekoloških živilih in živilih iz shem kakovosti mora biti iz spremne dokumentacije razvidna tudi njihova sledljivost.«.

14. člen

61. člen se spremeni tako, da se glasi:

»61.člen
(registracija oziroma odobritev obratov, majhne količine in lokalni trg)

(1) Fizične in pravne osebe, ki dajejo v promet kmetijske pridelke oziroma živila in so nosilci živilske dejavnosti v skladu s 3. točko 3. člena Uredbe 178/2002/ES, morajo registrirati oziroma odobriti živilski obrat v skladu s 6. členom Uredbe 852/2004/ES pri organu, pristojnem za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: uprava), tako da se vpišejo v register obratov iz 152.a člena tega zakona.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek registracija oziroma odobritev obrata ni potrebna za fizično osebo, ki ni samostojni podjetnik posameznik ali nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji in daje v promet majhne količine kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki spadajo med primarne proizvode rastlinskega izvora v skladu z Uredbo 178/2002/ES, pri čemer fizična oseba ne sme biti hkrati registrirana kot nosilec živilske dejavnosti za enakovrstno dejavnost.

(3) Majhne količine iz prejšnjega odstavka so količine, ki jih fizična oseba iz prejšnjega odstavka sama pridelala in neposredno proda končnemu potrošniku ali maloprodajnim podjetjem na lokalnem trgu, ki jih neposredno prodajajo končnemu potrošniku.

(4) Lokalni trg je celotno območje Republike Slovenije.

(5) Fizične in pravne osebe lahko prodajajo kmetijske pridelke oziroma živila končnemu potrošniku le na mestu pridelave oziroma predelave, v registriranih oziroma odobrenih obratih iz prvega odstavka tega člena, na stojnicah na registriranih tržnicah, iz registriranih premičnih prodajnih objektov, s prodajo od vrat do vrat, ter s prodajo na stojnicah na sejmi, prireditvah ter na stojnicah v zaprtih javnih prostorih.

(6) Podrobnejše pogoje iz tega člena predpiše minister.«.

15. člen

V 61.a členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Nosilec, člani kmetije, zaposleni na kmetiji in osebe, ki opravljajo delo na kmetiji na način in pod pogoji, določenimi v predpisih, ki urejajo delovno pravo in pogodbeno razmerja smejo v okviru kmetijske dejavnosti prodajati kmetijske pridelke neposredno potrošniku samo, če so pridelani na tej kmetiji.«.

16. člen

Za 61.a členom se doda novo poglavje, ki se glasi:

»V.a VERIGA PRESKRBE S KMETIJSKIMI IN ŽIVILSKIMI PROIZVODI«.

17. člen

61.b člen se spremeni tako, da se glasi:

»61.b člen
(plačilni roki)

(1) Ne glede na 10. člen Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12 in 61/20-ZDLGPE) plačilni rok za hitro pokvarljive kmetijske in živilske proizvode, ne sme biti daljši od 30 dni od dneva dostave. V primeru redne dostave hitro pokvarljivih kmetijskih in živilskih proizvodov plačilni rok ne sme biti daljši od 30 dni po zadnji dostavi; to obdobje dostave lahko obsega največ 30 dni.

(2) Ne glede na 10. člen Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12 in 61/20-ZDLGPE) plačilni rok za druge kmetijske in živilske proizvode, ne sme biti daljši od 60 dni od dneva dostave. V primeru redne dostave drugih kmetijskih in živilskih proizvodov plačilni rok ne sme biti daljši od 60 dni po zadnji dostavi; to obdobje dostave lahko obsega največ 30 dni.

(3) Hitro pokvarljivi kmetijski in živilski proizvodi iz prvega odstavka tega člena so proizvodi, ki bi zaradi svoje narave ali stopnje predelave lahko postali neprimerni za prodajo v 30 dneh po spravi pridelka, proizvodnji ali predelavi. Za hitro pokvarljive kmetijske in živilske proizvode se šteje zlasti:

- sveže sadje in zelenjava iz Priloge I Uredbe 1308/2013/EU, vključno s krompirjem;
- mleko in mlečni izdelki, ki niso sterilizirani;
- predpakirano in nepredpakirano sveže meso, mleto meso, mesni pripravki, drobovina in notranji organi;
- nepredpakirani presni in pasteurizirani mesni izdelki;
- sveže ribe, raki in mehkužci;
- jajca v lupini;
- sveže gobe in zelišča;
- predpakiran in nepredpakiran kruh in pekovsko pecivo;
- nepredpakirani fini pekovski izdelki.

(4) Drugačen dogovor o dolžini plačilnega roka iz tega člena je ničen.

(5) Za namen prvega in drugega odstavka tega člena pomeni redna dostava, dostavo blaga, ki se opravi vsaj trikrat tedensko.«.

18. člen

61.c člen se spremeni tako, da se glasi:

»61.c člen
(izjeme pri plačilnih rokih)

(1) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka prejšnjega člena te določbe ne posegajo v:

- a) posledice zamud pri plačilih in pravna sredstva iz Direktive 2011/7/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (UL L št. 48 z dne 23. 2. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/7/EU), in zakona, ki urejajo preprečevanje zamud pri plačilih, ki se z odstopanjem od plačilnih rokov iz navedene direktive uporabljajo na podlagi plačilnih rokov, določenih v tej direktivi,
- b) možnost kupca in dobavitelja, da se dogovorita o klavzuli o porazdelitvi vrednosti v skladu z 172. a členom Uredbe 1308/2013/EU.

(2) Določbe iz 61.b člena tega zakona se ne uporabljajo za plačila:

- a) kupca dobavitelju, kadar se taka plačila izvedejo v okviru šolske sheme na podlagi 23. člena Uredbe št. 1308/2013/EU,
- b) oseb javnega prava, ki zagotavljajo zdravstveno varstvo, v smislu točke (b) točke četrtega odstavka 4. člena Direktive 2011/7/EU,;
- c) po pogodbah o dobavi med dobavitelji grozdja ali grozdnega mošta za proizvodnjo vina ter njihovimi neposrednimi kupci, pod pogojem:
 - da so posebni plačilni pogoji za prodajne posle vključeni v standardne pogodbe, za katere so države članice na podlagi 164. člena Uredbe 1308/2013/EU pred 1. januarjem 2019 določile, da so zavezujoče, in če države članice to razširitev standardnih pogodb s tem datumom obnovijo brez večjih sprememb plačilnih pogojev v škodo dobaviteljev grozdja ali grozdnega mošta, in
 - da so pogodbe o dobavi med dobavitelji grozdja ali grozdnega mošta za proizvodnjo vina in njihovimi neposrednimi kupci večletne ali postanejo večletne.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek prejšnjega člena je plačilni roki za grozdje ali grozdni mošt za proizvodnjo vina, 30 dni od datuma dostave oziroma 30 dni od datuma določitve zneska za plačilo, pri čemer se upošteva poznejši datum.«.

19. člen

Za 61.c členom se naslov poglavja »V.a VERIGA PRESKRBE S HRANO« črta.

20. člen

V 61.d členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Varuh vsake tri mesece do petega dne v naslednjem mesecu poroča ministru in ministru, pristojnemu za trgovino, o svojih aktivnostih in stanju glede nepoštenih praks v verigi preskrbe s hrano. Varuh letno poroča Vladi o primerih dobrih in slabih poslovnih praks v verigi preskrbe s hrano ter Vladi predlaga sprejetje tistih ukrepov, ki pozitivno vplivajo na verigo preskrbe s hrano, pri čemer upošteva varstvo osebnih podatkov in varovanje poslovnih skrivnosti.«.

21. člen

V 61.e členu se v drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Minister za varuha predlaga osebo, ki uživa strokovni in moralni ugled ter podporo deležnikov v verigi preskrbe s hrano. Predlagani kandidat za varuha ne sme imeti funkcije v državnem organu, organu politične stranke ali organu sindikata ter ne sme biti član v organu upravljanja ali nadzora pravne osebe, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane, niti ne sme biti kmet, samostojni podjetnik posameznik ali ustanovitelj ali družbenik v gospodarski družbi, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane. Za varuha je lahko imenovan kandidat:

- ki je državljan Republike Slovenije;
- ki obvlada uradni jezik;
- ki ni pravnomočno obsojen;
- ki ima najmanj deset let delovnih izkušenj na področju pridelave, predelave, distribucije ali prodaje kmetijskih ali živilskih proizvodov.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

(4) Vlada lahko na predlog ministra in v soglasju z ministrom, pristojnim za trgovino, predčasno razreši varuha, če:

- to sam zahteva;
- trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje svojega dela;
- ravna v nasprotju z določbami tega zakona oziroma podzakonskega predpisa iz šestega odstavka tega člena;
- zaradi ugotovljenih napak pri delu ni vreden zaupanja;
- nastopi funkcijo v državnem organu, organu politične stranke ali organu sindikata, če postane član v organu upravljanja ali nadzora pravne osebe, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane, ali če postane kmet, samostojni podjetnik posameznik ali ustanovitelj ali družbenik v gospodarski družbi, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane.«.

22. člen

61.f člen se spremeni tako, da se glasi:

»61.f člen
(nedovoljena ravnanja)

(1) Nedovoljena ravnanja so tista ravnanja, s katerimi pogodbeni stranka, ki je podjetje v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence (v nadaljnjem besedilu: podjetje), s svojo znatno tržno močjo, ki je razvidna iz letnega prometa v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence (v nadaljnjem besedilu: letni promet), še zlasti v razmerju do druge pogodbene stranke, v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji izkorišča drugo pogodbeno stranko.

(2) Šteje se, da ima kupec znatno tržno moč, če letni promet ustvarjen v preteklem letu s strani:

- (a) dobavitelja ne presega 2.000.000 eurov in kupca presega 2.000.000 eurov;
- (b) dobavitelja presega 2.000.000 eurov, vendar ne presega 10.000.000 eurov in kupca presega 10.000.000 eurov;
- (c) dobavitelja presega 10.000.000 eurov, vendar ne presega 50.000.000 eurov in kupca presega 50.000.000 eurov;
- (d) dobavitelja presega 50.000.000 eurov, vendar ne presega 150.000.000 eurov in kupca presega 150.000.000 eurov;
- (e) dobavitelja presega 150.000.000 eurov, vendar ne presega 350.000.000 eurov in kupca presega 350.000.000 eurov.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena, se določbe tega člena uporabljajo tudi za prodajo kmetijskih in živilskih proizvodov s strani dobaviteljev, katerih letni promet ne presega 350 000 000 EUR, vsem kupcem, ki so javni organi.

(4) Nedovoljena ravnanja so zlasti:

1. povračilo za storitve, ki niso bile opravljene, ali za storitve, ki so bile opravljene, vendar niso bile pisno in jasno vnaprej dogovorjene med strankama;
2. povračilo za uvrstitev, ohranitev ali širjenje asortimaja oziroma izdelkov;
3. povračilo za skladiščenje ali razstavljanje ali postavitve izdelkov na police na prodajnih mestih, ali omogočanje dostopnosti takih proizvodov na trgu, ali stroške osebja za opremljanje prostorov, uporabljenih za prodajo proizvodov dobavitelja, razen če se dobavitelj in kupec jasno in nedvoumno vnaprej dogovorita v pogodbi o dobavi ali poznejših pogodbah med dobaviteljem in kupcem, ki bodo izvedene in katerih realizacijo je mogoče dokazati;
4. zaračunavanje stroškov popustov promocije, oglaševanja in trženja kmetijskih in živilskih proizvodov, razen če se dobavitelj in kupec pisno, jasno, nedvoumno in vnaprej dogovorita v pogodbi o dobavi ali poznejših pogodbah med dobaviteljem in kupcem, ki bodo izvedene in katerih realizacijo je mogoče dokazati;
5. povračilo stroškov za sklenitev pogodbe;
6. prispevek za širitev prodajne mreže trgovine, izboljšanje ali preureditve obstoječih prodajnih mest, širitev skladiščnih kapacitet, širitev distribucijskega omrežja in podobnih aktivnosti;
7. vračilo neprodanih kmetijskih in živilskih proizvodov dobavitelju, navedenih v drugem odstavku 61.b člena tega zakona, ki niso hitro pokvarljivi in katerih rok uporabe je še najmanj ena tretjina od dostave do zapadlosti, ne da bi kupec plačal za te neprodane proizvode ali ne da bi plačal za odstranitev teh proizvodov ali oboje, razen če je bilo vračilo jasno in nedvoumno vnaprej dogovorjeno v sporazumu o dobavi ali v poznejšem sporazumu med dobaviteljem in kupcem;
8. plačilo blaga, ki ni bilo prodano v času trajanja akcije, po nabavnih akcijskih cenah;
9. redno ali nesorazmerno zaračunavanje popusta za plačilo računov pred rokom zapadlosti;
10. zaračunavanje nadomestila za zmanjšanje prometa, prodaje ali marže zaradi zmanjšane prodaje določenega blaga;
11. nespoštovanje plačilnih rokov iz tega zakona;
12. neprevzemanje dogovorjenih količin izdelkov skladno z dogovorjeno dinamiko odkupa, če ta odstopa od dogovora za več kot 25 odstotkov;
13. pogojevanje sklenitve pogodbe oziroma poslovnega sodelovanja s protidobavo po nekonkurenčnih pogojih;
14. zahteva po ekskluzivnosti prodaje posameznega blaga, razen za blago, ki je proizvedeno za prodajo po trgovinski blagovni znamki ali na zahtevo stranke in po strankinih specifikacijah;

15. pogojevanje sklenitve ali podaljšanja pogodbe ali prevzema izdelkov z zahtevo po proizvodnji in dobavi izdelkov za trgovinsko blagovno znamko, ki se štejejo za zamenljive z blagovnimi znamkami proizvajalca;
16. zahteva kupca, da dobavitelj ne prodaja izdelkov tretjim strankam po nižjih cenah od tistih, ki jih plača sam;
17. odpoved naročila hitro pokvarljivih kmetijskih in živilskih proizvodov v tako kratkem roku, da za dobavitelja ni mogoče razumno pričakovati, da bo našel nadomesten način za trženje ali uporabo teh proizvodov; odpoved v roku, krajšem od 30 dni, se vedno šteje kot kratek rok;
18. diskriminatorno ali nesorazmerno zaračunavanje nadomestila za razkladanje dobavljenega blaga;
19. zahteva po plačilu za poslabšanje ali izgubo kmetijskih in živilskih proizvodov oziroma za oboje, do katerih pride v prostorih kupca ali po prenosu lastništva na kupca, kadar tako poslabšanje ali izguba ni posledica malomarnosti ali krivde dobavitelja;
20. prenos poslovnega tveganja na stranko po dobavi za naložene globe ali druge kazni, razen če je globa ali druga naložena kazen zaradi pomanjkljivosti blaga, za katero je odgovoren dobavitelj;
21. določanje nesorazmernih ali nepoštenih pogodbenih kazni;
22. prepoved odstopa terjatev;
23. zavrnitev pisne potrditve pogojev pogodbe o dobavi med kupcem in dobaviteljem, za katere je dobavitelj zaprosil za pisno potrditev ali neizpolnjevanje obveznosti glede pisne oblike pogodbe, sklenitve pogodbe pred dobavo blaga in obveznih sestavin pogodbe iz 61.g člena tega zakona.
24. enostranska sprememba pogojev pogodbe o dobavi kmetijskih in živilskih proizvodov, ki zadevajo pogostost, način, kraj, roke ali obseg dobave ali dostave kmetijskih in živilskih proizvodov, standarde kakovosti, plačilne pogoje ali cene, ki zadevajo opravljanje storitev;
25. protipravna pridobitev, uporaba ali razkrije poslovne skrivnosti dobavitelja s strani kupca v smislu zakona, ki ureja poslovno skrivnost;
26. grožnje kupca s trgovinskimi povračilnimi ukrepi (npr.: umik proizvodov iz ponudbe, zmanjšanje naročenih količin proizvodov ali prekinitvev določenih storitev, ki jih kupec opravlja za dobavitelja, kot so trženje ali promocije proizvodov dobavitelja), oziroma izvedba takšnih ukrepov, če dobavitelj uveljavlja svoje pogodbene ali zakonske pravice, vključno z vložitvijo prijave pri izvršilnih organih ali s sodelovanjem z izvršilnimi organi med postopkom;
27. zahteva kupca po nadomestilu za stroške, nastale pri preučevanju prijave strank v zvezi s prodajo proizvodov dobavitelja, čeprav ne gre za malomarnost ali krivdo dobavitelja;

(5) Na glede na 4. točko prejšnjega odstavka je celotno ali delno kritje stroškov popustov, s strani dobavitelja, za kmetijske in živilske proizvode, ki jih je kupec prodal v okviru promocije prepovedano, razen če kupec pred promocijo, ki jo je začel, opredeli trajanje promocije in pričakovano količino kmetijskih in živilskih proizvodov, ki naj bi bili naročeni po znižani ceni.

(6) Kadar kupec za primere nedovoljeni ravnanj iz 3. in 4. točke četrtega odstavka tega člena zahteva plačilo, kupec dobavitelju zagotovi pisno oceno plačil na enoto ali skupnih plačil ter pisno oceno stroškov in podlago za to oceno, ki je lahko v obliki cenika aktivnosti storitev ali cenika marketinških oziroma promocijskih aktivnosti.

(7) Nedovoljena ravnanja iz četrtega odstavka tega člena pomenijo prevladujoče obvezne določbe, ki se uporabljajo za vsak primer, ki spada na področje uporabe nedovoljenih ravnanj, ne glede na pravo, ki bi se sicer uporabilo za pogodbo o dobavi med strankama.

(8) Če pogodba vsebuje nedovoljena ravnanja, so takšna določila pogodbe nična.«.

23. člen

V drugem odstavku 61.g člena se za besedilom »odkupni blok« doda naslednje besedilo:
» , razen če dobavitelj od kupca zahteva sklenitev pisne pogodbe«.

24. člen

Za 61.h členom se dodajo novi 61.i člen do 61.m člen, ki se glasijo:

»61.i člen (prijave)

(1) Dobavitelji lahko vložijo prijave v Republiki Sloveniji pri Javni agenciji Republike Slovenije za varstvo konkurence oziroma pri izvršilnemu organu v državi članici, v kateri je ustanovljen dobavitelj ali pri izvršilnemu organu v državi članici, v kateri je ustanovljen kupec, za katerega se sumi, da je izvajal nedovoljena ravnanja. Izvršilni organ, pri katerem je vložena prijava, je pristojen za obravnavo nedovoljenih ravnanj iz 61.f člena tega zakona.

(2) Organizacije proizvajalcev, druge organizacije dobaviteljev in združenja takšnih organizacij imajo pravico vložiti prijavo iz prejšnjega odstavka na zahtevo enega ali več svojih članov ali, kadar je ustrezno, na zahtevo enega ali več članov njihovih članic organizacij, kadar ti člani menijo, da so prizadeti zaradi nedovoljenih ravnanj. Druge organizacije, ki predstavljajo dobavitelje imajo pravico, da na zahtevo dobavitelja in v njegovem interesu vložijo prijavo, pod pogojem, da so takšne organizacije neodvisne neprofitne pravne osebe.

(3) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence sprejme potrebne ukrepe za ustrezno zaščito identitete prijavitelja ali članov ali dobaviteljev iz tega člena ter za ustrezno zaščito vseh drugih informacij, v zvezi s katerimi prijavitelj meni, da bi razkritje takih informacij škodovalo interesom prijavitelj ali navedenih članov ali dobaviteljev. Prijavitelj opredeli morebitne informacije, v zvezi s katerimi zahteva zaupnost.

(4) Če Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence po prejemu prijave iz prvega ali drugega odstavka tega člena meni, da ni zadostne podlage za obravnavo prijave, v razumnem roku po prejemu prijave o tem obvesti prijavitelja.

(5) Če Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence meni, da obstajajo zadostni razlogi za obravnavo prijave, v razumnem roku zoper kupca uvede postopek.

(6) Če Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence ugotovi eno ali več nedovoljenih ravnanj iz 61.f člena tega zakona, od kupca zahteva, da z nedovoljenimi ravnanji preneha.

61.j člen (alternativno reševanje sporov)

Varuh iz 61.e člena tega zakona lahko brez poseganja v pravico dobaviteljev do vložitve prijav nedovoljenih ravnanj iz 61.i člena spodbuja prostovoljno uporabo učinkovitih in neodvisnih mehanizmov alternativnega reševanja sporov, kakršna je mediacija, z namenom rešitve sporov med dobavitelji in kupci v zvezi z uporabo nedovoljenih ravnanj s strani kupca.

61.k člen (sodelovanje med izvršilnimi organi)

(1) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence učinkovito sodeluje z drugim izvršilnimi organi držav članic in z Evropsko Komisijo pri postopkih s čezmejno razsežnostjo.

(2) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence se vsaj enkrat letno udeležuje sestankov, na povabilo Komisije glede uporabe Direktive 2019/633/EU. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence lahko sprejme priporočila, da bi spodbudila dosledno uporabo Direktive 2019/633/EU in izboljšala njeno izvrševanje.

(3) Ministrstvo in Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence skleneta dogovor o financiranju izvajanja aktivnosti Javne agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence iz tega člena, v kateri se natančneje določijo medsebojne pravice, obveznosti, roki in način plačila. Ta dogovor je sestavni del pogodbe o financiranju iz sedmega odstavka 172. člena tega zakona.

61.l člen (poročanje)

(1) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence vsako leto do 15. marca na svoji spletni strani objavi letno poročilo o svojih dejavnostih, s področja nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, v katerem med drugim navede število obravnavanih ali zaključenih postopkov, prejetih prijav in število odprtih ali zaključenih postopkov v preteklem letu. Poročilo za vsak zaključen postopek vsebuje kratek opis zadeve, rezultat postopka in po potrebi sprejeto odločitev, pri čemer veljajo zahteve glede zaupnosti iz tretjega odstavka 61.i člena tega zakona.

(2) Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence do 15. marca vsako leto Komisiji pošlje poročilo o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi. Poročilo vsebuje zlasti vse ustrezne podatke o uporabi in izvrševanju določb tega poglavja v zadevni državi članici v prejšnjem letu.

61.m člen (področje uporabe)

(1) Določbe tega poglavja se uporabljajo za prodajo kmetijskih in živilskih proizvodov, pri kateri sta dobavitelj, kupec ali pa oba ustanovljena v EU.

(2) Določbe tega poglavja se uporabljajo tudi za storitve, če so izrecno navedene v tem poglavju, ki jih kupec opravlja za dobavitelja.

(3) Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za sporazume med dobavitelji in potrošniki.«.

25. člen

V 70.a členu se v četrtem odstavku druga alineja spremeni tako, da se glasi:

» - kje je žival rojena, rejena, zaklana, razsekana oziroma predelana.«.

26. člen

V 71. členu se v tretjem odstavku črta besedilo »ekoloških in« in besedilo »v skladu s predpisi Unije«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Podrobnejše pogoje o označevanju ekoloških kmetijskih pridelkov in živil ter kmetijskih gospodarstev, ter načinu uporabe označbe predpiše vlada v skladu s predpisi Unije.«.

27. člen

V 72. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Podrobnejše pogoje glede ekološke pridelave in predelave, način kontrole glede na vrsto kmetijskega pridelka ali živila ter določbe, ki se nanašajo na nadzor, ki ga izvajajo organizacije za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona, predpiše vlada v skladu s predpisi Unije.«.

28. člen

V 90. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Podrobnejše metode in postopke za ugotavljanje skladnosti ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil ter vsebino listin o skladnosti predpiše vlada v skladu s predpisi Unije.«.

29. člen

V 92. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Vlada predpiše tehnične in organizacijske pogoje, ki jih mora izpolnjevati organizacija za kontrolo in certificiranje ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil in kmetijskih gospodarstev v skladu s predpisi Unije.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se beseda »prejšnjega« nadomesti z besedilom »prvega in drugega«.

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek postanejo četrti, peti in šesti odstavek.

30. člen

Za 92. členom se doda nov 92.a člen, ki se glasi:

»92.a člen

(organizacija za kontrolo in certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov)

(1) Certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov se izvaja v skladu s predpisi Unije, ki urejajo certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov.

(2) Organizacija za kontrolo in certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov (v nadaljnjem besedilu: organizacija za certificiranje hmelja) je pristojni organ za certificiranje v skladu s predpisi Unije, ki urejajo certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov.

(3) Organizacija za certificiranje hmelja se določi v skladu s prejšnjim členom.

(4) Organizacija za certificiranje hmelja opravlja poleg certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov iz prve in druge alineje prvega odstavka 90. člena tega zakona kot javno pooblastilo še naslednje naloge:

- odobri in kontrolira centre za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov (v nadaljnjem besedilu: center za certificiranje hmelja);

- imenuje osebe, ki izvajajo certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov (v nadaljnjem besedilu: oseba, ki izvaja certificiranje hmelja);
- vodi evidenci iz 149. in 150. člena tega zakona.

(5) Organizacija za certificiranje hmelja odobri centre iz prve alineje prejšnjega odstavka na podlagi vloge pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki izpolnjuje organizacijske, tehnične in kadrovske pogoje. Odobritev se odvzame, če center za certificiranje hmelja ne izpolnjuje več organizacijskih, tehničnih in kadrovskih pogojev, če ravna v nasprotju s predpisi ali na zahtevo centra za certificiranje hmelja, kar ugotovi organizacija za certificiranje hmelja z odločbo.

(6) Organizacija za certificiranje hmelja z odločbo imenuje osebe, ki izvajajo certificiranje hmelja, na podlagi vloge, če osebe izpolnjujejo predpisane pogoje glede usposobljenosti. Imenovanje se odvzame, če oseba ne izpolnjuje več predpisanih pogojev, če ravna v nasprotju s predpisi ali na zahtevo te osebe, kar ugotovi organizacija za certificiranje hmelja z odločbo.

(7) Če je organizacija za certificiranje hmelja ali center za certificiranje hmelja hkrati pridelovalec hmelja, izvede certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov druga organizacija za certificiranje hmelja ali drug center za certificiranje hmelja.

(8) Ceno certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov nosijo pridelovalci hmelja, stroške odobritve centrov za certificiranje hmelja pa centri za certificiranje hmelja.

(9) Minister predpiše organizacijske, tehnične in kadrovske pogoje za centre za certificiranje hmelja, pogoje glede usposobljenosti za osebe, ki izvajajo certificiranje hmelja, podrobnejše določbe glede postopkov za odobritev ali odvzem odobritve centrov za certificiranje hmelja in imenovanje oseb, ki izvajajo certificiranje hmelja in način oblikovanja cene certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov ter stroškov odobritve centrov za certificiranje hmelja.«.

31. člen

Prvi odstavek 108. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Medpanožna organizacija po tem zakonu je združenje organizacij, ki so predstavniki gospodarskih dejavnosti, povezanih s proizvodnjo in vsaj eno od naslednjih faz v verigi preskrbe s kmetijskimi pridelki iz sektorjev, za katere je medpanožna organizacija priznana v skladu s predpisi Unije, z namenom usklajevanja koristi potrošnikov in organizacij članic. Medpanožna organizacija mora izkazovati dejansko in uspešno poslovanje, pri čemer se sama ne sme ukvarjati s proizvodnjo, predelavo ali trgovino, razen, če ni s predpisi Unije drugače določeno.«.

32. člen

111. člen se črta.

33. člen

V prvem odstavku 115.b člena se za drugo alinejo pika nadomesti z vejico in doda tretja alinjea, ki se glasi:

»- za področje javne službe strokovnih nalog v živinoreji, ki jih opravljajo javni zavodi oziroma zbornica z javnimi zavodi, katerih ustanoviteljica je.«.

34. člen

118. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»118. člen
(program javne službe)**

(1) Vlada predpiše večletni program posamezne javne službe na področju kmetijstva, s katerim določi prioritete usmeritve in cilje javne službe v večletnem obdobju, če ni drugače določeno z drugim zakonom.

(2) Če s posebnim predpisom ni določeno drugače, se v letnem programu dela javne službe, na katerega da soglasje ministrstvo, določi zlasti:

- vrsto in obseg storitev javne službe;
- način in dinamiko izvajanja storitev javne službe, skladno z določbami iz 115.a in 115.b člena;
- obseg in način financiranja ali subvencioniranja posameznih storitev javne službe.

(3) Če minister do začetka tekočega leta ne da soglasja k letnemu programu dela, izda sklep o začasnem financiranju javne službe. V sklepu določi višino financiranja na mesec, ki ne sme presegati dvanajstine razpoložljivih proračunskih sredstev ministrstva za ta namen, in določi naloge javne službe v obdobju začasnega financiranja.«.

35. člen

V 125.členu se se črta šesta alineja.

Sedma do deseta alineja postaneta šesta do deveta alineja.

Dosedanja enajsta alineja se črta.

Dosedanja dvanajsta alineja postane deseta alineja.

36. člen

V 127.a členu se za sedmo alinejo dodata nova osma in deveta alineja, ki se glasita:

- »- spremljanje in napovedi medenja v čebelarstvu;
- vodenje katastra čebelje paše; «.

Dosedanja osma alineja postane deseta alineja.

37. člen

V 131. členu se v drugem odstavku se za besedo »svet« doda besedilo »Republike Slovenije«.

V petem odstavku se za besedo »zbornica« dodata vejica in besedilo »upravlja pa jo ministrstvo«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Evidenca iz prejšnjega odstavka je namenjena evidentiranju mojstrskih kmetij za potrebe izvajanja praktičnega usposabljanja v kmetijstvu in vsebuje zlasti podrobnejše podatke o proizvodni usmeritvi kmetije, za katero je bil izdan mojstrski izpit, in kmetiji, na kateri dela

mojster kmet. Podatki o mojstrih kmetih in mojstrskih kmetijah se javno objavijo na spletni strani ministrstva, razen davčne številke in EMŠO.«.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se besedilo »v dnevnem časopisju« nadomesti z besedilom »na svoji spletni strani«.

38. člen

V 141. členu se v prvem odstavku v 4. točki za tretjo alinejo doda nova četrta alineja, ki se glasi:

»– najmanj 0,05 ha vinograda ali«.

V drugem odstavku se za besedo »kmetijstva«, doda »za obveščanje in informiranje v zvezi z vpisanimi podatki in ukrepi kmetijske politike,«.

39. člen

V 142. členu se drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) Prenos kmetijskega gospodarstva je prodaja, zakup, dedovanje ali drug primerljiv posel, s katerim se omogoči pravica do uporabe kmetijskega gospodarstva. Prenos se priglasijo na upravni enoti, dokazila se hranijo v RKG.

(3) KMG-MID se ohrani:

- pri prenosu kmetije, kadar je iz pogodbe, sklepa o dedovanju ali druge pravne podlage razvidno, da gre za prenos pretežnega dela kmetije v lasti nosilca - prenosnika na nosilca - prevzemnika,
- pri spremembi nosilca iz fizične osebe, ki ni poslovni subjekt, v samostojnega podjetnika posameznika z isto davčno številko in obratno,
- če gre za pravno nasledstvo v skladu s predpisi, ki urejajo gospodarske družbe ali agrarne skupnosti.«

Tretji odstavek postane četrti odstavek.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) KMG-MID je javen podatek.«.

40. člen

143. členu se spremeni tako, da se glasi:

»143. člen
(podatki)

(1) V RKG se za posamezno kmetijsko gospodarstvo vodijo ali prevzemajo naslednji podatki:

1. KMG-MID;

2. naslov ali sedež kmetijskega gospodarstva, ki opredeljuje lokacijo, kjer se nahaja večina objektov, namenjenih kmetijski dejavnosti oziroma kmetijskih zemljišč in domače ime kmetije, če ga ima;

3. nosilec in za nosilca kmetije tudi podatki o članih kmetije in zaposlenih s podatki iz 140. člena tega zakona;

4. dopolnilne dejavnosti na kmetiji iz 101. člena tega zakona in istovrstne skupine kmetijskih pridelkov iz 61.a člena tega zakona za dopolnilne dejavnosti na kmetiji;
5. kmetijska zemljišča v uporabi s podatki iz 144. člena tega zakona;
6. planine in skupni pašniki;
7. pridelek oljk in oljčnega olja za kmeta, ki ima najmanj 0,1 hektara oljčnikov;
8. stalež rejnih živali iz 156. člena tega zakona;
9. podatki o obratu, nosilcu živilske dejavnosti in o dejavnostih, ki jih izvaja obrat iz registra obratov iz 152.a člena tega zakona;
10. razvrstitev kmetijskih gospodarstev v območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost ter izračun točk v skladu s predpisom, ki ureja razvrstitev kmetijskih gospodarstev v območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost;
11. kontrolni in inšpekcijski pregledi in podatki zbirne vloge iz predpisa o izvedbi ukrepov kmetijske politike;
12. omejitve na kmetijskem gospodarstvu ali omejitve pri spreminjanju podatkov v RKG;
13. članstvo nosilca v organizacijah proizvajalcev in skupinah proizvajalcev za skupno trženje in skupinah proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti;
14. vključenost nosilca v ekološko ali integrirano pridelavo in druge sheme kakovosti po tem zakonu;
15. dovoljenja za zasaditev vinske trte v skladu s predpisom, ki ureja sistem dovoljenj za zasaditev vinske trte;
16. število plačilnih pravic iz 154. člena tega zakona;
17. neusklajenost podatkov z določbami tega zakona;
18. o standardnem prihodku kmetijskega gospodarstva;
19. dokazila, pogodbe in drugi dokumenti v zvezi s prenosom kmetijskega gospodarstva;
20. podatki evidence pridelovalcev zelenjave in zelišč iz 148. b člena tega zakona.

(2) RKG vodijo upravne enote.

(3) Podatke za vpis in spremembe podatkov iz 2., 3., 5.6. in 19.točke prvega odstavka tega člena mora nosilec sporočiti upravni enoti. Spremembe mora sporočiti v 30 dneh po nastali spremembi. V primeru smrti kmeta, morajo podatke sporočiti družinski člani ali osebe, ki imajo zakonito pravico do uporabe zemljišč.

(4) Podatke iz 7. točke prvega odstavka tega člena mora nosilec sporočiti upravni enoti enkrat letno, najpozneje do 15. februarja leta, ki sledi letu obiranja oljk.

(5) Podatke iz 1. in 4. točke prvega odstavka tega člena vpiše upravna enota po uradni dolžnosti. Podatki iz 8.,9.in 11. do 18. točke prvega odstavka tega člena se v RKG prevzemajo ali določijo na podlagi prevzetih podatkov tako, da se RKG povezuje z drugimi evidencami z delovnega področja ministrstva ali drugih državnih organov.

(6) RKG se vodi v opisni in grafični obliki.

(7) Zaradi pozicijskega zamika oziroma neažurnosti zemljiškega katastra na kmetijskih zemljiščih, je dovoljeno pozicijsko odstopanje med zemljiškimi parcelami in vrisanim GERK v skladu z dejanskim stanjem v naravi.

(8) Ugotovitve kontrol ukrepov kmetijske politike ali inšpekcijskega nadzora, ki se nanašajo na podatke iz RKG, kontrolorji ali inšpektorji posredujejo v RKG in so podlaga za spremembo podatkov v RKG po uradni dolžnosti, ki jo izvede upravna enota.

(9) Upravna enota ob vpisu v RKG ali vnosu sprememb nosilcu izda izpis iz RKG. Izpis, se lahko izda v elektronski obliki, vsebuje elektronski podpis uradne osebe, ki je v skladu z

zakonom, ki ureja elektronski podpis, enakovreden lastnoročnemu podpisu. Zapisnik in izjave stranka lahko podpiše z elektronsko tablico, podpis overovi upravna enota z elektronskim podpisom uradne osebe. Ministrstvo kot upravljavec podatkov ob večjih sistemskih spremembah po uradni dolžnosti izda izpise iz RKG.

(10) Spremembe podatkov v RKG izvede ministrstvo po uradni dolžnosti tudi takrat, kadar so spremembe take, da bistveno ne spreminjajo prijavljenih podatkov. V tem primeru se strank o spremembah ne obvesti.

(11) Zemljišča, vpisana v RKG, so javno objavljena, da se zagotovi pravna varnost lastnikov zemljišč. Pritožbe obravnava upravna enota. Ob sporih glede pozicijskih zamikov upravna enota pridobi mnenje državne geodetske službe oziroma nove uradne izmere. Upravna enota lahko kadarkoli preveri pravico do uporabe zemljišč po uradni dolžnosti.

(12) Za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike morajo biti podatki v RKG usklajeni z določbami tega zakona.«.

41. člen

Za 145. členom se doda nov 145.a člen, ki se glasi:

»145.a člen

(Evidenca standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev)

(1) Evidenca standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev je namenjena izvajanju kmetijske politike, spremljanju ekonomskega stanja in strukturnih sprememb z vidika ekonomske velikosti kmetijskih gospodarstev in tipa kmetovanja, razporejanju posameznih kmetijskih gospodarstev v ekonomske velikostne razrede in statistični obdelavi ter analizam.

(2) Standardni prihodek kmetijskega gospodarstva iz 143. člena tega zakona je povprečna vrednost proizvodnje, ki jo kmetijsko gospodarstvo ob svoji strukturi proizvodnje lahko pričakuje. Izračunan je iz povprečne bruto vrednosti kmetijske proizvodnje na enoto na ravni države in proizvodnih kazalcev posameznega kmetijskega gospodarstva. Pri izračunu se upoštevajo povprečni pridelki in povprečne cene v Sloveniji ter prijavljena zemljišča in živali iz 143. in 156. člena tega zakona.

(3) Podrobnejša pravila za izračun standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev predpiše minister.«.

42. člen

147. člen se spremeni tako, da se glasi:

»147. člen

(evidenca pridelovalcev in predelovalcev ekoloških in integriranih kmetijskih pridelkov ali živil)

(1) Zavezanci za vpis v evidenco so pridelovalci in predelovalci ekoloških in integriranih kmetijskih pridelkov in živil.

(2) V evidenci pridelovalcev in predelovalcev ekoloških in integriranih kmetijskih pridelkov ali živil se vodijo ali prevzemajo naslednji podatki:

- iz 140. člena tega zakona za pridelovalce in predelovalce ekoloških in integriranih kmetijskih pridelkov ali živil;

- za pridelovalce tudi podatki iz RKG (KMG-MID, kmetijska zemljišča v uporabi);
- pridelava oziroma predelava kmetijskega pridelka ali živila;
- kontrole, ki jih izvajajo organizacije za kontrolo ali certificiranje;
- izdani certifikati;
- dovoljenja za izjemo od pravil ekološkega kmetovanja.
- skupine izvajalcev in njihovih članov;
- iz 153. člena tega zakona (podatke iz zbirnih vlog, drugih vlog in zahtevkov za ukrepe kmetijske politike);
- iz 156. člena tega zakona (stalež po vrstah rejnih živali, identifikacijske in druge podatke o rejnih živalih).

(3) Evidenco vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona.

(4) Evidenca je namenjena spremljanju in kontroli ekološke in integrirane pridelave ter predelave in kontroli ukrepov kmetijske politike.

(5) Organizacije za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona na spletni strani ministrstva objavijo certifikate za ekološko pridelavo in predelavo iz pete alineje drugega odstavka tega člena.

(6) Vsi podatki iz te evidence so javni, razen davčne številke, matične številke, EMŠO.

(7) Organizacije za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona pridobivajo podatke in ravnajo s pridobljenimi podatki, ki so davčna tajnost, v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(8) Sredstva za vodenje evidence se zagotovijo iz proračuna ministrstva. Organizacije iz tretjega odstavka tega člena in ministrstvo skleneta pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij.

(9) Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister v skladu s predpisi Unije.«.

43. člen

148. člen se spremeni tako, da se glasi:

»148. člen
(evidenca shem kakovosti)

(1) Zavezanci za vpis v evidenco shem kakovosti so fizične in pravne osebe, ki so vključene v sheme kakovosti: dobrote z naših kmetij, višja kakovost, izbrana kakovost, neobvezne navedbe kakovosti, zajamčena tradicionalna posebnost, označba porekla in geografska označba.

(2) V evidenci shem kakovosti se vodijo ali prevzemajo zlasti naslednji podatki:

- o izdanih certifikatih, razen za shemo kakovosti neobvezne navedbe kakovosti;
- o količini kmetijskih pridelkov in živil iz shem kakovosti;
- o podeljenih zaščitnih znakih v skladu z 88. členom tega zakona za sheme kakovosti iz prejšnjega odstavka;
- iz 140. člena tega zakona o zavezancih;
- iz 143. člena tega zakona;
- iz 156. člena tega zakona;
- iz 162.a člena tega zakona.

(3) Evidenco vodijo organizacije za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona.

(4) Evidenca je namenjena spremljanju in kontroli podeljenih certifikatov kmetijskih pridelkov in živil iz shem kakovosti, podeljenih zaščitnih znakov, izvajanju ukrepov kmetijske politike ter zakona, ki ureja promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov.

(5) Zavezanci za vpis v evidenco shem kakovosti, za katere podatkov o količini kmetijskih pridelkov in živil iz shem kakovosti ni možno pridobiti iz evidenc po tem zakonu, morajo organizacijam za kontrolo in certificiranje iz tretjega odstavka tega člena do predpisanega datuma sporočiti količino kmetijskih pridelkov in živil iz shem kakovosti, ki so jih v preteklem letu proizvedli.

(6) Ministrstvo objavi podatke o izdanih certifikatih iz prve alineje drugega odstavka tega člena na spletni strani ministrstva.

(7) Vsi podatki iz te evidence so javni, razen davčne številke, matične številke in EMŠO.

(8) Organizacije za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona pridobivajo podatke in ravnajo s pridobljenimi podatki, ki so davčna tajnost, v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(9) Sredstva za vodenje evidence se zagotovijo iz proračuna ministrstva. Organizacija iz tretjega odstavka tega člena in ministrstvo skleneta pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij.

(10) Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister.«.

44. člen

Za 148. členom se dodata nova 148.a in 148.b člen, ki se glasita:

»148.a člen

(evidenca priznanih naravnih mineralnih vod)

(1) Zavezanci za vpis v evidenco priznanih naravnih mineralnih vod so proizvajalci, ki so pridobili odločbo o priznanju naravne mineralne vode.

(2) V evidenci priznanih naravnih mineralnih vod se vodijo naslednji podatki:

- ime priznane označbe naravne mineralne vode;
- ime izvira;
- kraj izkoriščanja;
- razvrščanje in označevanje glede na vsebnost ogljikovega dioksida;
- številka in datum izdaje odločbe.

(3) Evidenca je namenjena spremljanju in kontroli priznanih naravnih mineralnih vod.

(4) Podatki o priznanih naravnih mineralnih vodah se objavijo na spletni strani Uprave.

(5) Evidenco iz tega člena upravlja in vodi Uprava.

148.b člen

(evidenca pridelovalcev zelenjave in zelišč)

(1) Zavezanec za vpis v evidenco pridelovalcev zelenjave in zelišč je nosilec, ki v tekočem koledarskem letu na kmetijskem gospodarstvu prideluje zelenjavo oziroma zelišča na vsaj:

- 0,1 ha njivskih površin, v tleh na prostem;
- 0,02 ha njivskih površin oziroma na površinah, kjer pridelava ni v tleh;
- 0,02 ha površin v rastlinjakih, ne glede na način pridelave.

Ne glede na prejšnji odstavek so zavezanci za vpis v evidenco pridelovalcev zelenjave in zelišč tudi nosilci, če se zelenjava oziroma zelišča, pridelana na njihovem kmetijskem gospodarstvu, trži.

Zavezanec za vpis v evidenco pridelovalcev zelenjave in zelišč je hkrati tudi zavezanec za oddajo zbirne vloge.

(2) V evidenci pridelovalcev zelenjave in zelišč se za zavezanca in njegovo kmetijsko gospodarstvo prevzemajo naslednji podatki:

- iz 140. člena tega zakona o zavezancu (identifikacijska številka subjekta, enotna matična številka občana ali matična številka, davčna številka, ime in priimek ali firma, naslov oziroma sedež);
- iz 143. člena tega zakona (KMG-MID, domače ime kmetije, naslov ali sedež kmetijskega gospodarstva, podatki o kmetijskih zemljiščih v uporabi);
- iz 146. člena tega zakona o prostovoljnih označbah (vključenost v kontrolo prostovoljnih označb, količina pridelane zelenjave, izdani certifikati);
- iz 147. člena tega zakona (vključenost v kontrolo ekološke pridelave ali integrirane pridelave, količina pridelane zelenjave oziroma zelišč, izdani certifikati);
- iz 148. člena tega zakona (vključenost v kontrolo sheme kakovosti, količina zelenjave in zelišč iz shem kakovosti, izdani certifikati);
- iz 152. člena tega zakona (vključenost v organizacijo proizvajalcev, skupino proizvajalcev za skupno trženje, skupino proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti);
- iz 153. člena tega zakona (vrsta finančne pomoči in izplačana sredstva);

V evidenci pridelovalcev zelenjave in zelišč se za zavezanca in njegovo kmetijsko gospodarstvo vodijo podatki:

- površina posamezne vrste zelenjave oziroma zelišč, ki se gojijo na posameznem GERK v tekočem letu
- ocena letnega hektarskega pridelka za posamezne vrste zelenjadnic in zelišč v skladu z metodologijo, ki je določena v predpisu, ki ureja evidenco iz tega člena.

(3) Evidenco pridelovalcev zelenjave in zelišč vodi ministrstvo.

(4) Zavezanec za vpis v evidenco pridelovalcev zelenjave in zelišč sporoča podatke o površini in vrsti posamezne zelenjave oziroma zelišč, ki se goji na posameznem GERK v tekočem letu v evidenco ob oddaji zbirne vloge na način, ki je določen za oddajo zbirne vloge v skladu s predpisom, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike.

(5) Evidenca iz tega člena je namenjena načrtovanju kmetijske politike, izvajanju ukrepov kmetijske politike, analizam kmetijskih gospodarstev, izvajanju shem kakovosti, priznavanju organizacij proizvajalcev, skupin proizvajalcev za skupno trženje in skupin proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti, izvajanju zakona, ki ureja promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov, izvajanju evidence posebnih kultur ter poročanju v skladu s predpisi Unije.

(6) Podrobnejšo vsebino in postopke vodenja evidence iz tega člena ter metodologijo iz četrtega odstavka tega člena predpiše minister.«.

45. člen

V 149. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Podatki iz druge do sedme alineje prejšnjega odstavka se vpišejo v evidenco centrov za certificiranje hmelja na podlagi odločbe o odobritvi ali odvzemu odobritve centra za certificiranje hmelja, vlog za odobritev centra za certificiranje hmelja ter zapisnikov o opremljenosti centra za certificiranje, ki jih pripravi organizacija za certificiranje hmelja.«.

V tretjem odstavku se za besedilom »certificiranje hmelja« doda vejica in besedilo »za kontrolo centrov in za poročanje v skladu s predpisi Unije«.

V četrtem odstavku se besedilo »organizacija za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona« nadomesti z besedilom »organizacija za certificiranje hmelja«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Podrobnejšo vsebino in postopke vodenja evidence iz tega člena predpiše minister.«.

46. člen

V 150. členu se v tretjem odstavku besedilo »organizacija za kontrolo in certificiranje iz 92. člena tega zakona« nadomesti z besedilom »organizacija za certificiranje hmelja«.

V četrtem odstavku se za besedilom »na področju hmeljarstva« doda besedilo »in za spremljanje in kontrolo certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov.«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Podrobnejšo vsebino in postopke vodenja evidence iz tega člena predpiše minister.«.

47. člen

153. člen se spremeni tako, da se glasi:

»153. člen

(evidenca o ukrepih kmetijske politike)

(1) Vsebina evidence o ukrepih kmetijske politike so podatki, ki jih subjekti iz 140. člena tega zakona posredujejo ministrstvu za namene iz prvega odstavka 140. člena tega zakona in podatki, ki jih agencija kot izvajalec ukrepov kmetijske politike pridobi sama iz registrov in drugih evidenc, v zvezi z opravljanjem svojih pristojnosti in nalog. Evidenco vodi in upravlja agencija.

(2) Evidenca o ukrepih kmetijske politike vsebuje poleg podatkov o subjektih iz 140. in 143. člena tega zakona tudi podatke iz zbirnih vlog, iz drugih vlog in zahtevkov za ukrepe kmetijske politike, zlasti vrsto ukrepa, izplačana sredstva in omejitve, ter podatke fizičnih oseb o načinu ugotavljanja davčne osnove za dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, druge kmetijske dejavnosti ali dopolnilne dejavnosti na kmetiji (v nadaljnjem besedilu: davčni status), o rezidentskem statusu in transakcijskem računu ter podatke iz drugih evidenc, ki jih agencija vodi na podlagi veljavnih predpisov.

(3) Evidenca je namenjena spremljanju, izvedbi in kontroli ukrepov kmetijske politike na državni in občinski ravni ter vodenju in upravljanju zbirk podatkov iz tega zakona. Kontaktni podatki iz šeste točke tretjega odstavka 140. člena tega zakona se lahko uporabljajo za preverjanje in ažuriranje kontaktnih podatkov v posameznih zbirkah podatkov.

(4) Agencija podatke o davčnem in rezidentskem statusu prevzame iz davčnih evidenc, podatke o transakcijskem računu pa iz registra transakcijskih računov.«.

48. člen

V 156. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Namen evidence je varovanje zdravja ljudi in živali, izvajanje ukrepov zootehnikе in kmetijske politike ter izvajanje zakona, ki ureja promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov.«.

49. člen

159. člen se spremeni tako, da se glasi:

»159. člen

(evidenca ekološkega rastlinskega razmnoževalnega materiala in rastlinskega razmnoževalnega materiala iz preusmeritve, ekološko vzrejenih živali in ekološko gojenih nedoraslih organizmov iz akvakulture)

(1) Za ekološki rastlinski razmnoževalni material in rastlinski razmnoževalni material iz preusmeritve se vpiše firma ali ime in priimek, sedež ali naslov s hišno številko fizične ali pravne osebe, kontaktni podatki, vrsta in sorta rastlinskega razmnoževalnega materiala, količina rastlinskega razmnoževalnega materiala ter obdobje razpoložljivosti.

(2) Za ekološko vzrejene živali se vpiše firma ali ime in priimek, sedež ali naslov s hišno številko fizične ali pravne osebe, kontaktni podatki, vrsta živali, število razpoložljivih živali, spol, pasmo živali, linijo živali, starost živali in druge informacije v skladu s predpisi Unije.

(3) Za ekološko gojene nedorasle organizme iz akvakulture se vpiše firma ali ime in priimek, sedež ali naslov s hišno številko fizične ali pravne osebe, kontaktni podatki, vrsta iz akvakulture, pridelovalna zmogljivost in zdravstveno stanje v skladu s predpisi Unije.

(4) Podrobnejše pogoje za vpis v evidenco predpiše minister.

(5) Evidenca iz tega člena je javna in je objavljena na spletni strani ministrstva.

(6) Evidenca iz tega člena je namenjena spremljanju ekološkega rastlinskega razmnoževalnega materiala in rastlinskega razmnoževalnega materiala iz preusmeritve, spremljanju ekološko vzrejenih živali in ekološko gojenih nedoraslih organizmov iz akvakulture.«.

50. člen

Za 159. členom se doda nov 159.a člen, ki se glasi:

»159.a člen

(zbirka podatkov rastlinske genske banke)

(1) Zbirka podatkov rastlinske genske banke je seznam vseh rastlinskih genskih virov za prehrano in kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: RGV), ki imajo dejansko ali potencialno vrednost za prehrano in kmetijstvo in se hranijo v rastlinski genski banki. Vsebuje osnovne podatke o posameznem RGV, zlasti:

- kodo in ime institucije, ki hrani RGV,
- neponovljivo številko RGV,
- kodo in ime zbirateljske institucije,
- latinsko ime rodu, vrste in ostalih taksonomskih enot, ki ji pripada RGV,

- slovensko ime vrste, ki ji pripada RGV,
- ime RGV,
- datum vključitve RGV v rastlinsko gensko banko,
- državo izvora RGV,
- lokacijo in datum nabiranja RGV,
- biološki status RGV ter
- način hranjenja RGV.

(2) Zbirko podatkov iz tega člena vodijo izvajalci javne službe nalog rastlinske genske banke.

(3) Podatki iz prvega odstavka tega člena so javni in dostopni na spletnih straneh ministrstva in izvajalcev javne službe nalog rastlinske genske banke.

(4) Zbirka podatkov iz tega člena je namenjena upravljanju podatkov o RGV in zagotavljanju dostopa do RGV, ki se hranijo v rastlinski genski banki.«.

51. člen

161.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»161.a člen

(zbirka podatkov o emisijah in odvzemih toplogrednih plinov v kmetijstvu in spremljanju stanja kmetijskih tal)

(1) V zbirki podatkov o emisijah in odvzemih toplogrednih plinov v kmetijstvu in o spremljanju stanja kmetijskih tal (v nadaljnjem besedilu: zbirka podatkov) se vodijo naslednji podatki:

- a) iz 140. člena tega zakona o zavezancih, ki so na svojih površinah dovolili opravljanje vzorčenja na podlagi 28.a in a28.a člena tega zakona;
- b) iz prvega odstavka 143. člena tega zakona;
- c) o tleh iz 164. člena tega zakona;
- č) o tleh iz 164.a člena tega zakona;
- d) o dejanski rabi zemljišč iz 165. člena tega zakona;
- e) o letnih spremembah dejanske rabe zemljišč;
- f) za izračun emisij in odvzemov toplogrednih plinov iz prvega in drugega odstavka 28.a člena tega zakona;
- g) za spremljanje stanja kmetijskih tal iz prvega odstavka a28.a in č28.a člena tega zakona.

(2) Zbirka podatkov je namenjena spremljanju emisij in odvzemov toplogrednih plinov v kmetijstvu in gozdarstvu, za spremljanje stanja kmetijskih tal za izvajanje, kontrolo in spremljanje učinkov ukrepov kmetijske politike, ter za druge aktivnosti, ki prispevajo k zagotavljanju trajne rodovitnosti kmetijskih tal in k primerni prehranski varnosti Slovenije.

(3) Zbirko podatkov iz tega člena vodi ministrstvo neposredno ali v okviru javnega pooblastila iz 28.a in a28.a člena tega zakona.

(4) Podrobnejšo vsebino in način vodenja evidence iz tega člena predpiše minister.«.

52. člen

162. člen se spremeni tako, da se glasi:

»162. člen

(evidenca o izobraževanju, usposabljanju in svetovanju za potrebe kmetijstva in razvoja podeželja)

(1) Evidenco o izobraževanju, usposabljanju in svetovanju za potrebe kmetijstva in razvoja podeželja (v nadaljnjem besedilu: evidenca o izobraževanju) upravlja ministristvo, vodijo pa jo izvajalci izobraževanja, usposabljanja oziroma svetovanja na podlagi podatkov o opravljenem izobraževanju, usposabljanju oziroma svetovanju.

(2) Evidenca o izobraževanju vsebuje zlasti naslednje podatke:

- udeležencu izobraževanja, usposabljanja oziroma svetovanja iz 140. člena tega zakona;
- KMG-MID kmetijskega gospodarstva udeleženca izobraževanja, usposabljanja oziroma svetovanja iz 143. člena tega zakona;
- EMŠO ali matično številko poslovnega subjekta za udeleženca izobraževanja ali usposabljanja na področju gozdarstva;
- vsebinske podatke o izobraževanjih oziroma usposabljanjih, še zlasti vrsto, teme in število ur izobraževanja oziroma usposabljanja;
- datum in lokacijo opravljenega izobraževanja, usposabljanja oziroma svetovanja;
- izvajalce izobraževanja, usposabljanja oziroma svetovanja.

(3) Evidenca o izobraževanju je namenjena zlasti kontroli izpolnjevanja pogojev za ukrepe kmetijske politike.«.

53. člen

V 163. členu se v četrtem odstavku črta besedilo »in KMG-MID«.

54. člen

V 166. členu se v prvem odstavku na koncu 4. in 5. točke doda besedilo »oziroma EMŠO ali matična številka«.

Na koncu 24. točke se pika nadomesti s podpičjem ter se dodata novi 25. in 26. točki, ki s glasita:

»25. Iz Evidence registriranih vozil (za traktorje in priklopnike) podatke o posameznem vozilu, lastniku vozila ali osebi, na katero je vozilo registrirano, EMŠO ali matično številko. Povezovalni znak je EMŠO ali matična številka,

26. Prostorsko informacijskega sistema.«.

55. člen

V 169. členu se v prvem odstavku za besedo »dejavnosti« doda vejica in besedilo »podatek o KMG-MID«.

56. člen

Za 169. členom se doda nov 169.a člen, ki se glasi:

»169.a člen
(posredovanje podatkov zavarovalnicam)

(1) Agencija zavarovalnicam, ki opravljajo zavarovalne posle v skladu z zakonom, ki ureja zavarovalništvo, za namen opravljanja teh poslov v primeru, ko upravičenci uveljavljajo pravice iz naslova ukrepov kmetijske politike, ki se nanašajo na sofinanciranje zavarovanja, posreduje podatke iz zbirne vloge iz predpisa, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike, ki se nanašajo na upravičenca in ki jih zavarovalnica potrebuje za sklenitev zavarovalne pogodbe.

(2) Agencija posreduje podatke po prejšnjem odstavku na podlagi izrecnega pisnega soglasja upravičenca za posredovanje podatkov, ki ga lahko upravičenec kadarkoli umakne s pisno izjavo. Vlagatelj zahteve za pridobitev podatkov iz prejšnjega odstavka mora zahtevi priložiti izjavo upravičenca, da vlagatelju izrecno dovoljuje pridobivanje njegovih podatkov od Agencije.

(3) Agencija ne odgovarja za pravilnost podatkov, ki jih posreduje na podlagi tega člena.«.

57. člen

V 172. členu se v sedmem odstavku beseda »Nadzor« nadomesti z besedilom »Izvršilni organ, ki opravlja nadzor«.

58. člen

V 173. členu se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Podrobnejše pogoje glede informacij o uvozu ekoloških kmetijskih pridelkov in živil, predpiše vlada v skladu s predpisi Unije.«.

59. člen

V 174. členu se v prvem odstavku za dvanajsto alinejo doda nova trinajsta alineja, ki se glasi:

»– nadzirati realizacijo javnih naročil iz 58.b člena tega zakona in v zvezi s tem pravico pregledovati zadevne prostore, objekte, predmete ter poslovanje in dokumentacijo.«.

Dosedanje trinajsta, štirinajsta, petnajsta, šestnajsta, sedemnajsta, osemnajsta, devetnajsta, dvajseta, enaindvajseta, dvaindvajseta, triindvajseta in štiriindvajseta alineja postanejo štirinajsta, petnajsta, šestnajsta, sedemnajsta, osemnajsta, devetnajsta, dvajseta, enaindvajseta, dvaindvajseta, triindvajseta, štiriindvajseta in petindvajseta alineja.

V drugem odstavku se za petnajsto alinejo pika nadomesti s podpičjem in se doda nova šestnajsta alineja, ki se glasi:

»– prepove prodajo kmetijskih pridelkov oziroma živil, če se ta izvaja izven mest pridelave oziroma predelave, izven registriranih oziroma odobrenih obratov iz prvega odstavka 61. člena tega zakona, izven registriranih tržnic, izven registriranih premičnih prodajnih objektov, izven sejmov, prireditev ter izven zaprtih javnih prostorov.«.

V četrtem odstavku se za sedmo alinejo pika nadomesti s podpičjem in se doda nova osma alineja, ki se glasi:

»– prepove prodajo kmetijskih pridelkov oziroma živil, če se ta izvaja izven mest pridelave oziroma predelave, izven registriranih oziroma odobrenih obratov iz prvega odstavka 61. člena tega zakona, izven registriranih tržnic, izven registriranih premičnih prodajnih objektov, izven sejmov, prireditev ter izven zaprtih javnih prostorov.«.

60. člen

V 175. členu se v prvem odstavku se za šesto alinejo doda nova sedma alineja, ki se glasi:

»–v nujnih primerih lahko odredi ukrepe z ustno odločbo na zapisnik;«.

Dosedanja sedma do dvaindvajseta alineja postanejo osma do triindvajseta alineja.

V drugem odstavku 175. člena se za enaindvajseto alinejo doda nova dvaindvajseta alineja, ki se glasi:

»– odvzame dokumentacijo ali predmete v zvezi z ugotovljenim sumom storitve prekrška;«.

Dosedanja dvaindvajseta alineja postane triindvajseta alineja.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) V primerih prodaje kmetijskih pridelkov oziroma živil v nasprotju s petim odstavkom 61. člena tega zakona sme uradni veterinar ali inšpektor za hrano z ustno odločbo na zapisnik takoj prepovedati promet s kmetijskimi pridelki oziroma živili osebi, ki prodaja te kmetijske pridelke oziroma živila.«.

Dosedanja šesti in sedmi odstavek postaneta sedmi in osmi odstavek.

61. člen

V 176. členu se v prvem odstavku za drugo alinejo dodajo nove tretja, četrta, peta in šesta alineja, ki se glasijo:

»– pri realizaciji javnega naročila iz prvega odstavka 58.b člena tega zakona ni bil upoštevan predpisan delež ekoloških živil oziroma živil iz shem kakovosti iz razlogov na strani naročnika;
– ne pripravi poročila v skladu z drugim odstavkom 58.b člena tega zakona;
– ni registrirana oziroma odobrena in daje v promet kmetijske pridelke oziroma živila v nasprotju s prvim odstavkom 61. člena tega zakona;
– prodaja kmetijske pridelke oziroma živila v nasprotju s petim odstavkom 61. člena tega zakona;«.

Dosedanje tretja do deveta alineja postanejo sedma do trinajsta alineja.

V dosedanji deseti alineji, ki postane štirinajsta alineja, se za številko »148« doda pika in črka »a«.

Dosedanja enajsta do šestnajsta alineja postanejo petnajsta do dvajseta alineja.

V dosedanji sedemnajsti alineji, ki postane enaindvajseta alineja, se za besedilom »143. člena« doda vejica in besedilo »peti odstavek 148. člena, 148.b člena«.

Dosedanja osemnajsta alineja postane dvaindvajseta alineja.

62. člen

V 177. členu se v prvem odstavku doda nova prva alineja, ki se glasi:

»– v poročilu iz drugega odstavka 58.b člena tega zakona navaja neresnične podatke glede deležev ekoloških živil oziroma živil iz shem kakovosti;«.

V četrtem odstavku se druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– v okviru kmetijske dejavnosti prodaja kmetijske pridelke, ki niso pridelani na tej kmetiji (četrti odstavek 61.a člena tega zakona);«.

Za drugo alinejo se dodata nova tretja in četrta alineja, ki se glasita:

- »– prodaja kmetijske pridelke, pridelane na kmetiji, in ni nosilec, član kmetije oziroma zaposlen na kmetiji, vpisani v RKG, ali druga oseba, ki opravlja delo na kmetiji na način in pod pogoji, določenimi v predpisih, ki urejajo delovno pravo in pogodbeno razmerja (prviodstavek 61.a člena tega zakona);
- prodaja istovrstne skupine kmetijskih pridelkov v nasprotju z drugim oziroma tretjim odstavkom 61.a člena tega zakona;«.

Dosedanje tretja, četrta in peta alineja postanejo peta, šesta in sedma alineja.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

63. člen

(javno pooblastilo iz 28.a člena zakona)

Dosedanji izvajalec javnega pooblastila iz 28.a člena zakona opravlja naloge spremljanja vsebnosti organske snovi v tleh, odmrle nadzemne biomase, lesne biomase, fizikalno-kemijskih lastnosti kmetijskih tal in spremljanja načina rabe kmetijskih zemljišč, za oceno emisij in odvzemov toplogrednih plinov, ki nastanejo pri dejavnostih v zvezi z rabo zemljišč, spremembe rabe zemljišč in kmetijske proizvodnje, iz spremenjenega prvega odstavka 28.a člena zakona, vendar ne dlje kot do 31. decembra 2023, če izpolnjuje predpisane pogoje.

64. člen

(veriga preskrbe s hrano)

(1) Določbe 61.b, 61.c, 61.f, 61.g, 61.i, 61.j, 61.k, 61.l, 61.m člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. novembra 2021.

(2) Postopki glede nedovoljenih ravnanj iz 61.f člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 in 2/18), začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

(3) Pogodbe v verigi preskrbe s hrano, ki so bile sklenjene pred uveljavitvijo tega zakona in še veljajo, morajo biti usklajene z določbami tega zakona najpozneje do 1. novembra 2021.

65. člen

(javno pooblastilo iz 92. člena zakona)

Javno pooblastilo za ekološko pridelavo in predelavo, podeljeno na podlagi dosedanjega 92. člena zakona, velja še naprej, če nosilec javnega pooblastila izpolnjuje predpisane pogoje.

66. člen

(javno pooblastilo iz 92.a člena zakona)

Do določitve organizacije za certificiranje hmelja v skladu z novim 92.a členom zakona opravljajo certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov dosedanji izvajalci certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov, vendar ne dlje kot do 31. decembra 2021.

67. člen

(uporaba 118. člena zakona)

Spremenjeni prvi odstavek 118. člena se za javno službo iz 127.a člena zakona začne uporabljati 1. januarja 2021.

68. člen
(evidenca standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev)

Evidenca standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev se vzpostavi v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

69. člen
(Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju)

Ne glede na določbe 55. a člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19), so plačila prispevka po stopnji 6,36 odstotka oproščene osebe, katerih dohodek iz dejavnosti, ki se opravlja kot postranski poklic, v koledarskem letu ne preseže 5.000 eurov.

70. člen
(rok za izdajo podzakonskih predpisov)

Podzakonske predpise iz 28.a, a28.a, b28.a, c28.a, č28.a, d28.a, 61., 71., 72., 90., 92., 92.a, 145.a, 147., 148., 148.b, 149., 150., 159. in 161.a člena zakona izdala vlada in minister najpozneje do 31. decembra 2021.

71. člen
(uskladitev podzakonskih predpisov)

Z določbami tega zakona se najpozneje do 31. decembra 2021 uskladijo naslednji predpisi:

- Pravilnik o certificiranju pridelka hmelja in hmeljnih proizvodov (Uradni list RS, št. 67/12),
- Uredba o ukrepih v primeru nepravilnosti in kršitev v ekološkem kmetovanju (Uradni list RS, št. 96/14),
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati nosilec javnega pooblastila za opravljanje nalog spremljanja emisij in odvzemov toplogrednih plinov v kmetijstvu (Uradni list RS, št. 18/18),
- Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil (Uradni list RS, št. 72/2018, 17/19 – popr.),
- Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 83/16, 23/17, 69/17, 72/18 in 35/19).

72. člen
(javna naročila)

(1) Določba drugega odstavka novega 58.b člena zakona se začne uporabljati za tista javna naročila, ki se nanašajo na živila, ki se oddajo po uveljavitvi tega zakona.

(2) Določbe nove trinajste alineje spremenjenega 174. člena, novih tretje in četrte alineje prvega odstavka spremenjenega 176. člena in nove prve alineje spremenjenega 177. člena zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2024.

73. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE K ČLENOM

K 1. členu

V 1. člen zakona se dodajajo evropski predpisi, ki se izvajajo s predlaganim zakonom in sicer, predpisi ki urejajo ekološko pridelavo in označevanje ekoloških proizvodov, nadalje evropski predpisi, ki urejajo certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov, evropski predpisi, ki urejajo obračunavanje emisij in odvzemov toplogrednih plinov, ki nastanejo pri dejavnostih v zvezi z rabo zemljišč, spremembe rabe zemljišč in kmetijske proizvodnje ter evropski predpisi ki urejajo dostopnost sredstev za gnojenje na trgu.

V verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi pogosto prihaja do precejšnjih neravnovesij glede pogajalske moči dobaviteljev in kupcev kmetijskih in živilskih proizvodov. Ta neravnovesja v pogajalski moči lahko vodijo v nepošteno trgovinske prakse, ko večji in močnejši trgovinski partnerji v zvezi s prodajnim poslom poskušajo vpeljati določene prakse ali pogodbene ureditve, ki so v njihovo korist. Takšne prakse lahko na primer: močno odstopajo od dobrega poslovnega ravnanja, so v nasprotju z dobro vero in poštenim ravnanjem ter jih lahko en trgovinski partner enostransko vsili drugemu; gospodarsko tveganje neupravičeno in nesorazmerno prenašajo z enega trgovinskega partnerja na drugega; ali pa za enega od trgovinskih partnerjev povzročijo znatno neravnovesje med pravicami in obveznostmi. Nekatere prakse so lahko očitno nepošteno, tudi če se obe strani z njimi strinjata. V EU se zato uvaja minimalni standard zaščite pred nepoštenimi trgovinskimi praksami, da bi zmanjšali pojavljanje takih praks, ki lahko negativno vplivajo na življenjski standard kmetijske skupnosti. Pristop minimalne harmonizacije iz Direktive Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, v nadaljnjem besedilu direktiva, državam članicam omogoča, da sprejmejo ali ohranijo nacionalna pravila, ki presegajo nepošteno trgovinske prakse, navedene v tej direktivi.

K 2. členu

V noveli zakona so posebej definirani naslednji izrazi:

1. kmetijski in živilski proizvodi so proizvodi, naštetih v Prilogi I k PDEU, in proizvodi, ki niso naštetih v navedeni prilogi, vendar so predelani za uporabo v prehranske namene z uporabo proizvodov, naštetih v navedeni prilogi;
2. kupec je vsaka fizična ali pravna oseba, ne glede na kraj njene ustanovitve, ali vsak javni organ v Uniji, ki kupuje kmetijske in živilske proizvode; izraz kupec lahko vključuje skupino takšnih fizičnih in pravnih oseb;
3. javni organ pomeni nacionalne, regionalne ali lokalne organe, osebe javnega prava ali združenja enega ali več takšnih organov oziroma ene ali več takšnih oseb javnega prava;
4. Dobavitelj pomeni vsakega kmetijskega proizvajalca ali vsako fizično ali pravno osebo, ki prodaja kmetijske in živilske proizvode, ne glede na njegov oziroma njen kraj ustanovitve; izraz dobavitelj lahko vključuje skupino takšnih kmetijskih proizvajalcev ali skupino takšnih fizičnih in pravnih oseb, kot so organizacije proizvajalcev, organizacije dobaviteljev in združenja takšnih organizacij.

K 3. členu

Predlaga se, da lahko pašne in agrarne skupnosti pridobijo oziroma obdržijo davčno številko, ki je nujna za nemoteno izvajanje ukrepov kmetijske politike, kot tudi samega poslovanja in sledljivosti pašnih oziroma agrarnih skupnosti. Trenutno se zaradi tega, ker pašne in agrarne skupnosti nimajo davčne številke, kažejo velike težave pri izvajanju kmetijske politike tako z njihove strani kot tudi s strani različnih institucij. Pašne oziroma agrarne skupnosti imajo težave pri odpiranju TRR in s tem jim je oteženo pridobivanje neposrednih plačil ter obdavčitev le teh. V kolikor bi jim bila dana možnost pridobitve davčne številke, bi lahko odprle TRR in s tem bi bile njihove težave v veliki meri odpravljene. Določene pašne skupnosti sedaj uporabljajo

fiduciarni TRR, saj za tovrsten račun zadostuje davčna številka predsednika pašne skupnosti. Fiduciarni TRR je namenjen predvsem določenim poslom (npr. prodaja oziroma nakup nepremičnine preko notarja ali odvetnika) in ne toliko trajnemu poslovanju subjekta. Prav tako določene banke ne želijo odpirati fiduciarnih TRR za pašne oziroma agrarne skupnosti.

K 4. členu

Ministrstvo v skladu s 13. členom Zakona o kmetijstvu za vsako leto pripravi poročilo o stanju na področju kmetijstva, tako imenovano »Zeleno poročilo«, ki ga nato obravnava vlada. Za pripravo poročila ministrstvo zagotovi ustrezne podatke, ki jih potem analizira (npr. kmetijska proizvodnja, cene v kmetijstvu, ekonomski rezultati kmetijstva, zunanja trgovine s kmetijskimi pridelki, stanje v živilskopredelovalni industriji, tudi analizo ekološke pridelave in ustrezne kalkulacije) in v obliki poročila pripravi raziskovalna inštitucija na področju kmetijstva v Sloveniji. Do sedaj je bil za pripravo analiz za potrebe rednega letnega poročila vedno izbran Kmetijski inštitut Slovenije, kot vodilna raziskovalna inštitucija na tem področju v Sloveniji, zato se predlaga, da se Kmetijskemu inštitutu Slovenije, kot usposobljeni instituciji na tem področju, za namen priprave rednega letnega poročila podeli javno pooblastilo.

K 5. členu

Prilagajajo se določbe o upravičencih do ukrepov kmetijske politike v primeru prenosa kmetijskega gospodarstva, pri čemer se upoštevajo določbe iz 8. člena Delegirane uredbe Evropske komisije (EU) št. 809/2014.

K 6. členu

Prilagajajo se določbe o upravičencih do ukrepov kmetijske politike v primeru prenosa kmetijskega gospodarstva, pri čemer se upoštevajo določbe iz 8. člena Delegirane uredbe Evropske komisije (EU) št. 809/2014.

K 7. členu

Predlaga se nov 28.a člen Zakona o kmetijstvu, v katerem se v skladu s predpisi Unije na novo določi pristojnost za spremljanje stanja organske snovi in hranil v kmetijskih tleh, ki so potrebni za oceno emisij in odvzemov toplogrednih plinov, ki nastanejo pri dejavnostih v zvezi z rabo zemljišč, spremembe rabe zemljišč in kmetijske proizvodnje. Za namen poročanja ministrstvo pridobiva in obdeluje podatke iz zbirk podatkov ministrstva in drugih pristojnih organov ter posreduje poročila s področja podnebnih sprememb v kmetijstvu in gozdarstvu pristojnim organom. Ker ministrstvo ni strokovno usposobljeno ter kadrovsko in tehnično opremljeno za izvajanje teh nalog (npr. monitoring stanja tal), se predlaga, da ministrstvo z javnim razpisom podeli javno pooblastilo za obdobje petih let. Na ta način bo lahko ministrstvo kontinuirano zagotavljalo poročanje za namen izpolnjevanja obveznosti, ki nam jih nalagajo predpisi Unije ter mednarodne pogodbe.

Predlaga se, da način vzorčenja, zagotavljanje kakovosti, izvajanja krožnih analiz, kriterije za vzorčenje tal na kmetijskih zemljiščih, kriterije za vzorčenje nadzemne in lesene biomase, parametre in metode laboratorijskih analiz ter način vnosa analiz tal in podatkov v zbirko podatkov iz 161.a člena tega zakona predpiše minister.

K 8. členu

V Zakon o kmetijstvu se dodaja nov 7. oddelek, ki vzpostavlja sistem za spremljanja stanja kmetijskih tal in gnojenje.

a) a28a členu - spremljanje stanja kmetijskih tal

Za doseganje ciljev kmetijske politike, ki obsegajo trajno ohranjanje rodovitnosti kmetijskih zemljišč, varstvo kmetijskih zemljišč pred onesnaženjem in nesmotrno rabo ter ohranjanje in izboljšanje virov za trajnostno pridelavo, se predlaga vzpostavitev sistematičnega spremljanja stanja kmetijskih tal. Gre za spremljanje stanja organske snovi in hranil v tleh ter fizikalno-kemijskih in biotskih lastnosti tal. Za spremljanje stanja kmetijskih tal je pristojno ministrstvo, ki

tudi zagotovi kakovost in enotnost rezultatov analiz tal, ki so podlaga za spremljanje stanja in za pripravo rednega poročila o stanju tal. Ker ministrstvo nima tehničnih kapacitet, je potrebno, da te naloge izvajajo kot javno pooblastilo raziskovalne in druge institucije s področja kmetijstva, ki izpolnjujejo tehnične in kadrovske pogoje za izvajanje analiz tal.

V Sloveniji spremljanje stanja kmetijskih tal, ki se izvaja predvsem na podlagi fizikalno kemijskih analiz tal na podlagi odvzetih vzorcev zemlje, ni sistematično urejeno. Spremljanje stanja tal je ključno za pravilno in učinkovito gnojenje, s katerim pridelovalci kmetijskih rastlin vračajo v tla s pridelkom odvzeta hranila. Če pridelovalci gnojijo brez analize tal, obstaja velika verjetnost, da ne gnojijo optimalno. Obstaja verjetnost, da gnojijo premalo in ne dosežejo ustreznega pridelka ali pa gnojijo preveč in v nepravilnem razmerju hranil. S tem zmanjšujejo ekonomiko pridelave, ogrožajo podtalnico in povečajo izpuste toplogrednih plinov. Samo s pravilnim in uravnoteženim gnojenjem na podlagi analize tal, se tudi doseže optimalna založenost tal in doseže ter ohranja trajna rodovitnost kmetijskih zemljišč.

Analize tal se sedaj izvajajo v laboratorijih, ki delujejo v okviru različnih javnih institucij in zasebnih ponudnikih storitev. Ker to področje ni celovito urejeno, laboratoriji uporabljajo različne metode in standarde za analizo tal, kar onemogoča medsebojno primerjanje rezultatov. Poleg tega nimamo centralnega zbiranja in upravljanja s temi podatki, ki zdaj ostajajo v arhivih posameznih laboratorijev in pri naročnikih analiz. Podatki o stanju tal so nujno potrebni za izvajanje, kontrolo in spremljanje učinkov kmetijske politike. Po vzpostavitvi sistema se bodo vsi podatki analiz vodili v enotni podatkovni zbirki, ki jo bo upravljalo ministrstvo. Podatkovna zbirka stanja tal bo namenjena za potrebe spremljanja trendov stanja tal in za spremljanje učinkov kmetijske politike.

Z namenom zagotavljanja primerljivosti rezultatov analiz med vsemi laboratoriji, ki bodo opravljali analize, bo minister predpisal metode in način za zagotavljanje kakovosti in enotnosti rezultatov. Da ne bi prihajalo do neupravičenih razlik pri stroških analiz za uporabnike, bo minister predpisal tudi način oblikovanja cene teh storitev. Trenutno morajo analizo tal opraviti tisti kmetje, ki so upravičenci do nekaterih ukrepov kmetijske politike (npr. KOPOP: če upravičenci uporabljajo mineralna gnojila, za kmetijska zemljišča na vodovarstvenih območjih) in ekološki kmetje.

b) a28.b in a28.c členu - referenčni laboratorij in pooblaščen laboratorij

Analizo tal bodo po enotnih metodah lahko opravljali samo laboratoriji, ki bodo izpolnjevali predpisane pogoje in jim bo podeljeno javno pooblastilo. Zagotovljena bo kontrola kakovosti dela laboratorijev. Vsi podatki o analiziranih kemijskih, fizikalnih in biotskih lastnosti tal se bodo zbirali v enotni podatkovni zbirki, ki jo bo upravljalo ministrstvo. Referenčni laboratorij bo kot javno pooblastilo, poleg analiz tal in zagotavljanja kakovosti in enotnosti rezultatov analiz tal vseh pooblaščenih laboratorijev, pripravljal tudi letno poročilo o trendih in stanju kmetijskih tal. Redne analize tal bodo opravljali pooblaščen laboratoriji po enotnih metodah, na kar so opozorili tudi revizorji Ministrstva za finance pri pregledu izvajanja skupne kmetijske politike.

c) a28.č. členu - gnojenje in uporaba ostankov kmetijske pridelave in predelave

Predlagana je ureditev gnojenja, ki do zdaj ni bilo urejeno s predpisi s področja kmetijstva. Trenutno je to področje urejeno le delno -samo za nitratna gnojila s predpisi o varstvu okolja (npr. Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov). Zaradi tega v praksi prihaja do težav, predvsem pri ravnanju z živinskimi gnojili, ker ni določeno, kako se jih skladišči, z njimi ravna (npr. zorenje gnoja) ter kakšen je način aplikacije. Gnojenje ni namenjeno samo doseganju zelenih pridelkov kmetijskih rastlin, temveč je tudi eden od ukrepov za trajno ohranjanje rodovitnosti kmetijskih zemljišč. Pidelovalci za načrtovanje in pravilno izvedbo gnojenja nujno potrebujejo podatke o vsebnosti hranil v tleh, da lahko dosežejo ustrezen pridelek ob zmanjšanju izgub hranil in posledično manjšem obremenjevanju okolja.

Predlaga se tudi uporabo ostankov kmetijske pridelave in predelave (npr. oljne tropine, substrat za rast gob) za namen gnojenja oziroma izboljševanja tal. Uporabo ostankov kmetijske pridelave in predelave je treba urediti zato, da se omogoči kroženje rastlinskih hranil in ogljika

oziroma vračanje organske snovi in hranil v kmetijska tla in tako izboljša ter zagotavlja njihovo trajno rodovitnost, ob tem, da to ne predstavlja tveganja za okolje. Podrobnejše pogoje za skladiščenje, ravnanje in uporabo gnojil, vključno z ostanki kmetijske pridelave in predelave, na kmetijskih zemljiščih bo predpisala vlada.

č) a28.d členu – sredstva za gnojenje

Predlagana je ureditev sredstev za gnojenje, ki izhaja iz nove Uredbe (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 ter nacionalna pravila o sredstvih za gnojenje. Sredstva za gnojenje EU, ki bodo proizvedena skladno z Uredbo 2019/1009/EU, bodo pridobila oznako CE in se bodo lahko prosto tržila na trgu EU. Uredba 2019/1009/EU pa dopušča tudi nacionalne ureditve sredstev za gnojenje, ki se lahko tržijo na trgu EU v skladu z Uredbo (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 764/2008.

K 9. členu

KMG-MID je podatek, ki pripada kmetijskemu gospodarstvu - objektu in je javen. KMG-MID je enotna in neponovljiva identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva, katere uporaba je obvezna v vseh zbirkah podatkov ministrstva v zvezi s kmetijskim gospodarstvom. Določi se ob vpisu v register kmetijskih gospodarstev. Javnost KMG-MID bo omogočila sledljivost hrane skladno s strategijo EU od vil do vilic. Na KMG-MID številki temelji vsa sledljivost pridelave hrane oziroma vseh proizvodnih enot kmetijskega gospodarstva, z njo so povezana zemljišča, živali, lokacije obratov, varstvo rastlin,... Potrošnik lahko na podlagi vpisa KMG-MID številke, ki jo dobi od kmeta, na spletnem pregledovalniku preveri, na katerih zemljiščih je pridelana hrana, ki jo kmet trži.

K 10. in 11. členu

Zaradi uskladitve zakona z Uredbo (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES se predlaga, da ima kvalificirani elektronski podpis enakovreden pravni učinek kot lastnoročni podpis.

K 12. členu

Člen določa, da v primeru potrebe izpolnjevanja pogoja poravnanih davčnih obveznosti do države, le te pridobi sama Agencija. Tega ni potrebno dokazovati upravičencu.

K 13. členu

V 58.b členu se določa obveznost naročnika ekoloških živil in živil iz shem kakovosti, da pri realizaciji javnih naročil upošteva vsaj minimalni delež teh živil, katerega višina izhaja iz predpisa, ki ureja zeleno javno naročanje. Določa se tudi obveznost naročnika, da po plačilu končnega računa pripravi poročilo, iz katerega so za vsako leto realizacije razvidne količine vseh prejetih živil ter količine prejetih ekoloških živil in živil iz shem kakovosti. Takšna določba bo omogočala nadzor nad deležem živil, kajti sedaj niti zakon, ki ureja kmetijstvo, Zakon, ki ureja javno naročanje, niti Uredba, ki ureja zeleno javno naročanje, ne omogočajo nadzora nad realizacijo izdobave predpisanega minimalnega deleža ekoloških živil (15%) in živil iz shem kakovosti (20%), ki jih mora naročnik v javnem naročilu obvezno upoštevati. Iz poročil, ki jih bo naročnik pripravil v roku treh mesecev po plačilu končnega računa, bodo za vsako leto realizacije javnega naročila razvidne količine vseh prejetih živil ter količine prejetih ekoloških živil in živil iz shem kakovosti, vse izraženo v kilogramih. Pri ekoloških živilih in živilih iz shem kakovosti mora biti razvidna tudi njihova sledljivost iz spremne dokumentacije.

K 14. členu

V 61. členu je natančneje določena obveznost, da morajo fizične in pravne osebe registrirati ali odobriti obrate, v katerih izvajajo dejavnosti, ki so v skladu 3. točko 3. člena Uredbe 178/2002/ES določene kot nosilec živilske dejavnosti („nosilec živilske dejavnosti“ je fizična ali pravna oseba, odgovorna za zagotavljanje izpolnjevanja zahtev živilske zakonodaje v njeni živilski dejavnosti) pri organu, pristojnem za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Določbi drugega in tretjega odstavka, ki določa izjemo od obvezne registracije za fizične osebe v primeru dajanja v promet majih količin kmetijskih pridelkov in rastlin ostaja nespremenjena.

Prodaja kmetijskih pridelkov in živil je dovoljena le na le na mestu pridelave oziroma predelave, v registriranih oziroma odobrenih obratih, na stojnicah na registriranih tržnicah, iz registriranih premičnih prodajnih objektov, s prodajo od vrat do vrat, ter s prodajo na stojnicah na sejmihi, prireditvah ter na stojnicah v zaprtih javnih prostorih. Prodaja na stojnicah izven prej naštetih mest je na ta način nezakonita, gre predvsem za stojnice ob cestah, kjer ni higiensko tehničnih pogojev za izvajanje prodaje živil.

K 15. členu

Določba novega četrtega odstavka 61a. člena določa, da smejo nosilci kmetijskega gospodarstva, njeni člani in zaposleni v okviru kmetijske dejavnosti prodajati samo kmetijske pridelke, ki so pridelani na tej kmetiji.

K 16. členu

Spreminja se poglavje V.a Veriga preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi, ker se v to poglavje vnaša vsebina Direktive EU 2019/633 o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi

K 17. in 18. členu

Na novo so opredeljeni hitro pokvarljivi kmetijski in živilski proizvodi. Opredelitve pojmov, ki se uporabljajo v aktih Unije v zvezi z živilsko zakonodajo, so zasnovane za druge cilje, kot sta na primer zdravje in varnost hrane, in zato niso primerne za namene Direktive 2019/633/EU. Proizvod se šteje za hitro pokvarljivega, če je mogoče pričakovati, da bo postal neprimeren za prodajo v 30 dneh od zadnjega koraka v procesu spravila pridelka, proizvodnje ali predelave s strani dobavitelja, ne glede na to, ali se proizvod po prodaji nadalje predela, in ne glede na to, ali se s proizvodom po prodaji ravna v skladu z drugimi pravili, zlasti pravili o varnosti hrane.

Zaradi uskladitve z Direktivo 2019/633/EU se v 61.b členu na novo opredelujeta pojma kmetijski in živilski proizvodi ter hitro pokvarljivi kmetijski in živilski proizvodi. Kmetijski in živilski proizvodi so proizvodi, naštetih v Prilogi I k PDEU, in proizvodi, ki niso naštetih v navedeni prilogi, vendar so predelani za uporabo v prehranske namene z uporabo proizvodov, naštetih v navedeni prilogi.

Hitro pokvarljivi kmetijski in živilski proizvodi so kmetijski in živilski proizvodi, ki bi zaradi svoje narave ali stopnje predelave lahko postali neprimerni za prodajo v 30 dneh po spravilu pridelka, proizvodnji ali predelavi. Za hitro pokvarljive kmetijske in živilske proizvode se šteje zlasti:

- sveže sadje in zelenjava iz Priloge I Uredbe 1308/2013/EU, vključno s krompirjem;
- mleko in mlečni izdelki, ki niso sterilizirani;
- predpakirano in nepredpakirano sveže meso, mleto meso, mesni pripravki, drobovina in notranji organi;
- nepredpakirani presni in pasteurizirani mesni izdelki;
- sveže ribe, raki in mehkužci;
- jajca v lupini;
- sveže gobe in zelišča;

- predpakiran in nepredpakiran kruh in pekovsko pecivo;
- nepredpakirani fini pekovski izdelki.

Plačilni rok za hitro pokvarljive kmetijske in živilske proizvode ne sme biti daljši od 30 dni od dneva dostave. V primeru redne dostave hitro pokvarljivih kmetijskih in živilskih proizvodov plačilni rok ne sme biti daljši od 30 dni po zadnji dostavi; to obdobje dostave lahko obsega največ 30 dni.

Plačilni rok za druge kmetijske in živilske proizvode, ne sme biti daljši od 60 dni od dneva dostave. V primeru redne dostave plačilni rok ne sme biti daljši od 60 dni po zadnji dostavi; to obdobje dostave lahko obsega največ 30 dni.

Drugačen dogovor o dolžini plačilnega roka iz tega člena je ničen.

Redna dostava, pomeni dostavo blaga, ki se opravi vsaj trikrat tedensko.

Določbe o plačilnih rokih iz teh členov pa ne vplivajo na posledice zamud pri plačilih in pravna sredstva iz Direktive 2011/7/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (UL L št. 48 z dne 23. 2. 2011, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/7/EU), in zakona, ki urejajo preprečevanje zamud pri plačilih, ki se z odstopanjem od plačilnih rokov iz navedene direktive uporabljajo na podlagi plačilnih rokov, določenih v tej direktivi ter na možnost kupca in dobavitelja, da se dogovorita o klavzuli o porazdelitvi vrednosti v skladu z 172. a členom Uredbe 1308/2013/EU.

Prav tako se določbe iz 61.b člena tega zakona se ne uporabljajo za plačila kupca dobavitelju, kadar se taka plačila izvedejo v okviru šolske sheme na podlagi 23. člena Uredbe št. 1308/2013/EU. Prav tako se ne uporabljajo v primeru plačil oseb javnega prava, ki zagotavljajo zdravstveno varstvo, v smislu (b) točke četrtega odstavka 4. člena Direktive 2011/7/EU.

Pri pogodbah o dobavi med dobavitelji grozdja ali grozdnega mošta za proizvodnjo vina ter njihovimi neposrednimi kupci, je možna izjema pri 61.b členu pod pogojem, da da so posebni plačilni pogoji za prodajne posle vključeni v standardne pogodbe, za katere so države članice na podlagi 164. člena Uredbe 1308/2013/EU pred 1. januarjem 2019 določile, da so zavezujoče, in če države članice to razširitev standardnih pogodb s tem datumom obnovijo brez večjih sprememb plačilnih pogojev v škodo dobaviteljev grozdja ali grozdnega mošta, in v primeru da so pogodbe o dobavi med dobavitelji grozdja ali grozdnega mošta za proizvodnjo vina in njihovimi neposrednimi kupci večletne ali postanejo večletne.

V primeru, da pogoji navedeni v prejšnjem odstavku niso izpolnjeni je plačilni roki za grozdje ali grozdni mošt za proizvodnjo vina, 30 dni od datuma dostave.

Določbe o plačilnih rokih pomenijo posebna pravila za kmetijski in živilski sektor v zvezi z določbami o plačilnih rokih ne glede na 10. člen Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12 in 61/20-ZDLGPE).

K 19. členu

Zaradi novega naslova in predstavitev naslova se črta prejšnji naslov.

K 20. členu

S spremembo 61.d člena se določa, da je varuh dolžan vsake tri mesece poročati ministru, pristojnemu za kmetijstvo, in ministru, pristojnemu za trgovino o svojem delu in aktivnostih, ki jih je izvedel v tem času. Poročanje je potrebno zaradi priprave ukrepov, ki bi lahko preprečili poslabšanje stanja na trgu. Pri poročanju mora biti posebej pozoren na varstvo osebnih podatkov in varovanje poslovnih skrivnosti

K 21. členu

Pri imenovanju varuha se je nekoliko spremenila navedba pogojev za imenovanje varuha. Pri tem je potrebno upoštevati, da predlagani kandidat za varuha ne sme imeti funkcije v državnem

organu, organu politične stranke ali organu sindikata ter ne sme biti član v organu upravljanja ali nadzora pravne osebe, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane, niti ne sme biti kmet, samostojni podjetnik posameznik ali ustanovitelj ali družbenik v gospodarski družbi, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane.

Spremenili so se tudi pogoji za razrešitev varuha, kjer ga Vlada lahko razreši če nastopi funkcijo v državnem organu, organu politične stranke, organu sindikata, če postane član v organu upravljanja ali nadzora pravne osebe, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane, ali če postane kmet, samostojni podjetnik posameznik ali ustanovitelj ali družbenik v gospodarski družbi, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane.

K 22. členu

Število in velikost izvajalcev dejavnosti se razlikujeta glede na različne faze predelave kmetijskih in živilskih proizvodov v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi. Razlike v pogajalski moči, ki odražajo gospodarsko odvisnost dobavitelja od kupca, lahko pripeljejo do položaja, ko večji izvajalci dejavnosti manjšim vsiljujejo nepošteno trgovinske prakse. Z dinamičnim pristopom, ki temelji na sorazmerni velikosti letnega prometa dobavitelja in kupca, bi morali zagotoviti boljšo zaščito pred nepoštenimi trgovinskimi praksami za tiste izvajalce dejavnosti, ki jo najbolj potrebujejo. Nepošteno trgovinske prakse so še posebej škodljive za mala in srednja podjetja (MSP) v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi. Tudi podjetja, ki so večja od MSP, a katerih letni promet ne presega 350 000 000 EUR, je potrebno zaščititi pred nepoštenimi trgovinskimi praksami, da bi se izognili prenašanju stroškov takšnih praks na kmetijske proizvajalce. Verižni učinek navzdol do kmetijskih proizvajalcev se zdi posebej velik za podjetja z letnim prometom do 350 000 000 EUR. Z zaščito vmesnih dobaviteljev kmetijskih in živilskih proizvodov, vključno s predelanimi kmetijskimi proizvodi, se je mogoče izogniti tudi preusmerjanju trgovine od kmetijskih proizvajalcev in njihovih združenj, ki proizvajajo predelane proizvode, k nezaščitenim dobaviteljem.

Ta člen se uporablja za poslovno ravnanje večjih izvajalcev dejavnosti v odnosu do izvajalcev dejavnosti z manjšo pogajalsko močjo. Ustrezna ocena za sorazmerno pogajalsko moč je letni promet različnih izvajalcev dejavnosti.

Ta člen vključuje tudi nekatere storitve, ki so povezane s prodajo kmetijskih in živilskih proizvodov. V tem členu so na novo opredeljena tudi nekatera nedovoljena ravnanja, ki jih prenašamo iz Direktive 2019/633/ES in do sedaj še niso bila opredeljena v zakonu.

Povračilo za skladiščenje ali razstavljanje ali postavitve izdelkov na police na prodajnih mestih, ali omogočanje dostopnosti takih proizvodov na trgu, ali stroške osebja za opremljanje prostorov, uporabljenih za prodajo proizvodov dobavitelja, razen če se dobavitelj in kupec jasno in nedvoumno vnaprej dogovorita v pogodbi o dobavi ali poznejšem pogodbi med dobaviteljem in kupcem, ki bodo izvedene in katerih realizacijo je mogoče dokazati.

Zaračunavanje stroškov popustov promocije ali oglaševanja ali trženja kmetijskih in živilskih proizvodov, razen če se dobavitelj in kupec pisno, jasno, nedvoumno in vnaprej dogovorita v pogodbi o dobavi ali poznejši pogodbi med dobaviteljem in kupcem ki bodo izvedene in katerih realizacijo je mogoče dokazati. Vračilo neprodanih kmetijskih in živilskih proizvodov dobavitelju, navedenih v drugem odstavku 61.b člena tega zakona, ki niso hitro pokvarljivi in katerih rok uporabe je še najmanj ena tretjina od dostave do zapadlosti, ne da bi kupec plačal za te neprodane proizvode ali ne da bi plačal za odstranitev teh proizvodov ali oboje, razen če je bilo vračilo jasno in nedvoumno vnaprej dogovorjeno v sporazumu o dobavi ali v poznejšem sporazumu med dobaviteljem in kupcem;

Zahteva kupca, da dobavitelj ne prodaja izdelkov tretjim strankam po nižjih cenah od tistih, ki jih plača sam.

Odpoved naročila hitro pokvarljivih kmetijskih in živilskih proizvodov v tako kratkem roku, da za dobavitelja ni mogoče razumno pričakovati, da bo našel nadomesten način za trženje ali uporabo teh proizvodov; odpoved v roku, krajšem od 30 dni, se vedno šteje kot kratek rok.

Zahteva po plačilu za poslabšanje ali izgubo kmetijskih in živilskih proizvodov oziroma za oboje, do katerih pride v prostorih kupca ali po prenosu lastništva na kupca, kadar tako poslabšanje ali izguba ni posledica malomarnosti ali krivde dobavitelja.

Zavrnitev pisne potrditve pogojev pogodbe o dobavi med kupcem in dobaviteljem, za katere je dobavitelj zaprosil za pisno potrditev ali neizpolnjevanje obveznosti glede pisne oblike pogodbe, sklenitve pogodbe pred dobavo blaga in obveznih sestavin pogodbe iz 61.g člena tega zakona.

Enostranska sprememba pogojev pogodbe o dobavi kmetijskih in živilskih proizvodov, ki zadevajo pogostost, način, kraj, roke ali obseg dobave ali dostave kmetijskih in živilskih proizvodov, standarde kakovosti, plačilne pogoje ali cene, ki zadevajo opravljanje storitev.

Protipravna pridobitev, uporaba ali razkrije poslovne skrivnosti dobavitelja s strani kupca v smislu zakona, ki ureja poslovno skrivnost.

Grožnje kupca s trgovinskimi povračilnimi ukrepi (npr.: umik proizvodov iz ponudbe, zmanjšanje naročenih količin proizvodov ali prekinitev določenih storitev, ki jih kupec opravlja za dobavitelja, kot so trženje ali promocije proizvodov dobavitelja), oziroma izvedba takšnih ukrepov, če dobavitelj uveljavlja svoje pogodbene ali zakonske pravice, vključno z vložitvijo pritožbe pri izvršilnih organih ali s sodelovanjem z izvršilnimi organi med preiskavo.

Zahteva kupca po nadomestilu za stroške, nastale pri preučevanju pritožb strank v zvezi s prodajo proizvodov dobavitelja, čeprav ne gre za malomarnost ali krivdo dobavitelja.

V tem členu je posebej opredeljeno tudi celotno ali delno kritje stroškov popustov, s strani dobavitelja, za kmetijske in živilske proizvode, ki jih je kupec prodal v okviru promocije, kar je prepovedano, razen če kupec pred promocijo, ki jo je začel kupec, opredeli trajanje promocije in pričakovano količino kmetijskih in živilskih proizvodov, ki naj bi bili naročeni po znižani ceni, razen če so bile trgovinske prakse jasno in nedvoumno vnaprej dogovorjene v sporazumu o dobavi ali poznejšem sporazumu med dobaviteljem in kupcem.

V tem členu je dodano določilo, da je Kupec dolžen dobavitelju za določene primere nedovoljenih ravnanj navedenih v 3. in 4. točki četrtega odstavka 61.f člena na njegovo zahtevo zagotovi pisno oceno plačil na enoto ali skupnih plačil, kar je ustrezno. V zvezi s primeri iz nedovoljenih ravnanj iz 3. in 4. točki četrtega odstavka 61.f člena, pa je kupec prav tako dolžen dobavitelju zagotovi tudi pisno oceno stroškov in podlago za to oceno.

Ta člen tudi določa, da prepovedi, ki so navedene v okviru četrtega odstavka 61.f člena nedovoljenih ravnanj pomenijo prevladujoče obvezne določbe, ki se uporabljajo za vsak primer, ki spada na področje uporabe teh prepovedi, ne glede na pravo, ki bi se sicer uporabilo za sporazum o dobavi med strankama.

K 23. členu

Pri tem členu se v skladu z Direktivo 2019/633/ES doda navedba da v primeru če dobavitelj od kupca zahteva sklenitev pisne pogodbe, je kupec dolžan skleniti pisno pogodbo.

K 24. členu

a) 61.i člen

Nov 61.i člen določa možnost vlaganja prijav na pristojne nadzorne in prekrškovne organe v državi članici, v kateri je ustanovljen dobavitelj, bodisi pri izvršilnem organu v državi članici, v kateri je ustanovljen kupec.

Nadzor nad nedovoljenimi ravnanji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi opravlja Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence. Nadzorni in prekrškovni postopek

se vodi na podlagi uporabe določb zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, ki prijaviteljem zagotavlja varovanje tajnosti njihove identitete.

Za dobavitelje je lahko enostavneje, če prijave vložijo pri organu svoje države članice, na primer iz jezikovnih razlogov. Z vidika izvrševanja pa je lahko učinkoviteje, če se prijava vloži pri organu države članice, v kateri je ustanovljen kupec. Dobaviteljem je tako zagotovljena izbira glede organa, pri katerem želijo vložiti prijavo.

Na novo se ureja tudi vlaganje prijav s strani organizacij proizvajalcev, drugih organizacij dobaviteljev in združenj takšnih organizacij, ki imajo prav tako pravico vložiti prijavo na zahtevo enega ali več svojih članov ali, kadar je ustrezno, na zahtevo enega ali več članov njihovih članic organizacij, kadar ti člani menijo, da so prizadeti zaradi nedovoljenih ravnanj. Druge organizacije z legitimnim interesom za predstavljanje dobaviteljev imajo pravico, da na zahtevo dobavitelja in v interesu tega dobavitelja vložijo prijavo, pod pogojem, da so takšne organizacije neodvisne neprofitne pravne osebe.

Zakon ureja tudi zaupnost podatkov, v skladu s katero lahko Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence na zahtevo pritožnika sprejme potrebne ukrepe za ustrezno zaščito identitete pritožnika ali članov ali dobaviteljev iz odstavka 2 ter za ustrezno zaščito vseh drugih informacij, v zvezi s katerimi pritožnik meni, da bi razkritje takih informacij škodovalo interesom pritožnika ali navedenih članov ali dobaviteljev. Pritožnik opredeli morebitne informacije, v zvezi s katerimi zahteva zaupnost.

V primeru da Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence po prejemu prijave iz prvega ali drugega odstavka tega člena meni, da ni zadostne podlage za obravnavo prijave, v razumnem roku po prejemu prijave o tem obvesti prijavitelja. Če Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence meni, da obstajajo zadostni razlogi za obravnavo prijave, v razumnem roku zoper kupca uvede postopek. V primeru, da Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, po prijavi in opravljeni obravnavi ugotovi eno ali več nedovoljenih ravnanj iz 61.f člena tega zakona, od kupca zahteva, da z nedovoljenimi ravnanji preneha.

b) 61.j člen

Nov 61.j člen določa, da lahko varuh brez poseganja v pravico dobaviteljev do vložitve prijav iz člena 61i. člena tega zakona spodbuja prostovoljno uporabo učinkovitih in neodvisnih mehanizmov alternativnega reševanja sporov, kakršna je mediacija, z namenom rešitve sporov med dobavitelji in kupci v zvezi z uporabo nedovoljenih ravnanj s strani kupca.

c) 61.k člen

Nov 61.k člen opredeljuje sodelovanje Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence in nadzornih in prekrškovnih organov drug drugih evropskih držav in Komisije ter predvideva medsebojno pomoč pri preiskavah s čezmejno razsežnostjo. Nadzorni organi se morajo sestati vsaj enkrat letno, da bi razpravljali o izvajanju zakonodaje s področja nedovoljenih ravnanj na podlagi letnih poročil iz 61.l člena tega zakona. Sestanke organizira Komisija, na njih pa organi razpravljajo o najboljših praksah, novih primerih in novem razvoju na področju nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi ter izmenjujejo informacije, zlasti o izvedbenih ukrepih in svojih praksah izvrševanja.

Ministrstvo in Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence skleneta dogovor o financiranju izvajanja aktivnosti Javne agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence iz tega člena, v kateri se natančneje določijo medsebojne pravice, obveznosti, roki in način plačila. Ta dogovor je sestavni del pogodbe o financiranju iz sedmega odstavka 172. člena tega zakona.

č) 61.l člen

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence vsako leto do 15. marca na svoji internetni strani objavi letno poročilo o svojih dejavnostih, ki sodijo na področje uporabe tega

zakona, v katerem navede tudi število obravnavanih zadev oziroma postopkov, prejetih prijav ter število odprtih ali zaključenih postopkov v preteklem letu. Poročilo za vsak zaključen postopek vsebuje kratek opis zadeve, rezultat postopka in po potrebi sprejeto odločitev, pri čemer veljajo zahteve glede zaupnosti iz člena 61i tega zakona.

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence do 15. marca vsako leto Komisiji pošlje poročilo o nedovoljenih ravnanjih v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi. Poročilo vsebuje zlasti vse ustrezne podatke o uporabi in izvrševanju pravil iz tega zakona oziroma Direktive 2019/633/EU v prejšnjem letu.

d) 61.m člen

Ta člen določa zaščito, ne samo pred nepoštenimi trgovskimi praksami kupcev, ki so ustanovljeni v isti ali drugi državi članici kot dobavitelj, temveč tudi pred nepoštenimi trgovskimi praksami kupcev, ustanovljenih zunaj Unije. Taka zaščita omogoča izogibanje morebitnim nenamernim posledicam zaščite, kot je izbira kraja ustanovitve glede na pravila, ki se uporabljajo. Tudi dobavitelji, ustanovljeni zunaj Unije, bi morali biti pri prodaji kmetijskih in živilskih proizvodov v Unijo zaščiteni pred nepoštenimi trgovskimi praksami. Poleg tega, da so lahko taki dobavitelji enako ranljivi za nepošteno trgovske prakse, bi se lahko s širšim področjem uporabe izognili tudi nenamernemu preusmerjanju trgovine k nezaščitenim dobaviteljem, kar bi spodbudilo zaščito dobaviteljev v Uniji.

Določbe poglavja V.a Veriga preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi se uporabljajo tudi za storitve, če so izrecno navedene v tem poglavju, ki jih kupec opravlja za dobavitelja. Določbe poglavja V.a Veriga preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi se ne uporabljajo za sporazume med dobavitelji in potrošniki.

K 25. členu

Člen 70.a predpisuje pogoje za kmetijske pridelke in živila iz sheme »izbrana kakovost«, podrobnejši pogoji so predpisani v Pravilniku o postopku priznanja označbe »izbrana kakovost«. Uredba (ES) št. 1760/2000 Evropskega Parlamenta in Sveta o uvedbi sistema za identifikacijo in registracijo govedi ter o označevanju govejega mesa in proizvodov iz govejega mesa in Izvedbena uredba (EU) št. 1337/2013 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z navedbo države izvora ali kraja porekla za sveže, ohlajeno in zamrznjeno prašičje, ovčje, kozje in perutninsko meso določata posebne pogoje glede označevanja izvora mesa. V skladu s členom 13(5)(b) Uredbe (ES) št. 1760/2000 se oznaka države članice izvora lahko uporabi, če je goveje meso iz živali, rojenih, rejnih in zaklanih v isti državi članici. Tudi Izvedbena uredba (EU) 1337/2013 v drugem odstavku 5. člena določa možnost navedbe ene države članice izvora, če je bila žival rojena, rejna in zaklana v tej državi članici. Zaradi uskladitve z navedenimi določbami evropske zakonodaje je treba zakon v tem delu dopolniti, da je iz porekla jasno razvidno, kje je žival rojena, rejna, zaklana, razsekana oziroma predelana.

K 26. členu

Predpis Unije, in sicer Uredba (EU) 2018/848 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007, določa, da je treba urediti področje sankcij za kršitev predpisov Unije in tudi v primeru kršitev predpisov Republike Slovenije. Vse države članice Unije bodo morale na podlagi novih izvedbenih in delegiranih uredb Evropske Komisije, ki so še v fazi priprave, sprejeti t.i. nacionalne kataloge sankcij za področje ekološkega kmetovanja. Bo pa Evropska komisija predvidoma pripravila enotne usmeritve glede sankcij, saj je glavni namen, da se poenotijo sankcije za posamezne najhujše kršitve, za manjše kršitve pa bodo morale države članice sprejeti nacionalna pravila glede sankcij v primeru kršitev pravil ekološkega kmetovanja. Glede na navedeno se predlaga ureditev področja z uredbo vlade, saj pravilnik ni ustrezen predpis za urejanje sankcij.

K 27. členu

Predpis Unije, in sicer Uredba (EU) 2018/848 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007, določa, da je treba urediti področje sankcij za kršitev predpisov s področja ekološkega kmetovanja. Na nacionalni ravni bo potrebno sprejeti tudi nacionalna pravila za ekološko hrano v obratih javne prehrane. Zato se predlaga ureditev področja z uredbo vlade, saj pravilnik ni ustrezen predpis za urejanje nacionalnih pravil za ekološko hrano v obratih javne prehrane.

K 28. in 29. členu

Predpis Unije, in sicer Uredba (EU) 2018/848 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007, določa, da je treba urediti dodatne pogoje, ki jih bodo morale izpolnjevati organizacije za kontrolo in certificiranje (npr. letno poročanje na pristojni organ o njihovem delu, podatki o vzorčenju, objava pristojbin glede kontrole in certificiranja, itd.). Zato se predlaga ureditev področja z uredbo vlade, saj pravilnik ni ustrezen predpis za urejanje sankcij in drugih pogojev, ki jih bodo morale izpolnjevati organizacije za kontrolo in certificiranje.

K 30. členu

Zaradi uskladitve s predpisi Unije, in sicer z Uredbo Komisije (ES) št. 1850/2006 z dne 14. decembra 2006 o določitvi podrobnih pravil za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov, je predlagan nov 92.a člen, ki določa pristojni organ za kontrolo in certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov in ureja javno pooblastilo za opravljanje nalog certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov. Določene so še dodatne naloge organizacije za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov, kot so priznavanje centrov za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov, imenovanje oseb, ki izvajajo certificiranje ter vodenje evidence centrov za certificiranje hmelja in evidence pridelka hmelja. Predlaga se tudi ureditev glede stroškov certificiranja in priznavanja centrov, in sicer bo minister predpisal višino stroškov certificiranja hmelja in hmeljnih proizvodov in stroškov priznavanja centrov.

Predlaga se tudi, da minister predpiše organizacijske, tehnične in kadrovske pogoje za centre za certificiranje hmelja, pogoje glede usposobljenosti za osebe, ki izvajajo certificiranje hmelja, podrobnejše določbe glede postopkov za odobritev ali odvzem odobritve centrov za certificiranje hmelja in imenovanje oseb, ki izvajajo certificiranje hmelja.

K 31. členu

Sprememba zaradi usklajenosti Uredbo (EU) št. 1308/2013, kjer se v 157., 158., 162. in 163. členu opredeljujejo in določajo medpanožne organizacije.

K 32. členu

Predlaga se črtanje 111. člena Zakona o kmetijstvu, ker je podeljevanje statusa društev v javnem interesu urejeno v Zakonu o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18). Na podlagi navedenega zakona, je že sprejet področni pravilnik, ki ureja kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja.

K 33. členu

Ta člen dopolnjuje možnost glede neposrednega imenovanja izvajalcev javnih služb tudi za področje javne službe strokovnih nalog v živinoreji, ki jih opravljajo javni zavodi oziroma zbornica z javnimi zavodi, katerih ustanoviteljica je.

K 34. členu

S predlagano spremembo 118. člen Zakona o kmetijstvu, ki ureja programe posameznih javnih služb na področju kmetijstva, je predlagano, da vlada predpiše večletni program javne službe, minister pa, enotno za vse javne službe, da soglasje na letni program dela, ne glede na način izbire izvajalca javne službe. S to spremembo pravne podlage bo poenotena priprava programov dela, vključno z večletnim programom javnih služb, za vse javne službe v kmetijstvu.

Sedanja ureditev je namreč nedorečena in pušča različne interpretacije glede letnega programa dela in večletnega programa javnih služb. Sedaj imajo javne službe v kmetijstvu različno urejene svoje programe dela, večletni program javne službe pa imajo samo javne službe v kmetijstvu iz 122. člena Zakona o kmetijstvu.

S predlagano spremembo je določeno, da vlada predpiše program posamezne javne službe na področju kmetijstva, če ni drugače določeno z drugim zakonom. Nadalje je določeno, da vlada s programom dela določi zlasti vrsto in obseg storitev javne službe, način in dinamiko izvajanja storitev javne službe, skladno s predpisi, koncesijskimi akti in koncesijskimi pogodbami, ter obseg in način financiranja ali subvencioniranja posameznih storitev javne službe. Tretji odstavek pa določa, da če vlada do začetka tekočega leta ne predpiše programa dela, izda minister sklep o začasnem financiranju javne službe. V sklepu določi višino financiranja na mesec, ki ne sme presegati dvanajstine razpoložljivih proračunskih sredstev ministrstva za ta namen, in določi naloge javne službe v obdobju začasnega financiranja.

K 35. in 36. členu

Ob dosedanjem izvajanju nalog spremljanje in napovedi medenja v čebelarstvu ter vodenje katastra čebelje paše, ki sta se doslej izvajali v sklopu strokovnih nalog v živinoreji ugotavljamo, da imata nalogi svetovalen značaj, zato se bosta odslej izvajali v okviru nalog javne svetovalne službe v čebelarstvu, zato se spremenita 125. in 127.a člen.

K 37. členu

Drugi odstavek se dopolni z namenom pravičnega poimenovanja Strokovnega sveta za poklicno in strokovno izobraževanje. Peti odstavek se dopolni z določbo, da evidenco mojstrskih kmetij in mojstrskih izpitov upravlja ministrstvo. Doda se nov šesti odstavek, ki podrobneje določa namen prej omenjene evidence in katere podatke naj ta evidenca vsebuje. V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, pa se določi, da Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije razpis za učna mesta mojstra kmeta objavi na svoji spletni strani in ne v dnevnem časopisu kot velja zdaj.

K 38. členu

V četrti točki 141. člena se doda pogoj o obveznosti vpisa 0,05 ha vinograda v RKG, ki sicer velja že sedaj, vendar je zapisan v Zakonu o vinu. Menimo, da je pogoje vpisa v RKG potrebno zapisati zbrano na enem mestu.

K 39. členu

KMG-MID je enotna in neponovljiva identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva, katere uporaba je obvezna v vseh zbirkah podatkov ministrstva v zvezi s kmetijskim gospodarstvom. Določi se ob vpisu v register kmetijskih gospodarstev. Javnost KMG-MID bo omogočila sledljivost hrane skladno s strategijo EU od vil do vilic. Na KMG-MID številki temelji vsa sledljivost pridelave hrane oziroma vseh proizvodnih enot kmetijskega gospodarstva, z njo so povezana zemljišča, živali, lokacije obratov, varstvo rastlin,... Potrošnik lahko na podlagi vpisa KMG-MID številke, ki jo dobi od kmeta, na spletnem pregledovalniku preveri, na katerih zemljiščih je pridelana hrana, ki jo kmet trži.

Člen natančneje določa, v katerih primerih gre za prenos kmetijskega gospodarstva med dvema kmetoma in kdaj se ohrani identifikacijska številka.

EU predpis za ukrepe, ki se uveljavljajo prek zbirne vloge, prenos definira kot prenos celotnega kmetijskega gospodarstva, z vsemi enotami. V Sloveniji je lastništvo na kmetijskih gospodarstvih razdrobljeno med več lastnikov, veliko zemljišč je tudi v zakupu ali v najemu, zato prenosa ne moremo vezati na prenos vseh zemljišč in objektov v celoti.

Z ohranitvijo KMG-MID številke se zagotovi sledljivost kmetijskega gospodarstva, ki je potrebna za spremljanje kmetijske politike in pri določenih omejitvah, ki so vezane na kmetijsko gospodarstvo v daljšem časovnem obdobju.

K 40. členu

Za ugotavljanje obsega velikosti kmetijskih gospodarstev se v RKG prevzemajo podatki o lastništvu kmetijskih zemljišč in gozdov, ter s kmetijsko dejavnostjo povezanih stavb oz. delov stavb in registriranih kmetijskih in gozdarskih vozil. Podatki se prevzemajo za vse kmete, tako fizične kot pravne osebe, v primeru kmetov posameznikov pa se prevzemajo podatki tudi za njihove družinske člane na podlagi podanih soglasij.

Podatki o zemljiščih in gozdu se na podlagi EMŠO oz. MŠO kmeta pridobijo iz katastra, podatki o stavbah oz. njihovih delih pa iz registra nepremičnin. Podatki o kmetijski mehanizaciji se prevzemajo iz evidence registriranih vozil.

Podatek o zemljiščih, vpisanih v RKG, je že ves čas dostopen javnosti v spletnem pregledovalniku na RKG portalu. Z zapisom te informacije v zakon se želi ljudi vzpodbuditi k rednemu pregledovanju stanja svojih zemljišč in hkrati zagotoviti pravno varnost lastnikov zemljišč, ki lahko kar najbolj enostavno (brez spletnih potrdil, prijave ipd) vedno preverijo morebiten vpis GERK-ov na njihovih zemljiščih.

V devetem odstavku se ureja elektronska oblika izpisa iz RKG, ki vsebuje elektronski podpis uradne osebe. Na upravni enoti stranka zapisnik in izjave podpiše z elektronsko tablico. Podpis stranke overovi uradna oseba s elektronskim podpisom.

K 41. členu

Za izvajanje kmetijske politike je pomembno, kakšni so prihodki iz kmetijske dejavnosti kmetijskih gospodarstev. Standardni prihodek (Standard Output ali SO) je razmeroma enostaven ekonomski kazalec, ki po definiciji odraža povprečno vrednost proizvodnje, ki jo kmetijsko gospodarstvo ob svoji strukturi proizvodnje lahko pričakuje. Izračuna se iz povprečne bruto vrednosti kmetijske proizvodnje na enoto na ravni države (t.i. SO koeficienti) in proizvodnih kazalcev posameznega kmetijskega gospodarstva (površine, število živali). Izračun standardnega prihodka na ravni posameznega kmetijskega gospodarstva in njegova vključitev v administrativne zbirke podatkov bo povečala uporabnost teh zbirk predvsem za namen spremljanja stanja kmetijstva in načrtovanja kmetijske politike. Izračun standardnega prihodka namreč omogoča razvrstitev kmetijskih gospodarstev v razrede ekonomske velikosti ter tip kmetovanja ter iz njih izhajajoče agregatne analize. Posameznim ekonomskim razredom pa lahko namenimo prilagojene ukrepe.

K 42. členu

Uredba (EU) 2018/848 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 v 34. in 36. členu določa, da se lahko v sistem nadzora vključijo po novem tudi t.i. skupine izvajalcev, kar pomeni, da bo možno tudi skupinsko certificiranje ekoloških pridelovalcev. Glede na navedeno je potrebno te podatke voditi tudi v Evidenci pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil.

Zaradi izboljšanja učinkovitosti kontrole organizacij za kontrolo in certificiranje je potrebno zagotoviti, da se v evidenco pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil prevzemajo tudi podatki iz evidenc iz 153. in 156. člena ZKme-1 glede kontrole ukrepa Ekološko kmetovanje iz PRP 2014-2020 in števila rejnih živali. V evidenco se bodo prenašali podatki o KMG-MID številki, podatki o GERK-ih, vrstah rabe, vrsti kulture ter številu in vrsti živali.

Organizacije za kontrolo in certificiranje vodijo evidenco pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil. Organizacije za kontrolo in certificiranje v evidenco med drugim vnašajo podatke o tem ali je KMG v celoti ali delno vključeno v ekološko kmetovanje, podatke o tem kdaj se je KMG prvič vključilo v kontrolo ekološkega kmetovanja, podatke o statusu GERK-ov (ekološki, v preusmeritvi, konvencionalni, ni v kontroli), podatke o tem ali ima KMG travojede živali, podatke o statusu travojedih živali (govedo, kopitarji, drobnica, divjad) ter število čebeljih družin. Vse te podatke ministrstvo in agencija potrebuje za izvajanje ukrepa

Ekološko kmetovanje, ukrepa Sheme kakovosti za kmetijske proizvode in živila, ukrepa Ustanovitev skupin in organizacij proizvajalcev, ukrepa Službe za svetovanje, službe za pomoč pri upravljanju kmetij in službe za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah ter ukrepa Prenos znanja in dejavnosti informiranja v okviru PRP 2014-2020.

Ker so s tem povezani določeni stroški, bo ministrstvo zagotovilo sofinanciranje teh stroškov iz proračuna ministrstva. Podrobnejši pogoj in stroški glede vodenja evidence pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil se bodo uredili s pogodbo med ministrstvom in organizacijo za kontrolo in certificiranje. Okvirni stroški na leto bodo znašali 26.000 EUR.

K 43. členu

Predlaga se sprememba 148. člena Zakona o kmetijstvu, ki sedaj predpisuje Evidenco kmetijskih pridelkov in živil iz shem kakovosti ter priznanih naravnih mineralnih vod. Od leta 2012 je za sheme kakovosti pristojno ministrstvo za kmetijstvo, medtem ko je za področje priznanja naravnih mineralnih vod pristojna Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Področje naravnih mineralnih vod ni sorodno s področjem kmetijskih pridelkov in živil iz shem kakovosti, drugačne so tudi zahteve po podatkih iz evidenc, zato ni smiselno v eni skupni evidenci združevati dve popolnoma različni področji. Posledično s spremembo 148. člena se zato predlaga tudi nov 148.a člen, ki ureja samo evidenco priznanih naravnih mineralnih vod.

V evidenci iz 148. člena ZKme je trenutno vpisanih 25 zaščiteneh proizvodov in njihovi proizvajalci (okoli 300). Z vzpostavitvijo nove sheme »izbrana kakovost«, se je v to evidenco vključilo še okoli 14.000 novih proizvajalcev iz sektorjev mesa, mleka in sadja, v shemo pa se namerava vključiti še več sektorjev (med, zelenjava, drobnica,...), kar bo še dodatno povečalo število proizvajalcev. Evidenca v trenutni obliki ne omogoča enostavnega iskanja in preverjanja certificiranih proizvajalcev za namene določenih izplačil ukrepov skupne kmetijske politike. Poleg tega je za potrebe izvajanja nekaterih ukrepov kmetijske politike potrebnih več podatkov o zavezancih oziroma certifikatih (npr. datum izdaje certifikatov, datum veljavnosti certifikatov, podatki o združenjih proizvajalcev, ki se skupinsko certificirajo, ipd.), kot se jih vodi v skladu s sedaj veljavnim 148. členom. Prav tako je potrebno za potrebe monitoringa vsebin na področju shem kakovosti in lažjega oblikovanja kmetijske politike na tem področju v prihodnje, nujno urediti tudi spremljanje certificiranih površin in letnih količin proizvodov oziroma živil iz shem kakovosti. Za lažje obvladovanje zgoraj navedenih podatkov, ki jih nujno potrebuje ministrstvo, se sedaj vzpostavlja tudi računalniško evidenco shem kakovosti, ki potrebuje ustrezno podlago tudi v 148. členu ZKme.

Organizacije za kontrolo in certificiranje, ki vodijo evidenco iz 148. člena, bodo med drugim vnašale tudi letne proizvodne količine proizvodov, za katere podatkov ne bo mogoče pridobiti iz obstoječih registrov in evidenc na ministrstvu. Ker so s tem povezani določeni stroški, bo ministrstvo zagotovilo sofinanciranje teh stroškov iz proračuna ministrstva. Okvirni letni stroški bodo znašali 12.000 EUR. Podrobnejši pogoji in stroški glede vodenja evidence se bodo uredili s pogodbo med ministrstvom in organizacijo za kontrolo in certificiranje.

K 44. členu

V prvem odstavku obrazložitve k 38. členu je pojasnjeno zakaj se predlaga nov 148.a člen Zakona o kmetijstvu, ki določa evidenco priznanih naravnih mineralnih vod, kot samostojni člen. Uprava je v okviru ministrstva pristojni organ, ki izvaja, skladno z določbami Direktive 2009/54/ES, Direktive 2003/40 in Uredbe Komisije 115/2010 postopek priznavanja naravnih mineralnih vod v Republiki Sloveniji. Predpisi Unije določajo, da lahko subjekti tržijo na ozemlju držav članic le naravne mineralne vode, ki so pridobile priznanje. Prav tako je potrebno, da pristojni organ redno spremlja skladnost priznanih naravnih mineralnih vod, ki jim mora v primeru izkazane neskladnosti preklicati priznanje. Iz navedenih razlogov je v Sloveniji potrebno voditi evidenco priznanih naravnih mineralnih vod. Evidenco priznanih naravnih mineralnih vod upravlja in vodi Uprava. Evidenca bo vključevala ime priznane označbe in ime izvira naravne

mineralne vode, kraj izkoriščanja, razvrščanje in označevanje glede na vsebnost ogljikovega dioksida ter številko in datum odločbe, ki jo subjektu izda uprava.

Predlaga se nov 148.b člen Zakona o kmetijstvu, ki določa novo evidenco pridelovalcev zelenjave in zelišč, opredeljuje zavezance za vpis v le-to, podatke, ki se v njej vodijo ali prevzemajo, vodenje evidence, način sporočanja podatkov o površini zelenjadnic in zelišč, ki jih pridelujejo zavezanci ter namen vzpostavitve le-te. Evidenca je namenjena načrtovanju kmetijske politike, izvajanju ukrepov kmetijske politike, izvajanju shem kakovosti, priznavanju organizacij proizvajalcev, skupin proizvajalcev za skupno trženje in skupin proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti, izvajanju zakona, ki ureja promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov, izvajanju evidence posebnih kultur ter poročanju v skladu s predpisi Unije.

Zavezanec za vpis v evidenco pridelovalcev zelenjave in zelišč je nosilec kmetijskega gospodarstva, ki upravlja s kmetijskim gospodarstvom, na katerem se v tekočem koledarskem letu zelenjavo oziroma zelišča prideluje v tleh, na prostem, na vsaj 0,1 ha zemljišč ali na vsaj 0,02 ha površin v rastlinjakih oziroma njivskih površinah, kjer pridelava ni v tleh. Pridelava v tleh, na prostem pomeni, da se zelenjavo oziroma zelišča prideluje na GERK-ih z vrstami rabe: 1100 – njiva, 1161 – hmeljišče v premeni in 1180 – trajne rastline na njivskih površinah. Pridelava v rastlinjaku pomeni, da se zelenjavo oziroma zelišča prideluje na GERK-ih z vrstama rabe: 1190 – rastlinjak in 1191 – rastlinjak, kjer pridelava ni v tleh. Pridelava na njivskih površinah, kjer pridelava ni v tleh, pomeni, da se zelenjavo oziroma zelišča prideluje v kontejnerjih z vrsto rabe GERK-a 1181 – trajne rastline na njivskih površinah, kjer pridelava ni v tleh.

Evidenca pridelovalcev zelenjave in zelišč bo vodena kot centralna računalniška zbirka podatkov in bo predstavljala zanesljiv vir podatkov o vseh tržnih pridelovalcih zelenjave in zelišč, lokacijah in površinah na katerih se prideluje zelenjava in zelišča, površinah posameznih vrst zelenjave in zelišč ter količini pridelane zelenjave in zelišč, če je pridelava vključena v kontrolo shem kakovosti (ekološka pridelava, integrirana pridelava, izbrana kakovost, ...). V evidenci bo, v skladu z metodologijo, ki bo določena v podzakonskem predpisu, voden tudi podatek o letnem hektarskem pridelku posameznih vrst zelenjadnic in zelišč in oceni pridelka. Podatek bo omogočal izvajanje logičnih kontrol pri prijavi pridelkov v evidence ter oceno količine pridelka posameznih vrst zelenjadnic oziroma zelišč na nivoju posameznega kmetijskega gospodarstva oziroma na nivoju celotne države. Evidenco bo upravljalo in vodilo ministrstvo. Zaradi ekonomskih razlogov in zmanjševanja administrativnih bremen za nosilce kmetijskih gospodarstev, bo zavezanec za vpis v evidenco podatke o površinah posamezne vrste ali posameznih vrst zelenjave in zelišč vanjo sporočal ob oddaji vsakoletne zbirne vloge v skladu s predpisom, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike.

Podrobnejšo vsebino in postopke vodenja evidence pridelovalcev zelenjave in zelišč ter metodologijo iz četrtega odstavka 148.b člena bo predpisal minister.

K 45. in 46. členu

Zaradi predlaganega novega 92.a člena Zakona o kmetijstvu, ki ureja pristojni organ za certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov, se predlaga uskladitev 149. in 150. členom Zakona o kmetijstvu, ki urejata vodenje evidence centrov za certificiranje hmelja in evidence pridelka hmelja. Predlaga se tudi, da minister predpiše podrobno vsebino evidenc in postopke vodenja evidenc.

K 47. členu

V 153. členu ZKme-1 se ureja evidenca o ukrepih kmetijske politike, ki jo v decentralizirani obliki vodi in upravlja agencija, sestavljajo pa jo podatki iz evidenc, ki jih agencija vodi na podlagi veljavnih predpisov. Vsi podatki, ki jih posredujejo zavezanci iz 140. člena in podatki, ki jih izvajalci ukrepov kmetijske politike pridobijo ali izračunajo sami v postopku obdelave vlog in zahtevkov, se bodo združili v evidenco o ukrepih kmetijske politike. Tako se bo vsak posamezen podatek zbral le enkrat in bo v pomoč izvajalcem ukrepov kmetijske politike za izvedbo, spremljanje in kontrolo ukrepov kmetijske politike.

K 48. členu

Predlaga se več namenov evidence imetnikov rejnih živali in evidence rejnih živali, in sicer poleg varovanja zdravja ljudi in živali, izvajanja ukrepov zootehnike in kmetijske politike tudi namen za izvajanje zakona, ki ureja promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov. S predlagano dopolnitvijo bo ministrstvu omogočeno, da podatke iz navedenih evidenc uporabi za prevajanje zavezancev v skladu s predpisi, ki urejajo promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov (Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, Odredbe in Uredbe, ki določajo vstop sektorjev, višino prispevka in začetek plačevanja prispevka za sektorsko promocijo).

K 49. členu

Predlaga se nova evidenca, s področja ekološkega razmnoževalnega materiala. Obstoječa evidenca, ki vsebuje podatke samo za ekološko pridelano seme, semenski krompir in vegetativni razmnoževalni material, se razširi in dopolni še z ekološko vzrejenimi živalmi in nedoraslimi vodnimi organizmi. Uredba (EU) 2018/848 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 v 26. členu določa, da morajo države članice vzpostaviti sisteme za vodenje podatkov o ekološkem rastlinskem razmnoževalnem materialu in rastlinskem razmnoževalnem materialu iz preusmeritve, o ekološko vzrejenih živali in o ekološko gojenih nedoraslih organizmov iz akvakulture. V evidenci se bodo vodili podatki o ekoloških živalih, semenu in nedoraslih vodnih organizmih, ki so namenjeni za prodajo drugim ekološkim kmetom.

K 50. členu

Nov člen, ki ureja zbirko podatkov rastlinske genske banke. Gre za seznam rastlinskih genskih virov za prehrano in kmetijstvo, ki se hranijo v rastlinski genski banki in bodo tako javno dostopni, s čimer se zagotovi večji dostop do rastlinskih genskih virov in okrepi njihovo uporabo.

K 51. členu

Predlaga se sprememba 161.a člena Zakona o kmetijstvu, ki ureja zbirko podatkov o emisijah in odvzemih toplogrednih plinov. Obstoječe zbirke podatkov se razširijo, dopolnijo s podatki o spremljanju stanja kmetijskih tal in se upravljajo kot enotna zbirka podatkov. Smiselno je, da obstajajo skupne zbirke tematskih podatkov tal, ker bodo podatki primerljivi, po potrebi združljivi in se bodo posamezni podatki lahko uporabljali za oba namena.

K 52. členu

Predlagane spremembe in dopolnitve 162. člena urejajo evidenco izobraževanja in usposabljanja za potrebe kmetijstva in razvoja podeželja, ki se razširi še na področje svetovanja, tako da bodo podatki o izvedenih izobraževanjih, usposabljanjih in svetovanjih zbrani v eni podatkovni zbirki, namenjeni pa bodo zlasti kontroli izpolnjevanja pogojev za ukrepe kmetijske politike.

Obstoječa določba četrtega odstavka 161. člena glede objave podatkov o kmetih mojstrih in mojstrskih kmetijah se prestavi v 131 člen, ki tudi ureja to evidenco.

K 53. členu

KMG-MID je podatek, ki pripada kmetijskemu gospodarstvu - objektu. KMG-MID je enotna in neponovljiva identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva, katere uporaba je obvezna v vseh zbirkah podatkov ministrstva v zvezi s kmetijskim gospodarstvom. Določi se ob vpisu v register kmetijskih gospodarstev. Javnost KMG-MID bo omogočila sledljivost hrane skladno s strategijo EU od vil do vilic. Na KMG-MID številki temelji vsa sledljivost pridelave hrane oziroma vseh proizvodnih enot kmetijskega gospodarstva, z njo so povezana zemljišča, živali, lokacije obratov, varstvo rastlin, ... Potrošnik lahko na podlagi vpisa KMG-MID številke, ki jo dobi od kmeta, na spletnem pregledovalniku preveri, na katerih zemljiščih je pridelana hrana, ki jo kmet trži.

K 54. členu

V 166. členu se zaradi spremljanja podatka o obsegu kmetijskega gospodarstva doda možnost pridobivanja podatkov iz zemljiškega katastra in katastra stavb tudi na podlagi EMŠO oz. matične številke, ter pridobivanje podatkov iz Evidence registriranih vozil.

V skladu s spremembo zakona se za vsako kmetijsko gospodarstvo vodi podatek o lastništvu nepremičnin - kmetijskih in gozdnih zemljišč ter stavb in delov stavb ter registrirane kmetijske mehanizacije (v skladu s 4. a členom) za nosilca in njegove družinske člane. Ti podatki se bodo pridobivali iz uradnih evidenc: zemljiškega katastra, katastra stavb in Evidence registriranih vozil, na podlagi podatka o EMŠO oz. matični številki kmeta in EMŠO njegovih družinskih članov oziroma pravne osebe na katero je registrirano.

Ministrstvo za okolje in prostor ima vzpostavljen Prostorsko informacijski sistem, ki je informacijski sistem za podporo pri opravljanju nalog države in lokalnih skupnosti na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov, spremljanje stanja prostorskega razvoja in omogočanje javnosti, da se seznanijo s stanjem v prostoru. Prostorsko informacijski sistem vsebuje zbirke prostorskih podatkov, orodja ter storitve za podporo procesom na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov. Agencija bo s to določbo dobila možnost vpogleda v upravne akte in projektno dokumentacijo, kar bo precej razbremenilo vlagatelje na javne razpise pri dokazovanju gradenj. Obenem bo omogočen vpogled v dejansko stanje dokumentov s področja gradenj in drugih posegov v prostor.

K 55. členu

KMG-MID je podatek, ki pripada kmetijskemu gospodarstvu - objektu. KMG-MID je enotna in neponovljiva identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva, katere uporaba je obvezna v vseh zbirkah podatkov ministrstva v zvezi s kmetijskim gospodarstvom. Določi se ob vpisu v register kmetijskih gospodarstev. Javnost KMG-MID bo omogočila sledljivost hrane skladno s strategijo EU od vil do vilic. Na KMG-MID številki temelji vsa sledljivost pridelave hrane oziroma vseh proizvodnih enot kmetijskega gospodarstva, z njo so povezana zemljišča, živali, lokacije obratov, varstvo rastlin,... Potrošnik lahko na podlagi vpisa KMG-MID številke, ki jo dobi od kmeta, na spletnem pregledovalniku preveri, na katerih zemljiščih je pridelana hrana, ki jo kmet trži.

K 56. členu

Eden izmed ciljev kmetijske politike je poenostavitev administrativnih postopkov za uveljavljanje pravic in pohitritev pridobivanja sredstev. V ta namen bi bilo ustrezno urediti pravno podlago, ki bi zavarovalnicam omogočala, da od Agencije pridobivajo določene osebne in druge podatke o upravičencih, ki jih zavarovalnice potrebujejo v zvezi s sklepanjem in obravnavno zavarovalnih polic, sofinanciranih iz naslova ukrepov kmetijske politike, ki jih izvaja Agencija. Agencija ocenjuje, da bi se s tem poenostavilo postopke sklepanja zavarovalnih polic za upravičence, obenem pa izkušnje iz tujine kažejo na to, da zavarovalnice zaradi prihranka na času in delu v takih primerih upravičence nagradijo tudi z dodatnim popustom na zavarovalno premijo. Zaradi varovanja upravičenih interesov je posredovanje omogočeno le v povezavi s konkretnimi ukrepi kmetijske politike, za sredstva iz naslova katerih kandidira posamezni upravičenec. Zavarovalnice torej v primerih, ko ne bo šlo za uveljavljanje pravic iz naslova ukrepov kmetijske politike, ki se nanašajo na sofinanciranje zavarovanja, ne bodo mogle pridobivati podatkov od Agencije.

K 57. členu

Pri sedmi točki tega člena je na novo dodana navedba, da izvršilni organ opravlja nadzor nad izvajanjem 61.f in 61.g člena tega zakona. V našem primeru je izvršilni organ za potrebe tega zakona Javna agencija RS za varstvo konkurence.

K 58. členu

Predpis Unije, in sicer Uredba (EU) 2018/848 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007, določa, da je treba urediti področje obveščanja med pristojnimi organi glede uvoza ekoloških proizvodov. Na nacionalni ravni bo potrebno sprejeti tudi nacionalna pravila glede obveščanja glede uvoza ekoloških proizvodov med Finančno upravo RS in Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Zato se predlaga ureditev področja z uredbo vlade, saj pravilnik ni ustrezen predpis za urejanje nacionalnih pravil glede obveščanja o uvozu ekoloških proizvodov.

K 59. členu

V 174. členu se kmetijskemu inšpektorju daje pooblastila in pristojnosti glede nadzora realizacije javnih naročil iz 58.b člena zakona in v zvezi s tem tudi pravico pregledovati zadevne prostore, objekte, predmete ter poslovanje in dokumentacijo v javnih zavodih.

K 60. členu

V 175. členu zakona so v drugem odstavku urejeni ukrepi inšpektorja za hrano. Zaradi možnosti učinkovite izvedbe inšpekcijskega postopka v zvezi z ugotavljanjem suma prekrška, je dodan ukrep odvzema dokumentacije ali predmeta.

K 61. členu

Določba 176. člena Zakona o kmetijstvu, ki ureja prekrške, se spreminja zaradi uskladitve s spremembo 58.a člena Zakona o kmetijstvu. Dodajajo se tudi nove globe.

Med drugim je dodana globa zaradi neupoštevanja predpisanega deleža ekoloških živil oziroma živil iz shem kakovosti ter če ni pripravil poročila o realizaciji javnega naročila.

K 62. členu

Določba 177. člena Zakona o kmetijstvu, ki ureja prekrške, se ustrezno spreminja zaradi uskladitve z novim 61.a členom zakona, ki določa katere kmetijske pridelke sme kmetija, v okviru kmetijske dejavnosti, prodajati neposredno potrošniku. Dodajajo se tudi nove globe. Med drugim je dodana globa zaradi navajanja neresničnih podatkov glede deležev ekoloških živil oziroma živil iz shem kakovosti v poročilu o realizaciji javnega naročila teh živil.

K 63. členu

Na podlagi 28.a člena Zakona o kmetijstvu je bil imenovan izvajalec samo za opravljanje nalog zbiranja in obdelave podatkov za obračunavanje emisij toplogrednih plinov. S spremembo 28.a člena se dodajo naloge za spremljanje vsebnosti organske snovi v tleh, odmrle nadzemne biomase, lesne biomase, fizikalno-kemijskih lastnosti kmetijskih tal.

Predlaga se, da dosedanji izvajalec javnega pooblastila iz 28.a člena Zakona o kmetijstvu opravlja tudi naloge spremljanja vsebnosti organske snovi v tleh in vseh drugih nalog iz spremenjenega prvega odstavka 28.a člena zakona, vendar ne dlje kot do 31. decembra 2023, če izpolnjuje predpisane pogoje.

K 64. členu

Določb členov tega zakona ki opredeljujejo verigo preskrbe s hrano 61.b, 61.c, 61.f, 61.g, 61.i, 61.j, 61.k, 61.l, 61.m, člen se začnejo uporabljati 1. novembra 2021.

Začeti postopki glede nedovoljenih ravnanj iz 61.f člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 in 2/18), se izvedejo po dosedanjih predpisih.

Pogodbe v verigi preskrbe s hrano, ki so bile sklenjene pred uveljavitvijo tega zakona in še veljajo, morajo biti usklajene z določbami tega zakona najpozneje do 1. novembra 2021

K 65. členu

Zaradi uskladitve s pravnim redom Unije se bodo spremenili tehnični in organizacijski pogoji, ki jih mora izpolnjevati organizacija za kontrolo in certificiranje ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil in kmetijskih gospodarstev. Zaradi kontinuiranosti opravljanja nalog se predlaga, da javno pooblastilo za ekološko pridelavo in predelavo podeljeno na podlagi dosedanjega 92. člena zakona velja še naprej, če nosilec javnega pooblastila izpolnjuje predpisane pogoje.

K 66. členu

Predlaga se, da do določitve organizacije za certificiranje hmelja v skladu z 92. in 92.a členom Zakona o kmetijstvu, certificiranje hmelja in hmeljnih proizvodov opravlja dosedanji izvajalec, vendar ne dlje kot do 31. decembra 2021.

K 67. členu

Predlaga se, da se spremenjeni prvi odstavek 118. člena Zakona o kmetijstvu za javno službo v čebelarstvu začne uporabljati 1. januarja 2021.

K 68. členu

Evidenca se bo vzpostavila v roku dveh let od uveljavitve zakona.

K 69. členu

S členom se ureja odstopanje od določb 55. a člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19), na način, da so plačila prispevka oproščene osebe, katerih dohodek od dejavnosti ne presega 5.000 evrov.

K 70. členu

Predlaga se rok za sprejetje podzakonskih predpisov, ki so predvideni s predlagano spremembo zakona, in sicer do 31. decembra 2021.

K 71. členu

Predlaga se rok za uskladitev podzakonskih predpisov s predlagano spremembo zakona, in sicer do 31. decembra 2021.

Uskladiti se morajo podzakonski predpisi o certificiranju hmelja in hmeljnih proizvodov, o ukrepih v primeru nepravilnosti in kršitev v ekološkem kmetovanju, o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil in o pogojih, ki jih mora izpolnjevati nosilec javnega pooblastila za opravljanje nalog spremljanja emisij in odvzemov toplogrednih plinov v kmetijstvu.

K 72. členu

Postavljen je rok za javna naročila.

K 73. členu

Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.